

The background is a solid dark purple color. It features several large, abstract, organic shapes in lighter shades of purple and a muted orange. One large orange shape is in the upper right corner, resembling a stylized letter 'A' or a similar geometric form. Another purple shape is on the left side, and a large, light purple shape is at the bottom, resembling a wide, shallow bowl or a large drop.

Verotieto
2021

MYYNIN JA MARKKINOINNIN AMMATILAISEN VEROTIETO 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ	3
1.1. VUODEN 2020 VEROILMOITUS	3
1.2. VUODEN 2021 VEROILMOITUS	3
1.3. VEROVELVOLLISUUDESTA	4
1.4. KEVYTYRITTÄJÄ	5
2. TYÖSUHTEISET	6
2.1. VERONALAISET TULOT	6
2.1.1. PÄÄOMATULOT	6
2.1.2. ANSIOTULOT	7
2.1.3. LUONTOISEDUT	7
2.1.4. VEROVAPAAT KULUKORVAUKSET	13
2.1.5. PALKKAA VAI TYÖKORVAUSTA	16
2.2. VÄHENNYKSET TULOVEROTUKSESSA	16
2.2.1. YLEISTÄ VEROVÄHENNYKSISTÄ	16
2.2.2. ANSIOTULOSTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET	17
2.2.2.1. LUONNOLLISET VÄHENNYKSET ELI TULONHANKKIMISMENOT	17
2.2.2.2. PUHTAASTA ANSIOTULOSTA VALTION- JA KUNNALLISVERO- TUKSESSA TEHTÄVIÄ VÄHENNYKSIÄ	21
2.2.3. PÄÄOMATULOSTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET JA ALIJÄÄMÄHYVITYS	21
2.2.3.1. KORKOMENOT	21
2.2.3.2. ELÄKEVAKUUTUS- JA PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMISEN MAKSUT	22
2.2.3.3. ALIJÄÄMÄHYVITYS	22
2.2.3.4. ALIJÄÄMÄHYVITYKSEN VÄHENTÄMINEN	22
2.2.4. VALTION TULOVEROSTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET	22
2.3. TULOVERO	24
2.3.1. VALTION TULOVERO	24
2.3.2. KUNNALLISVERO	24
3. MYYNIN JA MARKKINOINNIN YRITTÄJÄT	25
3.1. LIIKKEEN- JA AMMATINHARJOITTAJAN VEROTUKSESTA	25
3.1.1. LIIKKEEN- JA AMMATINHARJOITTAJAN EROISTA	25
3.1.2. YKSITYISOTOT	26
3.1.3. MATKAKUSTANNUKSET	26
3.1.4. YRITYSTULON JAKAMINEN ANSIOTULOOKSI JA PÄÄOMATULOOKSI	27
3.2. AVOIMEN YHTIÖN JA KOMMANDIITTIYHTIÖN VEROTUKSESTA	28
3.2.1. ELINKEINOTOIMINNAN TULOKSEN VEROTTAMISESTA	28
3.2.2. MATKAKUSTANNUKSET	29

3.3.	OSAKEYHTIÖN VEROTUKSESTA	29
3.3.1.	OSINGOT HENKILÖVEROTUKSESSA	29
3.3.2.	OSINKOJEN ENNAKKOPERINTÄ	30
3.3.3.	OSAKEYHTIÖN SIVUUTTAMINEN	31
3.3.4.	PEITELTY OSINGONJAKO	32
3.4.	MENOJEN VÄHENTÄMISESTÄ	32
3.5.	VEROVUOSI JA VEROILMOITUKSEN JÄTTÄMINEN	33
3.6.	YHTEISÖN YLEISRADIOVERO	33
3.7.	TULOREKISTERI	33
4.	ARVONLISÄVEROTUS	33
4.1.	VEROVELVOLLISUUS	34
4.2.	VEROLLINEN MYYNTI JA HINNOITTELU	34
4.3.	VÄHENNETTÄVÄ VERO	34
4.4.	KANSAINVÄLINEN VÄLITYSPALVELUTOIMINTA	35
4.5.	ARVONLISÄVERON ILMOITUS- JA TILITYSMENETTELY	36
5.	LUOVUTUSVOITTOJEN JA –TAPPIOIDEN VEROKOHTELU	36
5.1.	LUOVUTUSVOITOT	36
5.2.	LUOVUTUSTAPPIOT	38
6.	MUUTOKSENHAKU VEROTUKSESSA	38
6.1.	VEROILMOITUKSEN TÄYDENTÄMINEN	38
6.2.	MYÖHÄSTYMISMAKSU JA VERONKOROTUS	39
6.3.	MUUTOKSENHAUSTA	39
6.4.	OIKAISUVAATIMUS	40
6.5.	VEROVALITUS	40
6.6.	VALITUS KORKEIMPAAN HALLINTO-OIKEUTEEN	41
6.7.	MAKSUJÄRJESTELY JA VAPAUTUS VERON MAKSUSTA	41
6.8.	ENNAKKORATKAISUN HAKEMINEN	41
7.	OIKEUSTAPAUKSIA	42

Kustantaja: MYYNNIN JA MARKKINOINNIN AMMATTILAISET MMA

PL 11, 00521 HELSINKI
www.mma.fi | info@mma.fi

**Toimittaja: MYYNNIN JA MARKKINOINNIN OIKEUSTURVA MOT OY
(MMA:n lakipalvelujen tuottaja)**

Raatihuoneenkatu 13 B 13, 13100 HÄMEENLINNA
www.mot.fi | lakipalvelut@mot.fi

Copyright © Myynnin ja markkinoinnin oikeusturva MOT Oy

1. YLEISTÄ

1.1. VUODEN 2020 VEROILMOITUS

Kaikki verovelvolliset saivat esitäytetyn veroilmoituksen keväällä. Huomioitava on kuitenkin se, että jokaisen vastuulla on säilyttää kuitit esimerkiksi tulonhankkimisvähennyksistä, matkakuluista ja kotitalousvähennyksistä kuusi vuotta eli ajan, jonka kuluessa verotuksen oikaisu on mahdollinen. Myös palkkakuitit ja matkalaskut on syytä säilyttää. Vaikka veroilmoitusta ei tarvitse täyttää eikä kuitteja liittää mukaan, on nykyjärjestelmä verovelvollisen kannalta haastavampi, sillä kuittien esiin kaivaminen ja kulujen todentaminen vuosien päästä on toki paljon vaikeampaa kuin tuoreeltaan.

Esitäytetty veroilmoitus tulee palauttaa verotoimistoon vain, jos siihen on lisättävää tai korjattavaa. Jos tiedot ovat oikein, ei ilmoitusta tarvitse palauttaa. Palautuksen määräpäivä on merkitty veroilmoitukseen. Jos teet muutoksia, muista allekirjoittaa ilmoitus.

Ja ehkä viimeisen kerran vuoden 2021 verokorttia ryhdytään käyttämään vasta helmikuun alusta. Useimmat (isoimmat) työnantajat saavat ennakonpidätystiedot verohallinnosta sähköisesti, jolloin verokorttia ei tarvitse lainkaan toimittaa työnantajalle.

Liikkeen- tai ammatinharjoittaja saa esitäytetyn veroilmoituksen maaliskuun alkuun. Esitäytettyyn veroilmoitukseen on merkitty sen palautuspäivä. Esitäytetty veroilmoitus on palautettava vain, jos siihen on korjattavaa tai lisättävää. Liikkeen- tai ammatinharjoittajan puoliso antaa veroilmoituksensa samaan aikaan kuin varsinainen yrittäjä.

Osakeyhtiön on annettava veroilmoituksensa neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymiskuukauden lopusta lukien. Jos esimerkiksi yhteisön tilikausi päättyy 15.3.2021, veroilmoitus on annettava viimeistään 31.7.2021. Jos viimeinen jättöpäivä on lauantai tai pyhäpäivä, ilmoituksen saa jättää ensimmäisenä seuraavana arkipäivänä.

1.2. VUODEN 2021 VEROILMOITUS

Veroilmoitusmenettely tuntuu kehittyvän (muuttuvan) jatkuvasti. Onneksi verottajan antamat ohjeistukset ovat myös jatkuvasti parantuneet. Esitäytettyyn veroilmoitukseen on koottu samat tiedot kuin ennenkin. Jos tiedot ovat kunnossa, sinun ei tarvitse tehdä mitään.

Veronpalautuksen ja jäännösveron maksupäivät

- Saat veronpalautuksen elokuun ja joulukuun välisenä aikana.
- Jäännösveron eräpäivät ovat elokuun ja helmikuun välisenä aikana.
- Maksupäivän ja eräpäivät näet verotuspäätöksestäsi. Niihin vaikuttavat:
  - oman verotuksesi päättymispäivä
  - veroilmoitukseen tekemäsi muutokset
  - muutokset, jotka puoliso tekee omaan veroilmoitukseensa

Veroilmoitus verkossa -palvelu on poistunut käytöstä. Sen sijaan voit korjata tai täydentää veroilmoitusta OmaVerossa. Vuoden 2021 verokorttien postitus tapahtui porrastetusti joulukuun 2020 alusta. Jos tiedot ovat kunnossa, voit ottaa verokortin käyttöön. Vuoden 2021 verokortti tulee voimaan 1.2.2021.

Verokortissa on nyt vain yksi tuloraja koko vuoden palkoille

- Verokortissa ei enää ole palkkakauden tulorajoja vaan pelkästään yksi tuloraja koko vuodelle.
- Jos vuosituloraja ylittyy, työnantaja perii veron lisäprosentin mukaan.
- Jos haluat korottaa verokorttiin merkittyä veroprosenttia, ilmoitus työnantajalle riittää.

Sama verokortti käy kaikille palkkatuloille

- Kaikki työnantajasi käyttävät samaa verokortille laskettua veroprosenttia.
- Sivutuloille tai eri työnantajille ei enää lasketa eri veroprosenttia.

Verokortin kopio riittää

Verokorttia ei tarvitse enää toimittaa alkuperäisenä, vaan kopio riittää.

- Toimita verokortti työnantajalle, ellei työnantaja ole saanut veroprosenttiasi sähköisesti Verohallinnolta.
- Verokortin päätösosa jää sinulle.

On entistä tärkeämpää seurata tuloja vuoden aikana

- Seuraa palkkojen kertymistä vuoden aikana erityisesti silloin, jos sinulla on useita työnantajia.
- Jos tuloja näyttää ylittävän tai vähennyksesi muuttuvat, tilaa muutosverokortti OmaVerossa tai puhelimitse.
- Jos sinulla on useita työnantajia, toimita muutosverokortti kaikille työnantajillesi

1.3. VEROVELVOLLISUUDESTA

Myynnin ja markkinoinnin ammattilainen voi toimia joko työsuhhteessa tai itsenäisenä yrittäjänä. Selkeimmät erot ovat veronkannossa, kirjanpitovelvollisuudessa ja työstä aiheutuneiden kustannusten korvaamisessa.

Työsuhhteinen myynnin ja markkinoinnin ammattilainen saa pääsääntöisesti työnantajaltaan erikseen korvauksen työstä aiheutuneista kuluista. Tällöin työnantaja ilmoittaa verottajalle erikseen maksetut palkat ja kulukorvaukset. Jos kulukorvaukset on maksettu verohallituksen päätöksen rajoissa, ei verotuksessa tule tältä osin ongelmia.

Jos työsuhhteinen myynnin ammattilainen vastaa itse kuluistaan siten, että työnantaja sisällyttää ne provisioon (ns. bruttoprovisiopalkka), niin tällöin hänen pitäisi esittää verottajalle tositteet kaikista kuluista ja tätä kautta hän saa vähennykset (yleensä pienempinä kuin verovapaat kulukorvaukset). Bruttoprovisiopalkkauksen osalta toimitaan usein kuitenkin niin, että työntekijä tekee työnantajalleen ns. normaalit matkalaskut (v. 2021 44 snt/km), joiden mukaan työnantaja suorittaa kulukorvaukset verottomana työntekijälle vähentäen vastaavan summan työntekijän palkasta. Tässä palkkaustavassa työnantaja ilmoittaa verottajalle erikseen palkan (josta on vähennetty matkalaskujen osuus) ja kulukorvaukset. Verottajalta saattaa tällöin jäädä huomaamatta, että kulut on vähennetty myynnin ammattilaisen palkasta. Virallisesti verottaja ei kuitenkaan tätä palkkausjärjestelmää näin toteutettuna hyväksy ja mikäli se huomaa, että kulut on vähennetty työntekijän palkasta, verottaa se kulukorvauksia kuten palkkaa.

Bruttoprovisiopalkkauksella toimivan myynnin ammattilaisen on siis syytä varautua erinäisiin hankaluuksiin. Parasta tietysti olisi, jos kyseisestä palkkaus- ja kulukorvaustavasta päästäisiin eroon. Verottajan kanta on, että tällaista työntekijää tulee kulujen osalta kohdella lähinnä kuin yrittäjää eli se hyväksyy matkakustannusten korvaukset vain siltä osin kuin ne vastaavat todellisia kustannuksia tai sitten verottaja voi käyttää kilometrikorvausta, joka on karkeasti ottaen puolet täydestä km-korvauksesta. Näin ollen bruttoprovisiopalkkaisen työntekijän on hyvä pitää tarkkaa kirjaa kaikista kuluistaan ja matkoistaan. Toivottavasti myös bruttoprovisiopalkkaisen työntekijän asema tulee paranemaan ja verottaja yhä useammin hyväksyisi kilometrikorvaukset samansuuruisiksi ja verottomiksi kuten muidenkin työntekijöiden kohdalla on. Eriarvoisen kohtelun perustetta kun on vaikea ymmärtää.

Eräs tapa hoitaa kuluvähennykset bruttoprovisiopalkkauksessa, on jättää matkalaskut tekemättä ja hakea etukäteen verottajalta pidätysprosentin alennusta sillä perusteella, että työnantaja ei maksa työmatkoista aiheutuneita kustannuksia. Tällöin myynnin ammattilaisen palkka, jonka mukaan eläke, sairausajan palkka, työttömyyspäiväraha, lomapalkka jne., määräytyvät, on ratkaisevasti suurempi. Verottaja ei kuitenkaan

hyväksy työstä aiheutuvien matkakulujen vähennyksiä samansuuruisena kuin työnantaja on ne myynnin ammattilaisen palkasta (virheellisesti) vähentäen suorittanut, vaan käyttää yleensä kilometrikorvausta, joka vastaa noin puolta normaalista kilometrikorvauksesta.

1.4 KEVYTYRITTÄJÄ

Kevytyrittäjää käytetään yleisenä markkinointinimenä laskutuspalveluiden asiakkaista. Kevytyrittäjä-termin lanseerasi aikoinaan käyttöön Ukko.fi-laskutuspalvelu. Esimerkkeinä muista kevytyrittäjyyttä tarjoavista laskutuspalveluista ovat muun muassa OP-Kevytyrittäjä sekä Eezy.

Kevytyrittäjyys on yrittämismuoto, jossa yrittäjä ei varsinaisesti ole yrittäjä, vaan toimii laskutuspalvelun kautta yrittäjän ja palkansaajan välimuodossa. Kevytyrittäjyyttä ei siis pidetä erillisenä yritysmuotona, eikä lainsäädäntö edes tunne koko termiä. Kevytyrittäjänä sinun ei tarvitse huolehtia kirjanpidosta, laskutuksesta eikä veroilmoituksista, vaan voit keskittyä työn tekemiseen. Kevytyrittäjyys on joustava tapa hoitaa yrittäjämäistä liiketoimintaa silloin kun yrittäjyys on sivutoimista tai pienimuotoista.

Kevytyrittäjyys soveltuu erityisesti henkilöille, jotka tarvitsevat keinoa laskuttaa yksittäisistä töistä. Tällaisia tilanteita voi tulla vastaan silloin, jos vakituisen työn, työttömyyden tai opiskelun ohella tekee keikkatyötä, mutta oman yrityksen perustaminen tuntuu liian raskaalta. Jos töitä kuitenkin on niin paljon, että yrittäminen on täysipäiväistä, on järkevintä aloittaa yrittäminen esimerkiksi toiminimen kautta.

Kevytyrittäjyyden ja työttömyysturvan yhteensovittaminen on viime vuosina ollut vilkkaan keskustelun aiheena. Tärkeää on ymmärtää, että kevytyrittäjyys tekee sinusta yrittäjän myös työttömyysturvamielessä. Päätoimisena yrittäjänä työskennellessäsi et lähtökohtaisesti ole oikeutettu työttömyyskorvaukseen.

Kevytyrittäjyys soveltuu tilanteeseen, jossa työttömyysetuuksia saavalla on mahdollisuus lisätienestien ansaitsemiseen pienimuotoisen yrittäjämäisen toiminnan kautta. TE-toimisto määrittelee sen, onko yrittäminen pää- vai sivutoimista, mutta vasta neljän kuukauden toiminnan jälkeen. Määrittelyn pohjana käytetään yritystoimintaan käytettyä aikaa, eikä niinkään siitä saatavia tuloja. Jos yritystoiminnan katsotaan olevan kokopäiväistä niin, että kevytyrittäjä ei pysty ottamaan vastaan kokopäiväistä työtä, ei myöskään työttömyysetuuksiin ole oikeutta. Jos taas yrittämisen katsotaan olevan sivutoimista, on edelleen mahdollista saada soviteltua päivärahaa tai työmarkkinatukea.

Yleinen kevytyrittäjyyteen liittyvä kysymys on se, pitääkö kevytyrittäjän hankkia yrittäjän eläkevakuutus eli YEL. YEL on pakollinen kevytyrittäjille, mikäli työtulosi arvo on yli 7 958,99 vuodessa (2020) ja toiminta kestää minimissään 4 kuukautta.

Työtulon arvolla tarkoitetaan summaa, jonka maksaisit tekemästäsi työstä ulkopuoliselle työntekijälle. Kyseessä on kuitenkin itse määrittämäsi arvo, eikä todellisen laskutuksen tai ansioittesi perusteella määritelty summa.

Uutena toimintamallina markkinoille on tullut kevytyrittäjyys toiminimellä.

Aiemmin laskutuspalvelut eivät mahdollistaneet kevytyrittäjälle Y-tunnusta. Tästä johtuen kevytyrittäjä ei pystynyt hyötymään arvonlisäveron alarajahuojennuksesta eikä vähentämään hankintamenojaan (*esim. liiketoimintaan liittyvä tietokone*) kuluina. Kevytyrittäjyys toiminimellä mahdollistaa nämä verohyödyt. Tämän vuoksi kevytyrittäminen toiminimellä on tällä hetkellä hyvin varteenotettava kevytyrittäjyyden muoto.

2. TYÖSUHTEISET

2.1. VERONALAISET TULOT

Verokortissa ei enää ole palkkakauden tulorajoja vaan pelkästään yksi tuloraja koko vuodelle. Jos vuosituloraja ylittyy, työnantaja perii veron lisäprosentin mukaan. Jos haluat korottaa verokorttiin merkittyä veroprosenttia, ilmoitus työnantajalle riittää.

Kaikki työnantajasi käyttävät samaa verokortille laskettua veroprosenttia. Sivutulolle tai eri työnantajille ei enää lasketa eri veroprosenttia.

Verokorttia ei tarvitse enää toimittaa alkuperäisenä, vaan kopio riittää. Toimita verokortti työnantajalle, ellei työnantaja ole saanut veroprosenttiasi sähköisesti Verohallinnolta.

Luonnollisten henkilöiden verotuksessa on Suomessa käytössä ns. eriytetyn verotuksen malli eli verotettavat tulot jaetaan ansiotuloihin ja pääomatuloihin. Mallin keskeisimmät piirteet/ongelmat ovat seuraavat:

- ansiotulot ovat progressiivisen verotuksen piirissä ja pysyvät vielä pitkään, vaikka tasaveromalliin siirtymisestä keskustellaankin
- pääomatuloihin sovelletaan lähes yhtenäistä suhteellista verokantaa, vaikkakin viime aikoina on yhä voimakkaammin ajettu progressiota myös pääomatuloihin.
- pääomatulojen verokanta (30 tai 34 %) on edelleen progressiivisen verotuksen ylimpien veroprosenttien alapuolella
- korkomenojen ja muiden pääomatuloista tehtävien vähennysten arvo määräytyy pääomatulojen verokannan mukaan

Tyypillisinä pääomatuloina voidaan mainita: luovutusvoitto (myyntivoitto), korkotulo, pörssiyhtiön osinko, vuokratulo, avoimen ja kommandiittiyhtiön osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus, osa oman yhtiön maksamista osingoista jne. Yhtiöistä saadusta pääomatulosta kerrotaan jaksossa 3.

Veromallin suurin ongelma on ollut se, että luonnollisten henkilöiden verotuksessa tasoero suurempien ansiotulojen ja pääomatulojen verotuksessa on noussut niin suureksi, että tuloja on kannattanut ohjata pääomatulojen puolelle. Ero synnyttää järjestelmään jännitettä, kun verorasituksen taso jää olennaisesti riippumaan siitä, katsotaanko tulo ansiotuloksi vai pääomatuloksi.

Tavallisen palkansaajan mahdollisuudet lieventää verotustaan pääomatulojen kautta ovat valitettavasti kuitenkin rajalliset. Lohdutuksena näille voi todeta, että pääomatulojen veroprosentti on kivunnut alkuaikojen 25:stä 30–34:ään ja tuloveroprosentteja on puolestaan jatkuvasti laskettu. Näin ero eri tulomuotojen verotuksen ankaruuden suhteen on jatkuvasti kaventunut.

Verouudistuksen yhteydessä on myös vapaaehtoisten eläkevakuutusten verovähennysoikeutta ohjattu pääomatulojen puolelle. Tässä tarkoituksessa saattaa pääomatulojen etsiminen tavalla tai toisella olla houkuttelevaa.

2.1.1. PÄÄOMATULOT

Tyypillisinä pääomatuloina voidaan mainita: luovutusvoitto (myyntivoitto), korkotulo, pörssiyhtiön osinko, vuokratulo, avoimen ja kommandiittiyhtiön osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus, osa oman yhtiön maksamista osingoista jne. Yhtiöistä saadusta pääomatulosta kerrotaan enemmän jaksossa 3.

Pääomatulojen verotusta on kiristetty merkittävästi vuoden 2012 alusta lähtien. Veroprosentti on vuonna 2016 nostettu 30:een ja yli 30 000 euron osalta vuosittain 34 %:iin. Nämä prosentit ja tuloajat ovat sittemmin pysyneet ennallaan. Esimerkiksi 60 000 euron pääomatuloista maksetaan veroa seuraavasti: 30 000 euroa x 30 % + 30 000 euroa x 34 % eli yhteensä 19 200 euroa. Veroprosentiksi 60.000 euron pääomatuloista muodostuu siten 31,5 %, mikä ei ole paljoakaan alhaisempi kuin vastaavasta palkkatulosta. Toki jos pystyy jakamaan esimerkiksi 120.000 euron vuositulot puoliksi palkkatuloihin ja pääomatuloihin, syntyy veroetua verrattuna tilanteeseen, että kaikki olisi palkkatuloa.

2.1.2. ANSIOTULOT

Pääsääntönä voidaan pitää periaatetta, jonka mukaan kaikki työnantajalta saadut suoritukset (raha, esine, palkkiomatkat, luontoisedut jne.), joilla on taloudellista arvoa, ovat veronalaista tuloa ja nimenomaan ansiotuloa. Tavanomaisissa puitteissa pysyvät henkilökuntaedut, kuten työterveydenhuolto, henkilökunta-alennukset, koko henkilökunnalle avoin virkistys- ja harrastustoiminta ja merkkipäivälahjat, ovat luonnollisesti verovapaita. Työnantajan myynnin ammatilliselle kustantamaa "työpukua" verottaja käsittelee nykyään verotettavana etuutena. Veronalaista tuloa ovat myös kulukorvaukset siltä osin kuin ne ylittävät verohallituksen päätöksessä asetetut rajat tai kun niitä on maksettu vailla todellista perustaa.

Yleisempien luontoisetujen raha-arvot vuodelle 2021 on vahvistettu verohallinnon 25.11.2020 antamassa päätöksessä. Verotusta vuodelta 2020 tarkistettaessa on luonnollisesti käytettävä vuoden 2020 arvoja. Tämän vuoksi tärkeimpien luontoisetujen osalta seuraavassa esitetään sekä uudet, vuotta 2021 koskevat, verotusarvot, että vuotta 2020 koskevat verotusarvot.

Mikäli tietyille luontoisedulle ei ole vahvistettu verotusarvoa, arvostetaan etu käypään arvoon. Tässä oppaassa käsiteltyjen luontoisetujen lisäksi on verohallitus vahvistanut verotusarvot seuraaville luontoiseduille: asuntoetu, täysihoito, autotalli tai hallipaikka.

2.1.3. LUONTOISEDUT

Yleistä

Tuloverolain mukaan työnantajalta saatu luontoisetu on veronalaista ansiotuloa ja arvioidaan käypään arvoon. Verohallinto määrää vuosittain käyppien arvojen laskentaperusteet.

Luontoisetu voidaan antaa ns. vapaana etuna tai työnantaja voi periä siitä korvauksen. Jos työnantajalle maksettu korvaus on vähintään luontoisetuarvon suuruinen, ei verotettavaa etua synny. Tällainenkin luontoisetu on kuitenkin työnantajan verottajalle ilmoitettava. Työnantajalle maksetulla korvauksella tarkoitetaan nettopalkasta vähennettyä erää; ei siis bruttopalkasta tehtyä vähennystä.

Autoetu

Jos myynnin ammatillainen tai hänen perheensä on käyttänyt yksityisajoihin työnantajan omistamaa tai vuokraamaa henkilö- tai pakettiautoa, katsotaan myynnin ammatillaisen saaneen verotettavan etuuden, autoedun. Mikäli kyse on muusta kuin henkilö- tai pakettiautosta, niin etu arvostetaan käypään arvoon. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että autoedun verotusta ei voida kiertää ottamalla työsuhdeautoksi kuorma-autoksi rekisteröity auto. Kuorma- ja pakettiauton kohdalla verottaja uskonee kuitenkin helpommin, että kyse on vain työajoihin tarkoitettusta autosta eikä autoetua näin välttämättä synny.

Vapaa autoetu on kysymyksessä, kun työnantaja suorittaa autosta johtuvat kustannukset. Auton käyttöetu on kysymyksessä, kun työntekijä suorittaa itse ainakin auton polttoainekulut. Mikäli myynnin ammatillainen

maksaa työnantajalle nettopalkastaan korvausta auton käyttämisestä, vähennetään maksettu summa edun verotusarvosta. Eli maksamalla verotusarvon suuruisen korvauksen työnantajalle, ei kysymyksessä ole enää luontoisetu. Tämä ei luonnollisestikaan ole verotuksellisesti järkevää. Muille kuin työnantajalle suoritettuja korvauksia ei vähennetä edun arvosta. Esimerkiksi myynnin ammattilaisen itse suoraan vakuutusyhtiölle maksamia käyttöetuauton vakuutusmaksuja ei ole hyväksytty vähennettäväksi käyttöedun arvosta. Myöskään bruttopalkasta tehdyt vähennykset eivät pienennä autoedun arvoa.

Työntekijän kannattaa pidättäytyä näissä autoetujen perusmalleissa eli joko niin, että työnantaja maksaa kaiken (myös auton pesut jne.) tai sitten niin, että työntekijä maksaa vain polttoaineen (käyttöetu). Järjestelmät, joissa työntekijä osallistuu kustannuksiin ohi näiden tapojen, luovat turhaa sekaannusta arvioitaessa autoedun suuruutta eivätkä yleensä ole myöskään kannattavia työntekijälle.

Autoedun arvo määräytyy auton rekisteriotteeseen merkityn käyttöönottovuoden (ensirekisteröinti Suomessa) perusteella seuraavasti: **Ensimmäisen vuoden 2020 verotusarvot** (joita siis tarvitset vuoden 2020 verotusta tarkistaessasi); ikäryhmiä oli kolme A, B ja C.

VUOTTA 2020 KOSKEVAT VEROTUSARVOT SEURAAVASSA:

Vuonna 2020 oli käytössä kolme ikäryhmää A, B ja C.

Ikäryhmä A (vuosina 2018- 2020 käyttöönotetut autot)

VAPAA AUTOETU: Edun arvo kuukaudessa on 1,4 % auton uushankintahinnasta lisättynä 270 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 18 sentillä oman ajon kilometriltä.

KÄYTTÖETU: Edun arvo kuukaudessa on 1,4 % auton uushankintahinnasta lisättynä 105 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 7 sentillä oman ajon kilometriltä.

Ikäryhmä B (vuosina 2015 - 2017 käyttöönotetut autot)

VAPAA AUTOETU: Edun arvo kuukaudessa on 1,2 % auton uushankintahinnasta lisättynä 285 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 19 sentillä oman ajon kilometriltä.

KÄYTTÖETU: Edun arvo kuukaudessa on 1,2 % auton uushankintahinnasta lisättynä 120 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 8 sentillä oman ajon kilometriltä.

Ikäryhmä C (ennen vuotta 2015 käyttöönotetut autot)

VAPAA AUTOETU: Edun arvo kuukaudessa on 0,9 % auton uushankintahinnasta lisättynä 300 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 20 sentillä oman ajon kilometriltä.

KÄYTTÖETU: Edun arvo kuukaudessa on 0,9 % auton uushankintahinnasta lisättynä 135 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 9 sentillä oman ajon kilometriltä.

UUDET VUOTTA 2021 KOSKEVAT VEROTUSARVOT SEURAAVASSA:

Vuonna 2021 on käytössä edelleen kolme ikäryhmää A, B ja C.

Ikäryhmä A (vuosina 2019- 2021 käyttöönotetut autot)

VAPAA AUTOETU: Edun arvo kuukaudessa on 1,4 % auton uushankintahinnasta lisättynä 270 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 18 sentillä oman ajon kilometriltä.

KÄYTTÖETU: Edun arvo kuukaudessa on 1,4 % auton uushankintahinnasta lisättynä 105 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 7 sentillä oman ajon kilometriltä.

Ikäryhmä B (vuosina 2016 - 2018 käyttöönottetut autot)

VAPAA AUTOETU: Edun arvo kuukaudessa on 1,2 % auton uushankintahinnasta lisättynä 285 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 19 sentillä oman ajon kilometriltä.

KÄYTTÖETU: Edun arvo kuukaudessa on 1,2 % auton uushankintahinnasta lisättynä 120 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 8 sentillä oman ajon kilometriltä.

Ikäryhmä C (ennen vuotta 2016 käyttöönottetut autot)

VAPAA AUTOETU: Edun arvo kuukaudessa on 0,9 % auton uushankintahinnasta lisättynä 300 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 20 sentillä oman ajon kilometriltä.

KÄYTTÖETU: Edun arvo kuukaudessa on 0,9 % auton uushankintahinnasta lisättynä 135 eurolla tai ajopäiväkirjaa käytettäessä 9 sentillä oman ajon kilometriltä.

Vapaassa autoedussa perusarvoon lisättävästä käyttökustannusten osuudesta vähennetään 0,08 euroa kilometriltä tai 120 euroa kuukaudessa, jos auton **ainoa** mahdollinen käyttövoima on sähkö. Tämä verohelpotus koskee siis vain puhtaita sähköautoja eikä hybridejä.

Perusarvolla tarkoitetaan auton uushankintahinnasta laskettua prosenttiosuutta. Uushankintahinnalla tarkoitetaan automallin maahantuojan tai sen puuttuessa tukkukaupan ilmoittamaa uutena hankitun auton ostopäivänä voimassa ollut automallin yleistä suositushintaa vähennettynä 3 400 eurolla. Prosenttilaskulla uushankintahinnasta saatu autoedun verotusarvo pyöristetään lähinnä alempaan 10 euroon ja siihen lisätään joko 1 500 yksityisajokilometrin mukaan laskettu kiinteä euromäärä tai ajopäiväkirjaa käytettäessä tietty senttimäärä jokaista omaa ajokilometriä (yksityisajo) kohti.

Autoon hankitut lisävarusteet tavanomaisia talvipyöriä ja autopuhelinta lukuun ottamatta otetaan huomioon uushankintahintaa määritettäessä. Lisävarusteiden arvo lisätään auton uushankintahintaan siltä osin kuin niiden arvo ylittää 850 euroa. Jos työnantaja on saanut tavanomaista suuremman alennuksen lisävarusteista, käytetään varusteiden arvona niiden yleistä suositushintaa. Tätä uushankintahintaan sisältyvien lisävarusteiden määrää 850 euroa voidaan perustellusti pitää sangen alhaisena ja liitto onkin esittänyt verohallinnolle tämän rajan korottamista. Vuoden 2021 alusta lukien myös työnantajan työntekijän kotiin kustantama sähköauto latauslaite lasketaan auton lisävarusteeksi.

Autoedun arvo kussakin autoluokassa määräytyy joko suoraan kuukausikohtaisen oletusarvon (perusarvo lisättynä kiinteällä euromäärällä) perusteella tai perusarvon ja ajetun yksityisajokilometrimäärän perusteella. Todellisten yksityisajojen mukaan määräytyvään verotusarvoon kuuluu siten perusarvo (veroluokan mukaan määräytyvä prosenttiosuus uushankintahinnasta), joka vastaa auton käytöstä syntyviä ajokilometrimäärästä riippumattomia kustannuksia ja tähän perusarvoon lisättävä yksityisajoja vastaava kilometrikohtainen arvo (kilometrit kerrottuna kyseisen veroluokan kilometrikohtaisella arvolla).

Perusarvon ja kilometrikohtaisen arvon käyttämisen edellytyksenä on, että ajokilometreistä esitetään ajopäiväkirjaan perustuva tai muu luotettava selvitys. Ajopäiväkirjasta on käytävä ilmi autolla verovuonna päivittäin ajettu kilometrimäärä. Lisäksi autolla ajetuista työajoista on ajopäiväkirjaan merkittävä päivittäin seuraavat tiedot: ajon alkamis- ja päättymisajankohta, ajon alkamis- ja päättymispaikka sekä tarvittaessa ajoreitti, matkamittarin lukema ajon alkaessa ja päättyessä, matkan pituus, ajon tarkoitus ja auton käyttäjä. Yksityisajoista ajopäiväkirjaan merkitään päivittäin kokonaisajomäärän ja työajojen erotus.

Jos kilometrikohtaista arvoa käytettäessä luontoisetuautolla ajettujen työajojen määrä on kalenterivuoden aikana yli 30 000 kilometriä, edun perusarvo on 80 prosenttia edellä tarkoitettua perusarvosta. Perusarvo on uushankintahinnasta prosenttimääräisesti laskettu euromäärä, johon kilometrikohtainen senttimäärä lisätään. Viidenneksen alennuksen saa vain verotusarvon perusosuudesta, ei siis koko verotusarvosta.

Ylläesitettyä alennusta sovelletaan myös sellaiseen työsuhdeautoilijaan, jonka käytössä oleva auto vaihtuu työn vuoksi kuukauden aikana useita kertoja (lähinnä automyyjät). Tällöin verotus määräytyy sen auton mukaan, joka on ollut käytössä suurimman osan kuukaudesta ja tämän auton verotusarvosta tulee ylläesitetty alennus vaikka 30 000 kilometrin raja ei täytyisikään. Tämä ns. automyyjäalennus, joka oli voimassa aikaisemmin vain epävirallisesti ja joka oli poistumassa, on saatu pysyväksi ja jopa kattavuudeltaan laajemmaksi MMA:n suorittaman edunvalvonnan avulla.

Ajopäiväkirjaa pitämällä on siis mahdollisuus saada ensinnäkin 20 %:n alennus verotusarvon perusosuudesta ja vielä lisäksi omien ajojen verotus ajettujen yksityisajojen mukaan. On kuitenkin huomattava, että ajopäiväkirjan avulla hankittu 20 %:n alennus voi myös korottaa verotusta, mikäli ajopäiväkirja osoittaa vuosittaisia yksityisajoja olevan yli olettamana olevan 18 000 kilometrin. Paljon työajoja ajavien perusarvovähennys on mahdollista huomioida jo ennakonpidätyksessä, mikäli on selvää, että työkilometrejä tulee riittävästi. Yleensä sekä perusarvovähennys että vähän omia ajoja ajavan vähennys kuitenkin tehdään vasta veroilmoituksen jättövaiheessa.

Auton käyttäminen asunnon ja työpaikan välisiin matkoihin katsotaan yksityisajoksi. Mikäli myynnin ammattilainen lähtee kotoaan suoraan asiakkaan luo, on ajo kuitenkin työajoa. Toisaalta pyrittäessä ajopäiväkirjan avulla keventämään autoedun verotusta merkitsemällä yksityisajot mahdollisimman vähäisiksi, on syytä muistaa, ettei samalla kerralla pyri saamaan ylisuuria matkakuluvähennyksiä, mikäli nämä ovat ristiriidassa keskenään.

Jos myynnin ammattilaisen on ollut mahdollisuus käyttää työnantajansa autoa ainoastaan satunnaisesti, esimerkiksi lomamatkalla, hänen saamaansa etua ei välttämättä arvioida normaalina autoetuna, vaan edun arvona pidetään käypää hintaa. Tällaisissa tapauksissa arvioimisperusteena voidaan käyttää kuukausikohtaista autoedun arvoa, joka jaetaan 1500:lla ja saatu kilometrikohtainen arvo kerrotaan ajettujen yksityisajokilometrien määrällä.

Ulkomailla saatu autoetu lasketaan samoin kuin kotimaassa saatu autoetu. Verotusarvon perusarvo lasketaan kuten Suomessakin mutta käyttäen uushankintahintana auton hankintamaan hintaa mahdollisine veroineen vähennettynä 3 400 eurolla.

Täyssähköautot

Täyssähköautojen verokohtelu tuntuu elävän jatkuvasti. Valtiovallan selkeänä pyrkimyksenä on lisätä täyssähköautokantaa Suomessa ja hyvä väline tähän on autoedun verohelpotus.

Aiemmin tässä verotiedossa jo todettiin, että **vapaassa autoedussa** perusarvoon lisättävästä käyttökustannusten osuudesta vähennetään 0,08 euroa kilometriltä tai 120 euroa kuukaudessa, jos auton **ainoa** mahdollinen käyttövoima on sähkö. Tämän lisäksi on vuosille 2021–2025 säädetty ylimääräinen verohelpotus. Tämän myötä sekä vapaassa että käyttöedussa verotusarvoa pienennetään edelleen 170 euroa kuukaudessa. Helpotus koskee vuonna 2020 tai sen jälkeen Suomeen uutena rekisteröityjä täyssähköautoja. **Vapaan** autoedun osalta veroetu voi siis olla jopa 290 euroa kuukaudessa. Tämä kompensoi sangen hyvin täyssähköauton kalliimpaa hankintahintaa ja siitä johtuvaa korkeampaa verotusarvoa.

Työnantaja kustantaa sähköauton lataamisen työpaikalla tai julkisissa latauspisteissä

Työnantaja saattaa tarjota palkansaajalle mahdollisuuden ladata sähkö- tai hybridi-autoa työpaikalla työnantajan kustannuksella tai kustantaa lataukset julkisilla latauspaikoilla.

Tämä etu on nyt verovapaata sekä käyttöedun että vapaan autoedun osalta. Huomattavaa on, että tämän edun verovapaus koskee myös työntekijän omaa autoa.

Työnantaja kustantaa sähköauton lataamisen palkansaajan kotona

Työnantaja saattaa kustantaa palkansaajalle luontoisetuna antamansa sähkö- tai hybridauton lataamiseen käytetyn sähkön silloin, kun palkansaaja lataa autoa kotonaan. Työnantajan sähköstä maksamasta määrästä muodostuu tällöin pääsääntöisesti erillinen veronalainen luontoisetu. Edun veronalaisuuden kannalta ei ole merkitystä sillä, maksaako työnantaja sähköstä korvauksen palkansaajalle vai sähköyhtiölle. Edun arvo on lataamiseen käytetyn sähkön käypä arvo, jona voidaan pitää työnantajan sähköstä maksamaa määrää.

Veronalaista etua ei kuitenkaan muodostu silloin, kun työnantaja kustantaa palkansaajalle vapaana autoetuna antamansa auton lataamiseen käytettävän sähkön ja lataamiseen käytetyn sähkön määrä on luotettavasti todennettavissa erillisen mittauslaitteen avulla. Työnantajan kustantaman sähkön voidaan tällöin katsoa sisältyvän vapaan autoedun arvoon.

Työnantaja kustantaa sähköauton latauslaitteen palkansaajan kotiin

Työnantaja saattaa kustantaa palkansaajan kotiin erillisen sähköauton latauslaitteen. Tällainen latauslaite on palkansaajalle rahanarvoinen etu, joka kohdistuu ainakin osittain palkansaajan yksityistalouteen. Vuoden 2021 alusta lukien latauslaite katsotaan osaksi auton lisävarusteita ja sitä kautta latauslaitteen verotus siirtyy osaksi autoedun verotusta. On tapauskohtaista, onko tämä työntekijälle edullisempää kuin aikaisempi malli, jossa laitteen hankintameno jaksotettiin 10 vuodelle ja vuosittainen summa lisättiin työntekijän verotettaviin ansioihin.

Jos latauslaite hankitaan jo alun alkaen siirtyväksi palkansaajan omistukseen, latauslaitteen käypä arvo on kokonaisuudessaan palkansaajan veronalaista palkkatuloa laitteiston asennushetkellä. Latauslaitteen käypänä arvona pidetään laitteen hankintamenoa ja asennuskustannuksien yhteismäärää.

Ravintoetu vuonna 2021

Ravintoetu luetaan luontoiseduksi. Ravintoedun verotusarvo määräytyy eri tavoin riippuen siitä, onko kyseessä tavanomainen työpaikkaruokailu, laitosruokailu vai ruokalipukkeiden muodossa annettu ravintoetu.

Tavanomaisessa työpaikkaruokailussa ja ns. sopimusruokailussa edun arvo on 6,90 euroa aterialta kohti. Kuitenkin jos edun hankkimisesta työnantajalle aiheutuneiden välittömien kustannusten määrä on alle 6,90 euroa tai yli 10,90 euroa aterialta kohti, edun arvona pidetään välittömien kustannusten määrää.

Enintään 10,90 euron nimellisarvoisen ruokailulipukkeen (lounassetelin) tai muun vastaavan järjestelyn verotusarvo on 75 % lipukkeen nimellisarvosta, kuitenkin vähintään 6,90 euroa. Ruokailulipukkeen arvostaminen 75 % nimellisarvostaan edellyttää, että sitä on voitu käyttää ainoastaan ateriointiin eikä sitä vastaan ole saanut rahaa, elintarvikkeita tai muita hyödykkeitä. Lisäksi edellytetään, että verovelvollinen on saanut ainoastaan yhden lipukkeen sellaista tosiasiallista kotimaan työssäolopäivää kohden, jona työpaikkaruokailua ei työnantajan toimesta muutoin ole järjestetty. Siten esimerkiksi vuosiloman, äitiysloman, sairausloman ja yksittäisten poissaolopäivien ajalta annettujen ruokalipukkeiden koko arvo katsotaan verotettavaksi tuloksi. Yli 10,90 euron arvoinen ruokalipuke arvostetaan täyteen arvoonsa.

Luontoisetuna annetut tai työnantajalta ostetut lounassetelit eivät vaikuta päivärahaoikeuteen. Sen sijaan matkan aikana työnantajan erikseen korvaama ruokailu pienentää tietyin ehdoin päivärahaa. Toisaalta tällaisesta työmatkan aikana saadusta vapaasta ravinnosta ei synny verotettavaa etuutta.

Verottaja on viime vuosina kiinnittänyt huomiota lounassetelien tai lounaskortin käyttöön. Verottajan myöntämän veroedun idea on tukea työntekijöiden hyvinvointia tukemalla työpäivän aikana tapahtuvaa ruokailua. Tähän yhtälöön sopii huonosti se, että lounassetelit annetaan monessa perheessä lapsille hampurilaispaikassa syömistä varten. Verottaja kehittää erilaisia järjestelmiä sen varmistamiseksi, että veroetu kohdistuu työntekijän itsensä ruokailuun. Myös ravintolat yms. saattavat vaatia lounassetelin käyttäjää todistamaan oikeutensa käyttää lounasseteliä.

Puhelinetu vuonna 2021

Työnantajan palkansaajalle kustantaman matkapuhelimen luontoisetuarvo on 20 euroa kuukaudessa. Edun arvo kattaa puhelusta, tekstiviesteistä ja multimediateksteistä aiheutuneet kustannukset sekä myös puhelimen.

Matkapuhelimen antaminen työntekijän käyttöön ei aina synnytä verotettavaa etua, koska tällainen puhelin saatetaan antaa myös pelkästään työkäyttöön. Mahdollinen etu syntyy puhelimella soitetuista yksityispuheluista/tekstiviesteistä, jotka aiheuttavat kustannuksia työnantajalle. Työaikana työpaikalta soitettuja tavanomaisia yksityispuheluista on käytännössä pidetty verovapaana henkilökuntaetuihin rinnastettavana vähäisenä etuna. Samaa periaatetta voidaan soveltaa myös matkapuhelimella työaikana tai työmatkalla soitettuihin vastaaviin vähäisiin yksityispuheluihin.

Työnantajan kustantama matkapuhelin on kuitenkin yleensä käytettävissä myös työajan ulkopuolella kuten viikonloppuisin ja loma-aikoina. Mikäli puhelinta tällöin käytetään myös yksityispuheluihin, syntyy verotettava luontoisetu. Etua ei kuitenkaan synny, jos työnantaja perii palkansaajalta kyseisten yksityispuhelimien puhelumaksut.

Työnantaja voi asettaa puhelinlaskulle kohtuullisen euromääräisen rajan. Tämä ei nykyään enää tuota ongelmia, sillä puhelujen hinnat ovat jatkuvasti laskeneet.

Vaikka työntekijä harvoin pystyy puhumaan kahteen puhelimeen yhtä aikaa, niin verottaja kuitenkin verottaa sekä kotipuhelin- että matkapuhelinedusta jos työntekijällä on molemmat.

Työnantajan, työntekijän kotiin työkäyttöä varten, järjestämää nettiyhteyttä ei ainakaan toistaiseksi pidetä verotettavana luontoisetuna, vaikka yhteyttä käytettäisiin myös omaan käyttöön. Tämä veroton etu on siis syytä antaa työnantajan järjestettäväksi sopimuksilla; eikä niin, että toimitat operaattorilta saamasi laskun työnantajalle.

Polkupyöräetu

Jos palkansaajalla on käytettävissä yksityisajoihinsa työnantajan omistama, leasing-sopimuksella hankkima tai muulla tavalla järjestämä polkupyörä, verovelvollisen saama etu katsotaan polkupyöräeduksi.

Työnantajan omistamasta polkupyörästä muodostuvan edun raha-arvo kuukaudessa on 1/12 polkupyörän vuotuisten pääomakustannusten eli hankintahinnan osan ja pääoman koron sekä huolto-, korjaus- ja muiden käyttökustannusten euromäärästä. Hankintahinnan osan euromäärä lasketaan siten, että hankintahinta jaetaan viidellä käyttövuodella.

Työnantajan leasingsopimuksella hankkimasta tai muulla vastaavalla tavalla järjestämästä polkupyörästä muodostuvan edun raha-arvo kuukaudessa on leasing- tai muun maksun sekä työnantajan erikseen maksamien käyttökustannusten euromäärä kuukaudessa vähennettynä leasingyhtiölle tai muulle taholle maksettujen toimisto- ja käsittelykulujen euromäärällä.

Käyttökustannuksiin laskettavien työnantajan maksamien huolto- ja korjauskustannusten raha-arvo on 20 euroa kuukaudessa.

Henkilökuntaedut

Henkilökuntaedut ovat työnantajan työntekijöilleen tai eläkkeellä oleville entisille työntekijöilleen järjestämiä etuja, jotka annetaan työ- tai virkasuhteen perusteella, mutta jotka eivät ole korvausta tehdystä työstä.

Henkilökuntaetujen verovapaudesta säädetään TVL 69 §:ssä. Säännöksen edellytykset täyttävät henkilökuntaedut eivät ole saajalleen veronlaista palkka- tai eläketuloa, jos niitä ei ole annettu rahapalkan sijaan vastikkeena palkansaajan tekemästä työstä. Säännöksen tarkoituksena on ilmaista lakiin otettuna keskeisten henkilökuntaetujen verotus- ja oikeuskäytäntö sekä selkiyttää arviointia siitä, millaisia henkilökuntaetuja voidaan pitää verovapaina ja millaisia veronalaisina. Verovapauden perusteena on, että etuuksia ei niiden sosiaalisesta luonteesta tai vähäisestä määrästä johtuen pidetä työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatuna vastikkeena

Saatu etu on kuitenkin aina palkkaa, jos työnantajan ja edun saajan välillä on nimenomaisesti sovittu työsuorituksesta ansaitun palkan maksamisesta kokonaan tai osittain kyseisen etuuden muodossa. Samoin on myös jos työntekijä saa edun/korvauksen valintansa mukaan joko rahapalkkana tai esimerkiksi liikuntaseteleinä. Tällöin työntekijä disponoi rahapalkastaan eikä sen sijaan otettu etu ole verovapaa henkilökuntaetu.

TVL 69 §:n 1 momentissa säädettyjen henkilökuntaetujen verovapauden edellytyksenä on, että etu on kollektiivinen eli se on koko henkilökunnan tai työnantajan palveluksesta eläkkeellä olevien käytettävissä.

Työnantaja ei lähtökohtaisesti ole velvollinen tarjoamaan henkilökuntaetuja lomautuksen tai palkattoman vapaan (esimerkiksi äitiysloma, vanhempainvapaa, sairausloma ja vuorotteluvapaa) ajalta, ellei toisin sovita (pois lukien lakisääteinen työterveyshuolto). Jos työnantaja ja työntekijä ovat sopineet, että työntekijä saa henkilökuntaetuja myös lomautuksen tai muun palkattoman vapaan aikana, edut ovat verovapaita samoin edellytyksin kuin työskenneltäessäkin.

2.1.4. VEROVAPAAT KULUKORVAUKSET

Työmatkakulut

Veronalaista tuloa ei ole työnantajalta työmatkasta saatu matkustamiskustannusten korvaus, päiväraha ja majoittumiskorvaus. Verohallitus antaa kullekin verovuodelle päätöksen verovapaista kulukorvauksista. Enimmillään työnantaja voi siis maksaa verottomina kulukorvauksina päätöksen mukaiset määrät. Käytännössä näitä enimmäismääriä noudatetaan myös vähimmäismäärinä.

Työmatkalla tarkoitetaan matkaa, jonka työntekijä tilapäisesti tekee työhön kuuluvien tehtävien suorittamiseksi erityiselle työtekemispaikalle varsinaisen työpaikan ulkopuolelle.

Varsinaisella työpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa myynnin ammattilainen vakituisesti työskentelee. Jos työntekijällä työn liikkuvuuden vuoksi ei ole paikkaa, jossa hän vakituisesti työskentelee, pidetään varsinaisena työpaikkana paikkaa, josta hän hakee työmääräykset, säilyttää työssä käyttämiään asusteita, työvälineitä tai työaineita, tai muuta työn tekemisen kannalta vastaavaa paikkaa. Myynnin ammattilaiselle tällainen paikka voi olla koti.

Toissijaisella työpaikalla tarkoitetaan työnantajan toisella paikkakunnalla tai jopa toisessa valtiossa kuin työntekijän varsinainen työpaikka sijaitsevaa toimipaikkaa. Työnantaja voi korvata verovapaasti toissijaiseen työpaikkaan tehdystä työmatkasta johtuvat matkustamis- ja majoittumiskustannukset. Päivärahoja ei kuitenkaan voida tällaisesta matkasta verovapaasti suorittaa. Kotoa käsin toimivan myynnin ammattilaisen varsinainen työpaikka voi olla koti, ja työnantajan konttori, jossa hän käy epäsäännöllisesti tai riittävän harvoin, voi olla erityinen työtekemispaiikka, jonne suuntautuvalta matkalta on mahdollisuus saada sekä kilometrikorvaukset että päiväraha. Jos konttorilla käydään säännöllisemmin ja suhteellisen usein, konttori tulkittaneen toissijaiseksi työpaikaksi, jonne suuntautuvalta matkalta ei siis voisi saada päivärahaa. Jos taas

konttorilla työskennellään useana päivänä viikossa, katsotaan se varsinaiseksi työntekemispaikaksi, jolloin km-korvauksiakaan ei voida verottomina maksaa.

Verottajan kanta on kuitenkin viime vuosina selkeästi kiristynyt sen suhteen, että voidaanko koti katsoa varsinaiseksi työpaikaksi. Korkein hallinto-oikeus katsoi vuonna 2017 antamassaan tuomiossa, että yhden päivän työskentely viikossa työnantajan toimistolla teki toimistosta työntekijän varsinaisen työntekemispaikan. Tällä tulkinnalla saattaa jatkossa olla vaikutuksia päivärahoihin sekä kilometrikorvausten maksamiseen.

Työehtosopimusmääräykset kulukorvauksista vaihtelevat kuitenkin jossain määrin ja yrityksissä saattaa olla lisäksi matkustussääntöjä, joissa on asiasta määräyksiä. Selkeä lähtökohta on kuitenkin verohallituksen päätös.

Päivärahat vuonna 2021

Päivärahalla tarkoitetaan korvausta kohtuullisesta ruokailu- ja muiden elinkustannusten lisäyksestä, joka verovelvolliselle aiheutuu työmatkasta.

Päivärahaa suoritetaan matkavuorokausittain, joka on 24 tunnin pituinen ajanjakso ja joka alkaa työntekijän lähtiessä työmatkalle kotoa tai työpaikaltaan ja päättyy palattaessa työpaikalle tai asunnolle. Päivärahan verovapaat määrät vuonna 2021 seuraavat:

Koko päiväraha (matka on kestänyt yli 10 tuntia)	44 euroa	v. 2020 43 euroa
Osapäiväraha (matka kestänyt yli 6 tuntia)	20 euroa	v. 2020 20 euroa

Päivärahan verovapauden edellytyksenä on työmatkan ulottuminen yli 15 kilometrin etäisyydelle joko asunnosta tai varsinaisesta työpaikasta, riippuen siitä, kummasta paikasta matkalle on lähdetty. Lisäksi määrään on oltava yli 5 kilometrin etäisyydellä sekä varsinaisesta työpaikasta että asunnosta.

Jos työntekijä on saanut matkan aikana työnantajalta ilmaisen tai matkalipun hintaan sisältyneen ruoan, päivärahan verovapaa määrä on puolet päätöksen mukaan verovapaaksi katsottavasta enimmäismäärästä. Ilmaishuollalla tarkoitetaan kokopäivärahan kyseessä ollen kahta ja osapäivärahan osalta yhtä ilmaista ateriaa. Luontoisetuna saatu ateria ei pienennä päivärahaa, kuten ei myöskään aamiainen.

Mikäli työmatka kestää yli ensimmäisen matkavuorokauden (24 h), niin oikeus uuteen kokopäivärahaan syntyy, kun matkaan käytetty aika ylittää täyden matkavuorokauden yli 6 tunnilla ja oikeus uuteen osapäivärahaan syntyy, kun matka-aika ylittää täyden matkavuorokauden vähintään 2 tunnilla.

Seuraavassa joitakin ulkomaan päivärahoja euroina vuodelle 2021. Muiden kuin listassa olevien maiden päivärahoja voit katsoa osoitteesta www.vero.fi tai kysellä Myynnin ja markkinoinnin ammattilaisten lakipalvelusta.

Alankomaat	71	Belgia	67	Espanja	65
Hongkong	74	Irlanti	68	Italia	66
Britannia	62	Lontoo	65	Itävalta	67
Japani	78	Kanada	67	Kiina	68
Kreikka	60	Latvia	57	Liettua	54
Norja	66	Portugali	62	Puola	56
Ranska	70	Ruotsi	61	Saksa	65
Sveitsi	79	Tanska	70	Tshekki	62
Viro	58	Yhdysvallat	70	N.Y., L.A.	77
Venäjä	52	Moskova	65	Pietari	60

Palkansaajalla on oikeus ulkomaan päivärahaan, jos ulkomaille tehty työmatka on kestänyt vähintään 10 tuntia. Mikäli työmatkaan käytetty kokonaisaika jää alle 10 tunnin, suoritetaan päiväraha kotimaan matkojen säännösten ja euromäärien mukaan. Päiväraha lasketaan matkavuorokausittain. Matkavuorokausi on 24 tuntia työmatkan alkamisesta tai edellisen matkavuorokauden päättymisestä.

Päivärahan enimmäismäärä määräytyy sen maan tai alueen mukaan, missä matkavuorokausi ulkomailla päättyy. Jos matkavuorokausi päättyy laivalla tai lentokoneessa, määräytyy päiväraha sen maan tai alueen mukaan, josta laiva tai lentokone on viimeksi lähtenyt tai jonne se Suomesta lähdettäessä ensiksi saapuu.

Suomeen palattaessa myynnin ammattilaisella on oikeus puoleen viimeksi päättyneeltä matkavuorokaudelta maksetusta ulkomaanpäivärahasta, jos työmatkaan käytetty aika ylittää viimeisen ulkomaan alueella tai sieltä lähteneessä laivassa tai lentokoneessa päättyneen täyden matkavuorokauden yli kahdella tunnilla. Mikäli tämä ylitys on 10 tuntia, on työntekijällä oikeus viimeksi päättyneeltä matkavuorokaudelta maksettuun ulkomaan päivärahaan.

Päivärahan puolitus säännöt ovat vastaavat kuin kotimaan päivärahan kohdalla.

Ateriakorvaus

Ateriakorvauksen verovapauden edellytyksenä on, että verovelvollisella ei ole työn vuoksi ollut mahdollisuutta ruokatunnin aikana aterioida tavanomaisella ruokailupaikallaan ja ettei samasta matkasta makseta päivärahaa. Työmatkan pituudella ja kestolla ei ole merkitystä. Jos matkalla joudutaan aterioimaan kaksi kertaa, on ateriakorvauksen enimmäismäärä kaksinkertainen. Tällöin matka kuitenkin yleensä kuuluu jo päivärahojen piiriin.

Ateriakorvauksen enimmäismäärä vuonna 2021 on 11,00 euroa.

Yömatkaraha

Yömatkarahan, 13 euroa (vuonna 2020 14 euroa), suorittaminen edellyttää, että päivärahaan oikeuttavasta matkavuorokaudesta vähintään 4 tuntia on 21.00 - 07.00 välisenä aikana ja että työnantaja ei järjestä palkansaajalle ilmaista majoitusta eikä suorita majoittumiskorvausta tai korvausta makuupaikasta. Yömatkaraha maksetaan normaalin päivärahan lisäksi.

Verovapaat kilometrikorvaukset vuonna 2021

Oman auton käytöstä työajoihin voi työnantaja suorittaa verovapaita kilometrikorvauksia seuraavasti vuonna 2021:

kilometrikorvaus	44 snt/km (vuonna 2020 43 snt)
asuntovaunulisä	11 snt/km
perävaunulisä	7 snt/km
suuri kuorma tai 80 kg	3 snt/km
lisähenkilö	3 snt/km/lisähenkilö

Työehtosopimuksissa tai yrityksen matkustussäännöissä voi olla määräyksiä, että kilometrikorvaus laskee portaittain ajettujen kilometrimäärien mukaan.

Mikäli myynnin ammattilaisella on auton käyttöetu (maksaa polttoaineet itse), voi hän saada työajoistaan verottomana korvauksena työnantajalta 10 snt/km. Kilometrikorvaus voidaan maksaa suurempanakin, jos todellisista kustannuksista esitetään luotettava selvitys.

Kilometrikorvauksen heikentämishankkeita tuntuu nykyään olevan vireillä toistuvasti. MMA luonnollisesti seuraa tilannetta ja pyrkii vaikuttamaan asiaan kun sen aika on. Kilometrikorvaus on kuitenkin nytkin

tapahtuneesta noususta huolimatta edelleen alhaisemmalla tasolla kuin esim. v. 2013, jolloin se oli jopa 45 snt, joten tämä voi hillitä korvauksiin puuttumisintoa.

2.1.5 PALKKAA VAI TYÖKORVAUSTA

Verohallinto on julkaissut 16.1.2017 päivätyn ohjeen Palkka ja työkorvaus verotuksessa. Ohjeessa käsitellään palkan ja työkorvauksen välistä rajanvetoa.

Yksittäisistä toimeksiannoista maksettavia suorituksia voidaan nykyisen verotuskäytännön mukaisesti yhä useammin pitää työkorvauksina. Työn teettäjä ja työn tekijä voivat solmia työtä koskevan työsuhteen tai toimeksiantosopimuksen. Tässä on kyse siis siitä, että lyhytaikaisia toimeksiantoja voidaan tehdä ja teettää ilman että syntyy työsuhdetta ja ilman, että tekijällä on yritystä.

Sopijapuolten välillä ollut työsuhte ei muutu toimeksiantosuhteeksi pelkällä uudella sopimuksella tai nimikemuutoksella. Myös työnteon ehtojen ja olosuhteiden on oltava työsuhteen muodollisen päättymisen jälkeen sellaiset, että toimeksiantosuhteen muodolliset ja tosiasialliset tunnusmerkit täyttyvät. Siten esimerkiksi entiset tai eläkkeelle jääneet työntekijät voivat tehdä työtä toimeksiantosuhteessa entiselle työnantajayritykselleen, jos toimeksiantosuhteen tunnusmerkit täyttyvät. Osapuolet eivät voi sopia, että työn teettäjä maksaa osan saman työn tekemiseen perustuvasta korvauksesta palkkana ja osan työkorvauksena.

Työnantajan on toimitettava maksamastaan palkasta ennakonpidätys. Työkorvauksen maksajan on toimitettava maksamastaan työkorvauksesta ennakonpidätys, jos työkorvauksen saajaa ei ole suorituksen maksuhetkellä merkitty ennakoperintärekisteriin.

Työkorvauksen saajan verotusta toimitettaessa työkorvaus on pääsääntöisesti saajansa elinkeinotoiminnan tuloa. Jos työkorvauksen saajan ansiotoiminta on hyvin pienimuotoista, työkorvaus on saajansa henkilökohtaista ansiotuloa. Tällöin on kyse yleensä yksittäisistä ja satunnaisista työsuorituksista, joiden tekijä ei harjoita yritystoimintaa, mutta ei ole myöskään työsuhteessa työn teettäjään. Tällöin työstä voidaan maksaa yksinkertainen työkorvaus, eikä yhdistyksen tarvitse välttämättä alkaa työnantajaksi.

Työkorvausta maksaessa työnantajan ei tarvitse hoitaa työnantajan sosiaaliturvamaksuja. Työkorvausta maksettaessa työnantaja maksaa vain työkorvauksen, ilman mitään lisäkuluja. Työn suorittaja hinnoittelee työnsä ja laskee siihen mukaan kaikki kulut. Työnantaja pidättää tästä summasta ennakonpidätyksen normaalisti työn suorittajan verokortin mukaisesti ja tekee aiheesta vuosi-ilmoituksen verottajalle. Työkorvauksella työskennellessä työn suorittajan kannattaa sisällyttää korvaukseen siis esimerkiksi oman sosiaaliturvansa järjestämisen kulut. Hän ei saa työnantajalta tapaturmavakuutusta, työeläkevakuutusta tai loma-ajan palkkaa, joten hänen on hoidettava nämä kaikki asiat itse. Kevytyrittäjyydestä kerrotaan osiossa 1.4.

2.2. VÄHENNYKSET TULOVEROTUKSESSA

2.2.1. YLEISTÄ VEROVÄHENNYKSISTÄ

Tuloista perittävä vero eli tulovero jakautuu yksityishenkilöillä ansiotuloista ja pääomatuloista perittäviin tuloveroihin.

Ansio- ja pääomatuloista verotuksen kautta tehtävät vähennykset pienentävät maksettavan tuloveron määrää. Sekä ansio- että pääomatuloista on mahdollista tehdä erilaisia vähennyksiä, mutta suurin osa vähennyksistä kohdistuu ansiotuloihin. Kuitenkin esimerkiksi kaikki verotuksessa vähennyskelpoiset korot vähennetään yksinomaan pääomatulosta. Eräitä vähennyksiä (kuten esimerkiksi kotitalousvähennys) voidaan tehdä myös verosta.

Veroilmoituksen liitteeksi ei laiteta mukaan tositteita vaadittavista vähennyksistä, vaan ne tulee toimittaa ainoastaan verotoimiston niitä pyytäessä. Verovelvollisen tulee säilyttää kuitit ja muut tositteet kuusi vuotta verovuoden päättymisestä eli käytännössä seitsemän vuoden ajan.

Seuraava vähennyksiä käsittelevä osuus on yleisesitys, eikä siinä käydä läpi kaikkia mahdollisia vähennyksiä tai kaikkia esitettyjäkään vähennyksiä yksityiskohtaisesti. Verottajan sivuilta löytyvät yksityiskohtaiset tiedot kustakin vähennyslajista, esimerkiksi kotitalousvähennyksestä on löydettävissä paljon lisätietoa.

2.2.2. ANSIOTULOSTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

2.2.2.1. LUONNOLLISET VÄHENNYKSET ELI TULONHANKKIMISMENOT

Tulon hankkimisesta johtuvat menot ovat vähennyskelpoisia. Näihin menoihin perustuvia vähennyksiä kutsutaan luonnollisiksi vähennyksiksi. Tuloa, josta on jo tehty luonnolliset vähennykset, kutsutaan puhtaaksi ansio- tai pääomatuloksi.

Ansiotulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneet tulonhankkimismenot voidaan vähentää luonnollisina vähennyksinä. Laissa on säädetty erinäisistä vähennyksistä. Myös muut kuin erikseen vähennyskelpoisiksi säädetyt menot ovat vähennyskelpoisia, jos ne kytkeytyvät tulon hankkimiseen tai säilyttämiseen ja jos niitä ei voida pitää ainoastaan tulon käyttämisenä. Vähennyskelpoisia menoja eivät ole verovapaan tulon hankkimisesta johtuneet menot eivätkä verovelvollisen elantomenot, joina pidetään muun muassa asunnon vuokraa sekä lasten ja kodin hoidosta aiheutuneita menoja.

Veroilmoituksessa on annettava selvitys siitä, miten vähennettäviksi vaadittavat menot liittyvät tulon hankkimiseen tai säilyttämiseen.

Tulonhankkimisvähennys

Veroviranomainen tekee automaattisesti eli viran puolesta palkkatulosta kaavamaisen tulonhankkimisvähennyksen, jonka määrä on 750 euroa. Muut tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet menot (lukuun ottamatta työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuja ja työttömyyskassamaksuja sekä matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan) voidaan vähentää palkkatulosta vain siltä osin, kuin ne ylittävät määrältään tulonhankkimisvähennyksen määrän. Tulonhankkimisvähennys ei koske muita ansiotuloja kuin palkkatuloa.

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina pidetään myös matkakustannuksia asunnosta varsinaiseen työpaikkaan ja takaisin halvimman kulkuneuvon käyttökustannusten mukaan laskettuina. Säännöllisessä ansiotyössä olevalla arvioidaan olevan keskimäärin 21,5 työpäivää työssäolokuukaudelta kohden. Vähennys on työntekijälle mahdollinen, jos hänellä on vakituisena työpaikkana pidettävä varsinainen työpaikka.

Matkakustannuksia voidaan vähentää enintään 7 000 euroa ja vain siltä osin, kun ne ylittävät 750 euron omavastuuosuuden. Täyden vähennyksen saamiseksi matkakuluja on siis oltava yhteensä 7 750 euroa. Osan vuotta työttömänä olevan omavastuuosuus pienenee 70 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta, mutta omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 140 euroa.

Halvimpana kulkuneuvona pidetään pääsääntöisesti julkista kulkuneuvoa. Näin ollen, vaikka työntekijä tosiasiallisesti käyttäisikin omaa autoa, lasketaan vähennys pääsääntöisesti julkisen kulkuneuvon kustannusten mukaan.

Pääsäännöstä poiketen työntekijän oma tai hallinnassa oleva auto voidaan hyväksyä halvimmaksi kulkuneuvoksi, jos

- julkisia kulkuneuvoja ei ole lainkaan käytettävissä,
- työhön meno tai paluu tapahtuu yöllä (klo 00.00–05.00),
- jos julkista kulkuneuvoa käytettäessä kävelymatka yhteen suuntaan olisi yli kolme kilometriä tai aikataulujen sopimattomuudesta johtuva odotusaika menopaluumatkalla on yhteensä vähintään kaksi tuntia.

Vaatus vähennyksen tekemisestä oman auton kustannusten mukaan täytyy perustella. Pelkästään se, että työsuhteen edellytyksenä on oman auton lähes päivittäinen käyttö työtehtävien suorittamiseen, ei ole riittävä perustelu.

Jos työntekijän omistama tai hallitsema auto on halvin kulkuneuvo, vähennyksen määrä vuoden 2020 verotuksessa on 0,25 euroa kilometriltä. Jos työntekijä käyttää työnantajan omistamaa tai hallitsemaa autoa, on vähennyksen määrä 0,19 euroa kilometriltä.

Maskit kodin ja työpaikan välisillä matkoilla

Jos käyttää maskia joukkoliikenteessä kodin ja työpaikan välisillä matkoilla ja ostaa maskit itse, voi maskien kustannukset vähentää verotuksessa asunnon ja työpaikan välisinä matkakuluina. Vähennyksen määrä on kaavamainen kaksi euroa jokaiselta päivältä, jona vähennykseen oikeuttavan matka tehdään Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen 13.8.2020 antaman suosituksen jälkeen.

Viikonloppumatkat asuinpaikkakunnalle

Työntekijä, joka työskentelee viikon arkipäivät muualla kuin kotipaikkakunnalla olevassa varsinaisessa työpaikassa, voi vähentää ansiotulostaan matkakustannukset kotona käymisestä pääsääntöisesti kerran viikossa, halvimman kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuvien kustannusten mukaan laskettuna. Vähennyksen edellytyksenä on, että työntekijällä on varsinainen työpaikka vieraalla paikkakunnalla ja hänet katsotaan verotuksessa perheelliseksi.

Henkilö katsotaan verotuksessa perheelliseksi silloin, kun hän on avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa tai hänellä on avopuoliso, jonka kanssa hänellä on tai on ollut yhteinen lapsi. Henkilöä voidaan matkakuluja vähennettäessä pitää perheellisenä myös silloin, jos hän on yksinhuoltaja ja asuu yhdessä alaikäisten lastensa kanssa tai hänellä on alaikäisten lasten yhteishuoltajuus ja lapset asuvat osan ajasta hänen kanssaan.

Omaa autoa voidaan pitää halvimpana kulkuneuvona silloin, jos julkista kulkuneuvoa ei ole lainkaan käytettävissä tai työntekijä ei ehtisi käydä kotonaan käyttämällä julkista kulkuneuvoa.

Työmatkakustannukset ja matkat toissijaiseen työpaikkaan

Työmatka on tilapäinen matka, joka tehdään erityiselle työtekemispäikalle työtehtävien vuoksi. Erityinen työtekemispäikka on paikka, jossa palkansaaja työskentelee tilapäisesti.

Työnantaja voi maksaa tällaisesta työmatkasta kilometrikorvauksia ja/tai päivärahaa, mutta jos työnantaja on korvannut työmatkasta johtuneet matkakulut, et voi enää vähentää saman työmatkan matkakuluja tulohankkimiskuluina.

Jos taas työnantaja ei erikseen korvaa työmatkakustannuksia, työntekijä voi vähentää ansiotulostaan työmatkoista aiheutuneet menot. Vähentää voi esimerkiksi auton käytöstä aiheutuneet kustannukset, majoittumiskustannukset ja työmatkasta aiheutuneet ylimääräiset elantokustannukset. Jos käytössä on vapaa autoetu, jota matkaan käytetään, ei matkustamisesta aiheudu kustannuksia eikä matkakuluvähennystä voi tehdä.

Määrältään vähennykset tehdään ensisijaisesti todellisten menojen suuruusina. Kulut voidaan vähentää kuitenkin vain siltä osin kuin ne ylittävät tulohankkimisvähennyksen määrän 750 euroa. Vähennyksen

saamiseksi on esitettävä luotettava selvitys työmatkoista ja niiden aiheuttamista kustannuksista esimerkiksi ajopäiväkirjalla ja maksutosittein. Riittävänä selvityksenä ei ole pidetty pelkkää selvitystä työskentelyolosuhteista. Vähennyksen myöntämisen edellytyksenä on aina, että työmatka voidaan katsoa tilapäiseksi.

Jos matkakustannusten määrästä ei ole selvitystä, kustannukset vähennetään Verohallinnon matkakuluvähennys-päätöksen suuruisina. Vähennys auton käytöstä on muun selvityksen puuttuessa verovuonna 2020 omaa autoa käytettäessä 0,25 euroa kilometriltä. Jos taas työntekijällä on käytettävissään auton käyttöetu ja hän käyttää tällaista autoa työmatkan suorittamiseen maksaen itse matkasta aiheutuvat polttoainekulut, on hänelle korvattavien polttoainekulujen enimmäismäärä 10 senttiä kilometriltä.

Jos todellisten kulujen määrää ei kyetä selvittämään mutta pystytään kuitenkin osoittamaan, että lisääntyneitä elantokustannuksia on todennäköisesti aiheutunut, voidaan vähennyksen määrä arvioida. Kotimaassa matkustettaessa arvioituna elantokustannusten lisäyksenä tilapäisellä työmatkalla kotimaassa pidetään (muun selvityksen puuttuessa) verovuoden 2020 osalta yli 6 tuntia kestäneellä matkalla 16 euroa ja yli 10 tuntia kestäneellä matkalla 29 euroa vuorokaudessa. Vähennyksen hyväksyminen edellyttää, että työntekijä antaa luotettavan selvityksen siitä, mistä ja miten lisääntyneet elantokustannukset ovat syntyneet.

Ammattikirjallisuus

Ansiotulosta voidaan vähentää ammattikirjallisuuden sekä tutkimusvälineiden ja tieteellisen kirjallisuuden hankkimisesta sekä tieteellisestä työstä sekä taiteen harjoittamisesta muutoin johtuneet menot. Vähennysoikeuden edellytyksenä on, että kirjojen ja lehtien avulla ylläpidetään ja säilytetään jo saavutettua ammattitaitoa tai että niitä käytetään työssä.

Tietokoneet ja tietoliikenneyhteudet

Tietokoneiden vähennysoikeuden määränä voidaan pitää 50 % hankintamenosta, jos esitetään näyttöä tietokoneen työkäytöstä ja 100 %, jos esitetään näyttöä pääasiallisesta työkäytöstä tai konetta on käytetty esimerkiksi huomattavien sivutulojen hankinnassa. Ilman näyttöä työkäytöstä vähennystä ei myönnetä.

Vähennystä pyydetessä on selvitettävä pyytäjän ammatti sekä kuinka paljon ja mihin konetta työssä käytetään. Myös perheen yksityiskäyttöön on kiinnitettävä huomiota. Arvioitaessa käytön jakautumista työ- ja yksityiskäyttöön voidaan merkitystä antaa muun muassa sille, onko perheessä useampia koneita. Jos tietokoneen ostohinta on alle 1 000 euroa, hankintameno voidaan vähentää kertapoistona.

Tietoliikenneyhteysten kulut oikeuttavat vähennykseen siltä osin, kun verovelvollinen on käyttänyt yhteyttä tulojen hankkimiseen. Vähennyksen määrä määräytyy samoin perusteiden ja prosentiosuuksin, kuin tietokoneen hankintamenoa vähennettäessä.

Ammattijärjestön jäsenmaksu ja työttömyyskassamaksu

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ovat tulonhankkimisesta johtuneita menoja ja kyseiset maksut saadaan vähentää palkkatulosta täysimääräisinä. Lisäksi työmarkkinajärjestölle maksetut työttömyyskassamaksut ovat verotuksessa vähennyskelpoisia.

Työhuonevähennys

Jos työntekijä tekee ansiotyötä kotonaan, hän saa vähentää ansiotulostaan työhuoneen tai sen osan vuokrasta, lämmityksestä, siivouksesta ja valaistuksesta aiheutuvat menot. Vähennys määräytyy ensisijaisesti todellisista menoista esitettävän selvityksen mukaan. Muun selvityksen puuttuessa työhuonevähennys myönnetään verovuonna 2020 seuraavasti:

- niille, joille työnantaja ei ole järjestänyt työhuonetta, ja jotka käyttävät työhuonetta pääansiotulonsa hankkimiseksi 900 euroa vuodessa. Etätyöpäiviä tulee olla yli 50 % kaikista vuoden työpäivistä.
- niille, jotka käyttävät työhuonetta osapäiväisesti pääansiotulonsa tai pysyväisluontoisten tai huomattavien sivutulosten hankkimiseksi, 450 euroa vuodessa. Etätyöpäiviä on tällöin enintään 50 % kaikista työpäivistä vuodessa.
- niille, jotka käyttävät asuntoaan satunnaisten sivutulosten hankkimiseksi, 225 euroa vuodessa.

Kun molemmat aviopuolisot käyttävät työhuonetta osapäiväisesti pääansiotulojen tai pysyväisluontoisten sivutulosten hankkimiseksi, on vähennyksen määrä puolisoilla yhteensä 675 euroa vuodessa.

Työasuntovähennys

Jos työntekijä on varsinaisen työpaikkansa sijainnin vuoksi vuokrannut käyttöönsä asunnon (työasunto) ja työntekijällä on myös toinen asunto, jossa hän puolisonsa tai alaikäisen lapsensa kanssa asuu (vakituinen asunto), työntekijä saa vähentää ansiotuloista tulonhankkimiskuluina 450 euroa jokaista sellaista täyttä kalenterikuukautta kohti, jona hänellä on ollut kaksi asuntoa. Vähennyksenä myönnetään kuitenkin enintään työntekijän työasunnon vuokraa vastaava määrä.

Perheetön voi saada työasuntovähennyksen vain, jos hänellä on samanaikaisesti vähintään kaksi varsinaista työpaikkaa ja työpaikkojen sijainnin vuoksi kaksi eri asuntoa.

Vähennyksen myöntäminen edellyttää, että työntekijän vakituinen asunto sijaitsee yli 100 kilometrin etäisyydellä työasunnosta ja siitä varsinaisesta työpaikasta, jonka sijainnin vuoksi työasunto on hankittu. Työasuntovähennystä ei saa omistusasunnon perusteella ja puolisoista vain toinen voi saada työasuntovähennyksen.

Kurssimaksut

Työntekijän ammattitaidon ylläpitämisestä ja kehittämisestä johtuneet työnantajan edun mukaiset opiskelumenot ja muut menot ovat vähennyskelpoisia. Kurssimaksun lisäksi vähennyskelpoisia voivat olla matkakulut kurssipaikalle, vuokra- tai asumismenot kurssipaikalla sekä oppikirjat. Esimerkiksi Markkinointi-Instituutin opiskelukulut on hyväksytty vähennyskelpoisiksi, jos opinnot ovat avuksi työtehtävien suorittamisessa. Työtehtävien vaatiman ammattitaidon säilyttämiseksi ja kehittämiseksi tarpeellisen MBA-koulutusohjelman kustannuksia voidaan yleensä pitää vähennyskelpoisina. Peruskoulutukseen ja jatkotutkinnon suorittamiseen liittyvät opintomenot taas eivät yleensä ole vähennyskelpoisia.

Perusteluina vähennyksen saamiselle tulee selvittää opiskelun liittyminen opiskeluhetken ammattitaidon ylläpitämiseen. Tarvittaessa tulee pystyä antamaan selvitys myös työnantajan työntekijän kouluttautumisesta saamasta hyödystä. Lisäksi varsinkin ulkomaille suuntautuvilta opintomatkoilta tulee veroilmoitukseen liittää yksityiskohtainen kurssiohjelma.

Työpukukustannukset

Työssä käytetystä vaatetuksesta aiheutuvat menot ovat yleensä vähennyskeltottomia elantokustannuksia. Jos puvun hankintakustannukset puvun rajoitetun käytön (ei sovellu käytettäväksi kuin työtehtävissä) tai työn aiheuttaman erityisen kulumisen vuoksi tai muusta sellaisesta syystä ovat kuitenkin olennaisesti epäsuhteessa siihen, mitä henkilön vaatetusmenot muutoin olisivat, voidaan hänelle myöntää vähennystä työpuvun käyttämisestä kohtuullinen määrä. Suojavaatteet likaisessa työssä tai työmailla liikkuvalla henkilölle ovat selkein esimerkki vähennyskelpoisista vaatehankinnoista. Vähennyksen saaminen edellyttää tositteiden lisäksi selvitystä työolosuhteista.

2.2.2.2. PUHTAASTA ANSIOTULOSTA VALTION- JA KUNNALLISVEROTUKSESSA TEHTÄVIÄ VÄHENNYKSIÄ

Eläke- ja työttömyysvakuutusmaksut vuonna 2020

Puhtaalla ansiotulolla tarkoitetaan ansiotuloja, joista on vähennetty tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot. Työntekijällä on oikeus vähentää puhtaasta ansiotulostaan lakisääteinen työntekijän eläkemaksu, työttömyysvakuutusmaksu ja sairausvakuutuksen päivärahamaksu sekä omasta ja puolisonsa pakollisesta eläkevakuutuksesta suorittamansa maksut.

Työeläkevakuutusmaksun määrä (työntekijän osuus) on vuonna 2020 ollut alle 53-vuotiailla ja 63–67-vuotiailla työntekijöillä 7,15 % sekä 53–62-vuotiailla työntekijöillä 8,65 %. Työttömyysvakuutuksen määrä (työntekijän osuus) puolestaan on ollut 1,25 % ennakonpidätyksen alaisen palkkatulon määrästä.

Lakisääteinen työntekijän eläkemaksu ja työttömyysvakuutusmaksu sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksu ovat henkilökohtaisia vähennyksiä, joita ei voi siirtää puolisolle. Pakolliset eläkevakuutusmaksut voidaan vähentää joko omassa tai puolison verotuksessa.

Veronmaksukyvyyn alentumisvähennys

Jos työntekijän veronmaksukyky on hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioiden erityisistä syistä alentunut, voidaan puhtaasta ansiotulosta vähentää kohtuullinen määrä, korkeintaan 1 400 euroa. Veronmaksukyvyyn alentuminen voi johtua esimerkiksi elatusvelvollisuudesta, työttömyydestä tai sairaudesta.

Vähennys on harkinnanvarainen ja vähennyksen tekemistä on nimenomaisesti vaadittava. Vähennystä ei voida myöntää osittaisenakaan, jos yksinäisen työntekijän vuositulojen (ansiotulot ja pääomatulot) määrä ylittää 27 000 euroa tai puolisoiden yhteenlaskettu vuositulon määrä ylittää 40 000 euroa. Edellä sanottuja tuloja korotetaan 2 500 eurolla jokaista työntekijän huollettavana olevaa lasta kohden.

2.2.3. PÄÄOMATULOSTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET JA ALIJÄÄMÄHYVITYS

Pääomatuloa on varallisuuden tuottama tulo, esimerkiksi vuokratulo, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto, osinkotulo, tietyt korkotulot, henkivakuutuksen tuotto ja voitto-osuus. Pääomatulona verotetaan siis varallisuuden kerryttämä tulo.

Pääomatulosta voidaan vähentää niiden hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneet tulojenhankkimismenot luonnollisina vähennyksinä. Työntekijälle merkityksellinen on erityisesti korkomenojen vähentämisoikeus.

2.2.3.1. KORKOMENOT

Yleistä korkomenojen vähentämisestä

Tuloverolain mukaan velkojen korkomenot vähennetään ensisijaisesti pääomatulosta. Korjoja ei voi vähentää suoraan ansiotulosta. Jos pääomatuloja ei ole tai niitä on niin vähän, että ne eivät riitä täyteen vähennykseen, syntyy alijäämä, joka voidaan vähentää alijäämähyvityksenä ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta.

Vain tietyn tyyppisen velan korot voidaan vähentää. Esimerkiksi elantomenojen rahoittamiseen otettujen velkojen eli ns. kulutusluottojen korot ovat kokonaan vähennyskelvottomia.

Vähennyskelpoinen korkomeno

Työntekijällä on oikeus vähentää velkojensa korot pääomatuloistaan, jos velka

- kohdistuu työntekijän tai hänen perheensä vakituisen asunnon hankkimiseen tai peruskorjaukseen (asuntovelka),
- kohdistuu veronalaisen tulon hankkimiseen (tulohankkimisvelka).

Vuodesta 2012 alkaen asuntolainan korkokulut ovat olleet aiemmasta poiketen vain osittain vähennyskelpoisia. Verovuonna 2020 maksetuista asuntolainan koroista vähennyskelpoista on 15 %.

Tulohankkimistoimintana pidetään esimerkiksi asunnon vuokrausta, osakesäästämistä ja muuta sellaista toimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa veronalaista tuloa. Tähän toimintaan otettujen velkojen korot voidaan vähentää pääomatuloista täysimääräisinä.

2.2.3.2. ELÄKEVAKUUTUSMAKSUT JA PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMISSOPIMUKSEN MAKSUT

Vapaaehtoisten eläkevakuutuksien vakuutusmaksut vähennetään työntekijän pääomatulosta. Vähennyksen määrä on enintään 5 000 euroa vuodessa. Vähennysoikeus on sillä, joka on vakuutettuna.

Vuodesta 2010 alkaen myös työntekijän pitkäaikaissäästämissopimuksen perusteella maksamat suoritukset on voitu vähentää pääomatulosta samoin edellytyksin kuin vapaaehtoisen eläkevakuutuksen maksut. Vähennysoikeus on pitkäaikaissäästämissopimuksen varoihin oikeutetulla. Vähennyksen 5 000 euron enimmäismäärä on yhteinen eläkevakuutuksen maksuille ja pitkäaikaissäästämissopimuksen maksuille.

Työntekijällä voi olla myös työnantajan ottama vapaaehtoinen eläkevakuutus. Työnantajan verovuoden aikana maksamat vakuutusmaksut pienentävät työntekijän omien vakuutusmaksujen sekä pitkäaikaissäästämissopimuksen yhteisen vähennysoikeuden 5 000 eurosta 2 500 euroon.

2.2.3.3. ALIJÄÄMÄHYVITYS

Jos pääomatuloista tehtävät vähennykset ovat suuremmat kuin pääomatulot, syntyy alijäämä. Osan alijäämästä saa vähentää ansiotulojen veroista alijäämähyvityksenä.

Alijäämähyvitys on pääomatulon tuloveroprosentin mukainen osuus (30 %) samana vuonna syntyneestä pääomatulolajin alijäämästä, kuitenkin enintään 1 400 euroa. Tätä enimmäismäärää on korotettava 400 eurolla, jos työntekijällä tai puolisoilla yhdessä on ollut elätettävänä alaikäinen lapsi, ja 800 eurolla, jos tällaisia lapsia on ollut kaksi tai useampia. Puolisot voivat valita, kumman puolison verotuksessa alijäämähyvityksen enimmäismäärän lapsikorotus tehdään. Alijäämähyvityksen lapsikorotus voidaan myös jakaa tasan puolisoitten kesken.

Alijäämähyvitys on kuitenkin 32 %, jos alijäämä johtuu ensiasunnon lainan koroista. Korotuksen (2 %) saa siltä vuodelta, kun on muuttanut ensiasuntoon ja enintään yhdeksältä seuraavalta vuodelta.

2.2.3.4. ALIJÄÄMÄHYVITYKSEN VÄHENTÄMINEN

Alijäämähyvitys vähennetään ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta sen jälkeen, kun verosta on vähennetty valtionverosta tehtävät kohdassa 2.2.4. mainitut vähennykset.

Jos alijäämähyvityksen enimmäismäärä ylittyy ja toisella puolisoilla on käyttämätöntä alijäämähyvitystä, siirretään käyttämätön alijäämähyvitys toisen puolison verotuksessa vähennettäväksi. Siltä osin kuin alijäämähyvitystä ei ole saatu tehtyä, vahvistetaan tämän määrän osalta pääomatulolajin tappio, joka vähennetään tulevista pääomatuloista seuraavan 10 verovuoden aikana.

2.2.4. VALTION TULOVEROSTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

Eräät vähennykset tehdään valtiolle maksettavasta tuloverosta. Näitä ovat mm. työtulovähennys, valtionverotuksen invalidivähennys sekä valtionverotuksen elatusvelvollisuusvähennys.

Työtulovähennys on 12.5 % työntekijän ansiotulojen 2 500 euroa ylittävästä osasta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 770 euroa. Työntekijän puhtaan tulon ylittäessä 33 000 euroa, vähennyksen määrä pienenee 1,84 %:lla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta.

Elatusvelvollisuusvähennys myönnetään, jos työntekijä on suorittanut vahvistetun sopimuksen tai tuomion perusteella lapsen elatusapua. Enimmäismäärä on 80 euroa jokaista alaikäistä lasta kohden. Alaikäisellä lapsella tarkoitetaan lasta, joka on verovuoden alussa (1.1.) alle 17-vuotias. Esimerkiksi vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa alaikäisiä ovat vuosina 2003–2020 syntyneet lapset.

Kotitalousvähennys

Työntekijä saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä.

Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Myös tieto- ja viestintäteknikan laitteiden, ohjelmistojen, tietoturvan ja tietoliikenneyhteyksien asennus-, kunnossapito- ja opastustyöt oikeuttavat kotitalousvähennykseen.

Kotitalousvähennyksen voi saada, kun työ tehdään omassa kodissa, vapaa-ajan asunnossa tai vanhempien tai isovanhempien kodissa. Asuntoa ei tarvitse omistaa, vaan asuminen tai muu oma käyttö on riittävää vähennyksen saamiseksi.

Jos esimerkiksi vapaa-ajan asunto on useampien kotitalouksien tai henkilöiden yhteiskäytössä, on kotitalousvähennykseen oikeus kaikilla sellaisilla asuntoa käyttäneillä henkilöillä, jotka ovat osallistuneet kotitalousvähennyksen perusteena oleviin kustannuksiin. Vapaa-ajan asunto voi olla myös kuolinpesän omistama. Vähennys myönnetään samassa suhteessa, kuin mitä kukin on kustannuksiin osallistunut. Yhteiskäytöstä tulee esittää selvitys.

Kotitalousvähennyksenä voi vähentää 15 prosenttia maksetusta palkasta sekä palkan sivukulut tai 40 prosenttia yrittäjälle tai yritykselle maksetusta arvonlisäverollisesta työn osuudesta. Matkakuluista tai työhön käytetyistä tarvikkeista vähennystä ei siis voi saada. Työntekijä voi tehdä vähennyksen työkorvauksesta vain, jos työpalvelu on ostettu ennakkoperintärekisteriin merkityltä yritykseltä, yrittäjältä tai yleishyödylliseltä yhteisöltä.

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä vuonna 2020 on 2 250 euroa. Maksimimäärän vähennystä voi siis saada, kun yritykselle maksettavasta laskusta 5,875 euroa on työn osuutta. Vähennyksen omavastuu on 100 euroa.

Vähennys on henkilökohtainen, joten pariskunta voi vuonna 2020 saada yhteensä 4 500 euron vähennykset. Puolisolle vähennys myönnetään siten, kun he ovat sitä pyytäneet. Jos 2 250 euron raja ei ylity, vähennys kannattaa pyytää vain toiselle puolisolalle, jolloin omavastuu vähennetään vain kerran.

Vähennys myönnetään sinä vuonna, jona palkka, palkan sivukulut tai työkorvaus on maksettu. Kotitalousvähennystä ei myönnetä työntekijän itse tekemästä työstä eikä työstä, jonka on tehnyt vähennystä vaativan työntekijän kanssa samassa taloudessa asuva henkilö.

Jos verovelvollinen ei ole vaatinut kotitalousvähennystä verotuksessaan ennen verovuoden verotuksen päättymistä tai jos tehtyä vaatimusta ei ole verotuksessa hyväksytty, voi verotukseen hakea muutosta. Muutosta haetaan tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle. Oikaisuvaatimus on toimitettava verotoimistoon. Verovelvollinen on voinut verovuodesta 2017 lähtien tehdä oikaisuvaatimuksen kolmen vuoden kuluessa kyseisen vuoden päättymisen jälkeen. Oikaisuvaatimukseen on liitettävä kotitalousvähennykseen liittyvät tositteet.

Jos verovelvollisen verot eivät riitä kotitalousvähennyksen tekemiseen tai vähennystä ei muusta syystä voi tehdä, kustannuksia ei voi vähentää myöhempien vuosien verotuksessa.

2.3. TULOVERO

2.3.1. VALTION TULOVERO

Veron määrä ja verosta tehtävät vähennykset

Valtion tulovero sisältää sekä pääoma- että ansiotuloista maksettavan valtionveron. Työntekijä suorittaa valtiolle tuloveroa verotettavasta ansiotulostaan progressiivisen tuloveroasteikon perusteella. Pääomatulon tuloveroprosentti verovuonna 2020 on 30 % ja yli 30.000 euron pääomatuloista vero on 34 %.

Verovuonna 2020 ansiotulon tuloveroasteikko on seuraava:

verotettava ansiotulo euroa osasta %	vero alarajalla €	vero alarajan ylittävästä tulon
18 100 - 27 200	8	6
27 200 - 44 800	554	17,25
44 800 - 78 500	3 590	21,25
78 500 –	10 751,25	31,25

Näin määräytyvästä tuloverosta tehdään edellä kohdassa 2.2.4. mainitut valtionverosta tehtävät vähennykset sekä kohdassa 2.2.3.3. mainittu alijäämähyvitys.

Tulontasaus

Tulontasauksella lievennetään valtionveron progressiivisen eli asteittain kasvavan tuloveroasteikon vaikutusta silloin, kun luonnollinen henkilö tai kuolinpesä on saanut kerralla suurehkon tulon, joka on kertynyt kahdelta tai useammalta vuodelta. Muiden verovelvollisten verotuksessa tulontasausausta ei voida toimittaa.

Jos työntekijä on saanut vähintään 2 500 euron suuruisen ansiotulon, joka on kertynyt etu- tai jälkikäteen kahdelta tai useammalta vuodelta ja joka on vähintään neljäsosa hänen verovuonna saamansa puhtaan ansiotulon yhteismäärästä, työntekijän vaatimuksesta toimitetaan tulontasaus. Tällaisena tulona voidaan pitää esimerkiksi aikaisemmilta vuosilta saatua palkkaa ja verovuodelta ja sitä edeltäneeltä vuodelta saatua eläkettä sekä työntekijän työstä erotessaan saamaa kertakorvausta.

Tulontasauksessa tasauksen kohteena oleva kertatulo jaetaan niiden vuosien lukumäärällä, joilta tulo katsotaan kertyneen, kuitenkin enintään viidellä.

Tulontasauksella ei kuitenkaan muuteta edellisvuosien verotusta. Tasattavaksi vaadittu kertatulo on osa sen verovuoden ansiotuloa, jona se on saatu.

Verovelvollisen on vaadittava tulontasauksen toimittamista. Vaatimus on esitettävä ennen kertatulon saamisvuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä.

2.3.2. KUNNALLISVERO

Kunnallisveroa maksetaan ansiotuloista. Kunnallisveron osuus tuloista riippuu kunkin kunnan määrittelemästä kunnallisveroprosentista sekä lisäksi ansiotulojen määrästä ja lajista, koska niiden perusteella määräytyvät ne vähennykset, joita tulonsaaja voi saada hyväkseen.

Vuonna 2020 korkein kunnan tuloveroprosentti oli 23,50 % ja matalin 16,50 %. Vuonna 2021 korkein kunnallisveroprosentti on edelleen 23,50 % ja matalin myös edelleen 16,50 %.

3. MYYNIN JA MARKKINOINNIN YRITTÄJÄT

Yritysverotusta käsittelevä osuus on yleisesitys, jossa ei ole tarkoitus käydä läpi yksityiskohtaisesti koko yritysverotusta, vaan luoda pohja yritysverotuksen ja eri yhtiömuotojen verotuksen ymmärtämiselle.

Toiminimi, yksityinen elinkeinonharjoittaja, ammatinharjoittaja, liikkeenharjoittaja...

Rakkaalla lapsella on monta nimeä. Virallinen nimi toiminimiyrittäjälle on yksityinen elinkeinonharjoittaja. Puhekielessä toiminimi on kuitenkin vakiintunut nimitys yksityiselle elinkeinonharjoittajalle. Toiminimeen liittyy myös termit "ammatinharjoittaja" ja "liikkeenharjoittaja". Nämä ovat lähinnä verottajan käyttämiä termejä erityyppisistä toiminimiyrittäjistä. Aikaisemmin näiden ero oli selkeä, sillä vain ammatinharjoittaja pystyi pitämään yhdenkertaista kirjanpitoa tiettyjen ehtojen täytyttyä. Kuitenkin vuonna 2016 voimaan tulleen uuden kirjanpitolain myötä tämäkin ero on hälventynyt, ja nykyään sekä ammatin- että liikkeenharjoittajat pystyvät tiettyjen ehtojen puitteissa pitämään yhdenkertaista kirjanpitoa. Toisin sanoen näiden termien välinen ero on kadonnut lähes kokonaan.

Toiminimi ei ole yrittäjästäan erillinen yritys, vaan juridisesti toiminimi ja yrittäjä ovat yksi ja sama asia: elinkeinotoimintaa harjoittava luonnollinen henkilö. Tämä on tärkeää ymmärtää, sillä se vaikuttaa vahvasti yrittäjän riskeihin ja vastuisiin. Koska toiminimiyrittäjä ja hänen elinkeinotoimintansa ovat juridisesti yhtä, kantaa yrittäjä myös henkilökohtaisesti kaikki sopimuksiensa ja velkojensa riskit. Toiminimiyrittäjä onkin taloudellisesti vastuussa kaikista sitoumuksistaan myös henkilökohtaisella omaisuudellaan, kun taas osakeyhtiön omistajien vastuu ja riskit rajoittuvat vain heidän sijoittamaansa osakepääomaan.

3.1. LIIKKEEN- JA AMMATINHARJOITTAJAN VEROTUKSESTA

3.1.1. LIIKKEEN- JA AMMATINHARJOITTAJAN EROISTA

Yksinkertaisin tapa harjoittaa yritystoimintaa on toimia itsenäisenä elinkeinonharjoittajana eli liikkeen- tai ammatinharjoittajana. Ammatinharjoittajalla toiminnan tulos riippuu yrittäjän itsensä työpanoksesta. Liikkeenharjoittajalla toiminnan tulos riippuu tavaroiden ostamisesta ja myymisestä. Koska kauppaedustaja edistää päämiehen lukuun tavaroiden myyntiä tai ostoa hankkimalla tarjouksia päämiehelle, eikä osta tai myy välittämäänsä tavaroita omaan lukuunsa, on itsenäisenä elinkeinonharjoittajana toimiva kauppaedustaja lähinnä ammatinharjoittaja.

Kevytyrittäjyydestä on kerrottu kohdassa 1.4.

Liikkeen- ja ammatinharjoittajien kirjanpitovelvollisuutta kevennettiin hieman vuoden 2016 lainmuutoksessa. Sekä liikkeen- että ammatinharjoittaja saa nyt pitää yhdenkertaista kirjanpitoa, jos sekä päättyneeltä että sitä edeltäneeltä tilikaudelta on täyttynyt **enintään yksi** seuraavista edellytyksistä:

- 1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa
- 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa tai
- 3) palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä.

Yhdenkertaista kirjanpitoa pidettäessä tilikausi on aina kalenterivuosi. On kuitenkin syytä muistaa, että liikkeenharjoittajan on aina ilmoitettava veroilmoituksella tulonsa ja menonsa merkitykseltään vähäisiä eriä lukuun ottamatta suoriteperusteisesti. Verotuksen näkökulmasta tilanne on siis ennallaan.

3.1.2. YKSITYISOTOT

Liikkeen- tai ammatinharjoittaja omistaa henkilökohtaisesti liikkeeseensä tai ammattiinsa kuuluvan omaisuuden ja vastaa henkilökohtaisesti kaikella omaisuudellaan elinkeinotoimintansa harjoittamisesta aiheutuneista veloista. Kirjanpito- ja verolainsäädäntö edellyttävät kuitenkin, että liikkeen tai ammatin harjoittamiseen käytettävät varat ja velat pidetään erillään liikkeen- tai ammatinharjoittajan muista varoista ja veloista. Erottelu tapahtuu kirjanpidossa siten, että liikkeestä tai ammatista pidettävään kirjanpitoon sisällytetään sellainen omaisuus, jota yksinomaan tai pääasiallisesti käytetään elinkeinotoiminnassa, sekä elinkeinotoiminnasta aiheutuneet velat.

Liikkeen- tai ammatinharjoittaja ei voi maksaa itselleen tai puolisolleen palkkaa, joten omaan käyttöön tarvittavien rahavarojen nostaminen liikkeen varoista tapahtuu yksityisottona. Yksityisotto on verotonta, koska siinä on kysymys elinkeinotoiminnan tuloksena verotettavien varojen nostamisesta. Yksityisottoja voi tehdä, jos vain liikkeen pankkitilillä tai kassassa on rahaa. Jos liikkeestä otetaan hyödykkeitä yksityistalouteen, ne arvostetaan verotuksessa hankintahintaansa.

3.1.3. MATKAKUSTANNUKSET

Osakeyhtiön omistajayrittäjälle sekä avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiehelle on mahdollista maksaa päivärahaa ja kilometrikorvauksia aivan kuin kenelle tahansa työntekijälle. Sen sijaan liikkeen- tai ammatinharjoittaja ei voi maksaa itselleen tai puolisolleen verovapaita matkakulujen korvauksia. Hän voi kuitenkin tietyin edellytyksin vähentää elinkeinotoiminnan kuluna lisävähennyksenä verovapaan päivärahan ja/tai kilometrikorvauksen enimmäismäärän ja kirjanpidossa vähennettyjen todellisten menojen erotuksen. Liikkeen- tai ammatinharjoittaja voi tietysti vähentää elinkeinotoimintaan liittyvistä matkoista aiheutuneet kulut (esim. matkaliput, hotellilaskut, paikoitusmenot) tositteiden mukaan.

Palkansaajan päivärahaa vastaava lisävähennys

Liikkeen- tai ammatinharjoittaja voi saada elinkeinotoimintaan liittyvästä matkasta palkansaajan verovapaata päivärahaa vastaavan verovähennyksen (enimmäismäärät verovuonna 2021 ovat 20 ja 44 euroa; verovuonna 2020 määrät olivat 20 ja 43 euroa). Lisätietoa palkansaajan päivärahoista löydät kohdasta 2.1.4.

Jos tiedot eivät ilmene ajopäiväkirjasta, on päivärahavähennykseen oikeuttavista matkoista tehtävä kirjanpidon liitteeksi selvitys, josta ilmenevät matkan tarkoitus, kohde, tarvittaessa matkareitti, kulkuneuvo, matkan alkamis- ja päättymisajankohdat sekä ulkomaanmatkoista myös maa tai alue, jossa matkavuorokausi ulkomailla päättyi. Verovapaiden päivärahojen kokonaismäärästä vähennetään kirjanpidossa mahdollisesti olevat todelliset menot ja erotus vähennetään veroilmoituksessa (lisävähennys). Yksinkertaisinta on jättää elantokustannukset merkitsemättä kirjanpitoon ja vaatia veroilmoituksella verovapaan päivärahan enimmäismäärän suuruista lisävähennystä.

Lisävähennyksen tekeminen on mahdollista pääosin samoin edellytyksin kuin palkansaajalle on mahdollista maksaa verovapaata päivärahaa (kilometri- ja aikarajat, ks. lisätietoja kohdasta 2.1.4). Toisin kuin palkansaajalla, lisävähennyksen edellytyksenä on kuitenkin, että liikkeen- ja ammatinharjoittaja tekee tilapäisen työmatkan tavanmukaisen toiminta-alueensa ulkopuolelle. Tavanmukaiseksi toiminta-alueeksi katsotaan elinkeinonharjoittajan pysyvät toimipaikat, joilla työskentely on siis pitkäaikaista, säännöllistä ja jatkuvaluonteista. Lisävähennyksen voi tehdä myös tilapäisistä työmatkoista, jotka elinkeinonharjoittaja tekee kotoaan käsin, jos hänen pysyvä toimipaikkansa on kotona. Jos työmatkasta aiheutuneet todelliset kustannukset ovat palkansaajan verovapaata päivärahaa suuremmat, käytetään todellisia kustannuksia.

Yksityisiin varoihin kuuluva auto

Jos liikkeen- tai ammatinharjoittaja käyttää yksityistalouteensa kuuluvaa autoaan elinkeinotoimintansa ajoihin, hän voi saada palkansaajan verovapaata kilometrikorvausta vastaavan vähennyksen (44 senttiä

vuonna 2021). Tällaista täyden km-korvauksen suuruista vähennystä ei myönnetä, jos auton ajoista suurin osa on työajoa. Tällöin auto tulee liittää osaksi elinkeinotoimintaa. Auton katsotaan kuuluvan yksityisiin varoihin, mikäli muut kuin elinkeinotoimintaan liittyvät ajot eli yksityisajot ovat yli 50 % auton kokonaisajosta.

Vähennykseen oikeuttavien matkojen tulee liittyä elinkeinotoimintaan. Tällaisia matkoja ovat myös matkat elinkeinonharjoittajan pysyvien toimipaikkojen välillä, mutta eivät matkat asunnon ja pysyvän toimipaikan välillä. Jos auto on hankittu elinkeinotoiminnan käyttöön, se ei kuitenkaan siirry yksityisiin varoihin, vaikka elinkeinotoiminnan ajot tilapäisesti alenisivatkin jonakin vuonna enintään 50 %:iin kokonaisajoista.

Lisävähennyksen saaminen edellyttää ajopäiväkirjaa tai muuta luotettavaa selvitystä ajokilometreistä. Elinkeinotoimintaan liittyvistä ajoista ajopäiväkirjaan on merkittävä ajon alkamis- ja päättymisajankohta, ajon alkamis- ja päättymispaikka, ajoreitti, matkan pituus ja ajon tarkoitus. Lisävähennystä ei myönnetä, jos autolla ajettujen kilometrien kokonaismäärää ei selvitetä. Tällöin voidaankin vähentää vuodelta 2018 toimitetussa verotuksessa kuluna vain 25 senttiä kilometriltä, mutta tämäkin edellyttää tietysti sitä, että tulolähteen ajojen määrä on selvitetty ja kustannuksia on syntynyt.

Elinkeinotoiminnan varoihin kuuluva auto

Liikkeen- tai ammatinharjoittajan auto ei kuulu yksityistalouteen, vaan elinkeinotoiminnan tulolähteeseen, jos yli 50 % ajoista on elinkeinotoimintaan liittyvää. Tällöin edellä selvitettyä palkansaajan kilometrikorvausta vastaava lisävähennystä ei voi saada, vaan elinkeinotoiminnan tuloksesta vähennetään vain auton käytöstä aiheutuneet todelliset kulut. Auton käytöstä aiheutuneiden todellisten kulujen selvittäminen voi olla hankalaa, jos auto ja sen käytöstä aiheutuneet kulut eivät ole olleet liikkeen kirjanpidossa. Jos kulut eivät ole kirjanpidossa eikä tositteita ole säilytetty, polttoaine-, huolto- ym. kulut voidaan kuitenkin vähentää luotettavan, elinkeinotoiminnan ajojen km-määrään perustuvan laskelman mukaan. Mikäli luotettavaa laskelmaa ei saada, verottaja hyväksyy vähennykseksi verovuodelta 2021 toimitettavassa verotuksessa 25 senttiä/km. Edellytyksenä kuitenkin on, että tulolähteen ajojen määrä on selvitetty ja kustannuksia on syntynyt.

Kun liikkeen- tai ammatinharjoittaja käyttää elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluvaa autoa yksityisajoihin, ei yksityisajojen osuus ole elinkeinotulosta vähennyskelpoista menoa. Veroilmoituksessa kirjanpidon mukaiseen elinkeinotoiminnan tuloon lisätään tämän johdosta yksityisajojen osuus jakamalla autokulujen kokonaismäärä ja auton hankintahinnan vuotuinen poisto ajokilometriä yhteismäärällä ja kertomalla saatu luku ajopäiväkirjan mukaisella yksityisajojen kilometrimäärällä. Jos yksityisajoja ei pystytä luotettavasti esittämään, yksityisajojen osuus arvioidaan.

3.1.4. YRITYSTULON JAKAMINEN ANSIOTULOSSI JA PÄÄOMATULOSSI

Liikkeestä tai ammatista saatu yritystulo jaetaan pääomatuloon ja ansiotuloon liikkeen tai ammatin nettovarallisuuden, eli veronalaisten varojen ja velkojen erotuksen, perusteella. Jakaminen tapahtuu verovuotta edeltäneen verovuoden nettovarallisuuden perusteella. Vuodelta 2021 tapahtuvassa verotuksessa perusteena on siten vuoden 2020 tase. Jos elinkeinotoiminnan harjoittaminen on aloitettu verovuonna, pääomatulo-osuus lasketaan kyseessä olevan verovuoden päättyessä olevan nettovarallisuuden perusteella.

Varojen huomioon ottamisessa on ratkaisevaa niiden kuuluminen elinkeinotoimintaan, ei niiden kirjanpidollinen käsittely. Siten yksityisvarallisuuden siirtämisellä liikkeen kirjanpitoon ei onnistuta kasvattamaan liikkeen tai ammatin nettovarallisuutta. Elinkeinotoimintaan kuuluvia varoja eivät ole esimerkiksi liikkeen- tai ammatinharjoittajan omana vakituksena asuntona käytetty kiinteistö tai huoneisto, ulkopuoliselle vuokrattu kiinteistö tai huoneisto eikä liiketoimintaan liittymättömät arvopaperit. Varoihin ei myöskään lasketa rahoitusomaisuuteen kuuluvia verovapaita tai korkotulon lähdeveron alaisia talletuksia. Käteiskassassa olevat rahat sen sijaan huomioidaan. Nettovarallisuuteen lisätään 30 % maksetuista palkoista.

Ansiotulo-osuudesta peritään kunnallisveroa liitännäisineen sekä progressiivista valtionveroa kuten palkansaajan palkkatulostakin. Vuoden 2016 alusta lähtien pääomatulojen verokanta on 30 % ja 30 000 euron ylittävältä osalta 34 %.

Pääomatuloa on 20 %:n vuotuinen tuotto elinkeinotoiminnan nettovarallisuudelle. Muu osa yritystulosta on ansiotuloa. Jos puoliset harjoittavat elinkeinotoimintaa yhdessä, pääomatulo-osuus ja ansiotulo-osuus jaetaan heidän kesken.

Liikkeen- tai ammatinharjoittaja tai yrittäjäpuoliset voivat vaatia, että pääomatulo-osuudeksi katsotaan 20 %:n sijaan 10 %:n vuotuista tuottoa vastaava määrä, jolloin yritystulosta ansiotulona verotettava osuus suurenee. Yrittäjä voi myös valita, että yritystulo verotetaan kokonaisuudessaan ansiotulona progressiivisesti. Vaatimus tulee esittää ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä. Tällaisen vaatimuksen esittäminen on perusteltua silloin, kun ansiotuloja on vähän. Vähäisten ansiotulojen progressiivinen verotus jää nimittäin pienemmäksi kuin pääomatuloista perittävä 30 prosentin vero.

Esimerkki jaettavan yritystulon jakamisesta ansiotuloon ja pääomatuloon:

Jaettava yritystulo	35 000
Nettovarallisuus edellisen verovuoden päättyessä	25 000
Pääomatulo-osuus: 20 % 25 000 eurosta =	5 000
Ansiotulo-osuus: 35 000 – 5 000	30 000

3.2. AVOIMEN YHTIÖN JA KOMMANDIITTIYHTIÖN VEROTUKSESTA

3.2.1. ELINKEINOTOIMINNAN TULOKSEN VEROTTAMINEN

Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö, eli henkilöyhtiöt, ovat verotuksessa elinkeinoyhtymiä. Elinkeinoyhtymä ei ole erillinen verovelvollinen. Sille vahvistetaan elinkeinotoiminnan tulos, joka jaetaan verotettavaksi yhtiömiesten tulona sen mukaisesti kuin he ovat yhtiösopimuksessa voitonjaosta sopineet.

Yhtiömies voi nostaa palkkaa ja saada luontoisetuja henkilöyhtiöstä. Yhtiö saa vähentää edun antamisesta aiheutuneet kulut. Yhtiömiesten henkilöyhtiöstä saamat luontoisedut arvostetaan verohallituksen vahvistaman luontoisetupäätöksen mukaisesti (ks. 2.1.3).

Yhtiömies voi nostaa henkilöyhtiöstä palkan sijasta tai sen lisäksi voitto-osuutta. Voitto-osuuden nostaminen on verotonta; yhtiömiestä verotetaan kuitenkin osuudestaan yhtymän tuloon. Voitto-osuuksien nostaminen tapahtuu yksityistilin kautta. Nostot pienentävät yhtymän omaa pääomaa. Jos oma pääoma menee negatiiviseksi, verotuksessa voidaan vähentää vain sellaiset velan korot, jotka kohdistuvat elinkeinotoimintaan.

Yhtiömiehen tulona verotettavaksi jaettu henkilöyhtiön tulo jaetaan progressiivisesti verotettavaan ansiotulo-osuuteen ja pääomatulo-osuuteen. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiehen pääomatuloksi katsotaan verotuksessa määrä, joka vastaa 20 %:n vuotuista tuottoa yhtiömiehen osuudelle yhtiön elinkeinotoiminnan nettovarallisuudesta edellisen verovuoden päättyessä. Pääomatulo-osuutta laskettaessa nettovarallisuuteen lisätään 30 % verovuoden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen palkkojen määrästä. Nettovarallisuutta laskettaessa otetaan huomioon käyttelytileillä olevat varat, toisin kuin liikkeen- tai ammatinharjoittajan kohdalla. Saamia yhtiömiehiltä ei oteta nettovarallisuutta laskettaessa huomioon.

Pääomatulo-osuus lasketaan yhtiömieskohtaisesti. Yhtiömiehen käytössä oleva asunto voidaan lukea elinkeinotoiminnan varoihin, mutta sen arvo vähennetään asuntoa käyttävän yhtiömiehen nettovarallisuusosuudesta. Yhtiöosuuden hankintaan käytetty velka vähennetään myös ao. yhtiömiehen nettovarallisuusosuudesta.

Pääomatuloista peritään veroa 30 %. Yli 30 000 euron pääomatuloista peritään kuitenkin veroa 34 %.

Pääomatulo-osuuden erottamista koskeva säännös koskee myös kommandiittiyhtiön äänettömä yhtiömiestä. Jos äänettömän yhtiömiehen tulo-osuus ylittää 20 % hänen osuudestaan yhtiön nettovarallisuuteen, verotetaan ylimenevää osuutta ansiotuloina. Äänettömän yhtiömiehen osuus yhtiön varoihin on pääsääntöisesti hänen maksamansa yhtiöpanos. Näin ollen äänettömän yhtiömiehen osuus yhtiön varoihin voi olla positiivinen, vaikka yhtiön nettovarallisuus olisi negatiivinen.

Omaisuus sijoitetaan ja otetaan ulos yhtymästä yleensä käyvästä arvosta. Esimerkiksi auton ottaminen yksityisottona voi johtaa kirjanpidossa tehtyjen poistojen palautumiseen.

3.2.2. MATKAKUSTANNUKSET

Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiehelle voidaan maksaa myös palkansaajan verovapaita päivärahoja (20 euroa/44 euroa v. 2021) ja kilometrikorvauksia (44 senttiä/km v. 2021; ks. näistä tarkemmin kohdasta 2.1.4). Tällöin matkakustannusten korvauksia tulee käsitellä kuten muillekin työntekijöille maksettuja korvauksia (matkalasku, merkinnät palkkakirjanpitoon ja vuosi-ilmoitukseen). Yhtiö voi myös korvata verovapaasti esimerkiksi yhtiömiehen yöpymiskulut (enintään hotellilaskun mukaan), matkaliput ja pysäköintimaksut.

Mikäli avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö ei ole maksanut osakkaalle korvausta osakkaan omalla autolla ajamista työajoista, voi osakas vähentää ajoista aiheutuneet kulut omassa verotuksessaan tulonhankkimismenoina toteutuneiden kulujen määräisenä. Muun selvityksen puuttuessa voidaan vähennyksenä määränä pitää 25 senttiä kilometriltä vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa. Vastaavasti jos avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö ei ole maksanut yhtiömiehelle verovapaita päivärahoja, vähennys myönnetään kuten palkansaajan verotuksessa (ks. tarkemmin kohdasta ”Työmatkakustannukset ja matkat toissijaiseen työpaikkaan”). Käytännössä on yksinkertaisempaa, että yhtiö maksaa yhtiömiehelle päivärahat matkalaskun perusteella, sillä luotettavan selvityksen esittäminen elantokustannuksista tulonhankkimisvähennyksen perusteeksi voi olla hyvin vaikeaa.

3.3 OSAKEYHTIÖN VEROTUKSESTA

Osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen. Toiminnan tuottama tulos verotetaan yhtiön tulona, eikä tämä tulo sellaisenaan vaikuta yksittäisen osakkaan verotukseen. Vuoden 2014 alusta alkaen osakeyhtiön veroprosentti on 20 %. Tämä yhtiön veroprosentti on kansainvälisen verokilpailun myötä alentunut merkittävästi veroprosentin ollessa 2000-luvun alussa pitkään jopa 29%.

3.3.1. OSINGOT HENKILÖVEROTUKSESSA

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän saaman osinkotulon veronalaisuus ja tulolaji riippuvat siitä, onko osinko saatu listatusta (=julkisesti noteeratusta, ns. pörssiyhtiöstä) vai listaamattomasta (=muusta kuin julkisesti noteeratusta eli yleensä ns. oma yritys) yhtiöstä. Osingon verotukseen vaikuttaa lisäksi se, missä valtiossa osinkoa jakavan yhtiön kotipaikka sijaitsee. Toisesta EU-valtiosta tai verosopimusvaltiosta saatuun osinkoon sovelletaan samoja säännöksiä kuin suomalaisesta yhtiöstä saatuun osinkoon. Muista kuin EU- tai verosopimusvaltioista saadut osingot on säädetty kokonaan veronalaiseksi ansiotuloksi. Verosopimusvaltiolla tarkoitetaan tässä yhteydessä valtiota, jonka kanssa Suomella on osinkotuloon sovellettava kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus.

Listaamattomien osakeyhtiöiden jakamasta osingosta 25 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 75 prosenttia verovapaata tuloa siltä osin kuin osingon määrä vastaa enintään osakkeiden matemaattiselle arvolle laskettua 8 prosentin vuotuista tuottoa. Jos osingonsaajan verovuonna saamien tällaisten osinkojen yhteismäärä ylittää 150 000 euroa, ylimenevästä osasta on veronalaista pääomatuloa 85 prosenttia ja verovapaata tuloa 15 prosenttia.

Jos osinko on yli 8 prosenttia osakkeen matemaattisesta arvosta, ylimenevästä osasta 75 prosenttia on veronalaista ansiotuloa ja 25 prosenttia verovapaata tuloa.

(Osakkeen matemaattinen arvo = yhtiön nettovarallisuus (varat – velat) jaettuna osakkeiden lukumäärällä.)

Valtio kaavailee jälleen osinkojen verotuksen uudistamista. Varsinkin listaamattomien yhtiöiden (usein puhutaan ns. perheyhtiöistä) osinkoverotusta ollaan kaavailujen mukaan kiristämässä huomattavasti. Esillä on ollut suunnitelma, jolla tuo 8 %:n vuotuinen tuotto muutettaisiin jopa 3 %:ksi. Tämä tarkoittaisi kevyesti verotetun osingon määrän laskemista alle puoleen entisestä.

Listatun eli julkisesti noteeratun yhtiön jakamasta osingosta 85 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa, kun saajana on yksityishenkilö.

Esimerkki

Mikäli yhden omistajan omistaman yhtiön nettovarallisuus on esimerkiksi 100 000 euroa, osakas voi saada vuodessa yhtiöstä 8 000 euroa kevyemmin verotettua osinkoa. Jos osakas nostaisi yhtiöstä osinkoa vuonna 2015 esimerkiksi 16 000 euroa, puolet eli 8 000 euroa verotettaisiin siten, että siitä on 25 % pääomatuloa ja loput verovapaata. Toinen 8 000 euroa, joka siis ylittää tuon 8 %:n rajan nettovarallisuudesta, on ankarammin verotettavaa. Siitä 75 % on ansiotuloa ja vain 25 % verovapaata. Ansiotulo-osinko verotetaan progressiivisen valtionveroasteikon mukaan yhdessä muiden ansiotulojen eli esimerkiksi palkan ja eläketulon kanssa.

Syy, miksi yli tuon 8 %:n rajan menevää, rankemmin verotettavaa, osinkoa ei yleensä kannata nostaa palkan sijasta, on se, että palkka ja sen sivukulut voidaan vähentää yhtiön tuloksesta, kun taas osinko maksetaan jo kertaalleen verotetusta yritystulosta.

Työpanokseen perustuva osinko

Osinko verotetaan palkkana tai työkorvauksena, jos osingon jakoperusteena on osingonsaajan tai tämän intressipiiriin kuuluvan henkilön (esim. perheenjäsen, sukulainen tai muuten läheinen henkilö) työpanos. Osinko verotetaan sen henkilön tulona, jonka työpanoksesta on kysymys, vaikka työnsuorittaja ei olisi tosiasiallisesti saanut osinkona jaettuja varoja itselleen. Työpanososingon koko määrä katsotaan hänen veronalaiseksi tulokseen. Työpanososingosta verovelvollisen henkilön tai hänen intressipiirissään olevan henkilön ei tarvitse itse olla osinkoa jakavan yhtiön osakas. Jos jakoperusteena ei ole osingonsaajan tai tämän intressipiiriin kuuluvan henkilön työpanos, vaan esimerkiksi omistusosuus yhtiössä, työpanososinkoa koskevia säännöksiä ei sovelleta.

3.3.2. OSINKOJEN ENNAKKOPERINTÄ

Ennakkonpidätys on toimitettava paitsi julkisesti noteeratun yhtiön myös muun kuin julkisesti noteeratun yhtiön maksamista osingoista. Osinkoihin rinnastetaan myös osinkoina verotettava varojenjako vapaan oman pääoman rahastosta.

- Ennakkonpidätys julkisesti noteeratun yhtiön maksamista osingoista on 25,5 prosenttia.

- Ennakonpidätys muun kuin julkisesti noteeratun yhtiön maksamista osingoista on 7,5 prosenttia 150 000 euron rajaan asti. Rajan ylittävistä osista ennakonpidätys on 28 prosenttia. Osinkoa jakava yhtiö seuraa samalle saajalle maksamiensa osinkojen 150 000 euron rajan ylittymistä.

Ennakonpidätys toimitetaan edellä mainittujen prosenttien mukaisesti, ellei saaja esitä osingolle laskettua muutosverokorttia. Osingot ovat yksityishenkilölle sen verovuoden tuloa, jona ne ovat olleet hänen nostettavissaan.

Ennakonpidätystä ei toimiteta muulle kuin luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle maksettavasta osingosta.

3.3.3. OSAKEYHTIÖN SIVUUTTAMINEN

Verottaja ei välttämättä aina pitäydy osakeyhtiömuodossa, vaan saattaa verottaa osakeyhtiön tuloa pääosakkaan tai osakkaiden palkkatulona tai siihen rinnastettavana henkilökohtaisena tulona. Osakeyhtiön sivuuttaminen verotuksessa on tyypillisesti ns. "miniosakeyhtiöiden" ongelma. Miniosakeyhtiössä on osakkaina pääomistaja ja tämän lähiomainen/lähiomaiset. Useimmiten osakepääoma on tällaisessa tapauksessa pieni, ja liikevaihto melko vaatimatonta. Muun muassa seuraavat tunnusmerkit voivat vaikuttaa osakeyhtiön sivuuttamiseen:

- sivutoimisuus
- edustajalle ei makseta palkkaa
- edustaja on ainoa osakas tai muina osakkaina on vain perheenjäseniä
- yhtiössä ei ole ulkopuolisia työntekijöitä
- toiminta on osaamisen, ei tavaroiden myymistä
- yhtiöön sitoutuneen pääoman määrä on pieni
- toiminta on suhteellisen pienimuotoista ja liikevaihto alhainen
- yhtiöllä ei ole organisaatiota
- toimeksiantajia on vähän
- toimitilat (omat tai vuokratut) puuttuvat

Verottaja tekee ratkaisut kokonaisharkinnan perusteella. Mitä useampi edellä mainituista tunnusmerkeistä täyttyy, sitä suurempi riski sivuuttamiseen on. Osakeyhtiön sivuuttaminen on nykyään kuitenkin yhä harvinaisempaa mutta vakavampi ongelma on, että verottaja saattaa tulkita yritystoiminnan työsuhteeksi. Tässä arvioinnissa käytetään pitkälti samoja kriteereitä kuin osakeyhtiön sivuuttamisessa. Lisäksi huomiota kiinnitetään yrittäjän asemaan päämiehen organisaatiossa ja siihen, miten yrittäjän työajan käyttöä tai työntekoa valvotaan. Mikäli kokonaisarvioinnissa päädytään siihen, että kyse on pikemminkin työsuhteesta tehtävästä työstä kuin yritystoiminnasta, suorittaa verottaja molempien osalta uudelleenlaskennan.

Erityisen haitallista on yrittäjätatukseen (tai osakeyhtiön) sivuuttaminen takautuvasti useammalta verovuodelta jälkiverotuksin. Verottajan tulisi mielestäni suhtautua tällaiseen menettelyyn varsin pidättyvästi ja pyrkiä ensin ohjaamaan verovelvollisia hyväksytyyn menettelyyn. Jälkiverotusriskiä voidaan pienentää antamalla veroilmoituksessa ja sen liitteissä riittävän kattava informaatio yhtiön toiminnasta ja kulurakenteesta.

Osakeyhtiön sivuuttaminen ja osakeyhtiön tulon katsominen osakkaan palkkatuloksi voi vaikuttaa myös kulukorvauksiin ja toimeksiantajan verotukseen. Jos kyse on todellisuudessa ollut työsuhteesta, joutuu työnantaja suorittamaan jälkikäteen palkan sivukulut jälkiseuraamuksineen (veronkorotukset ja viivästysmaksut).

3.3.4. PEITELTY OSINGONJAKO

Peitellyllä osingonjaolla tarkoitetaan rahanarvoista etuutta, jonka osakeyhtiö antaa osakkaansa tai tämän omaisen hyväksi osakkuusaseman perusteella tavallisesta olennaisesti poikkeavan hinnoittelun muodossa tai jopa vastikkeetta. Kysymys on yleensä siitä, että osakkaalta ostetaan hyödyke ylihintaan tai osakkaalta veloitetaan liian vähän luovutetusta hyödykkeestä tai edusta. Yhtiön ja osakkaan välisiä oikeustoimia tehtäessä onkin kiinnitettävä erityistä huomiota niiden verotukselliseen hyväksyttävyyteen, koska oikeustoimien veroseuraamukset voivat pahimmillaan raunioittaa sekä yhtiön että osakkaan talouden. Toisaalta osakas voi oikeanlaisia oikeustoimia yhtiön kanssa tekemällä vaikuttaa yhtiön tuloon ja siihen, millaisena tulona tulo käsitellään hänen omassa verotuksessaan.

Jos on ilmeistä, että yhtiö on jakanut peiteltyä osinkoa, on yhtiön verotuksessa meneteltävä niin kuin olisi käytetty käypää hintaa ja osakkaan veronalaiseksi tuloksi katsottava käyvän hinnan ja käytetyn hinnan välinen erotus.

Peitellyn osingonjaon tilanteessa määrätään veronkorotus, jonka määräämisessä otetaan huomioon yksilölliset olosuhteet. Veronkorotus suhteutetaan rikkeen tai laiminlyönnin moitittavuuteen. Jos verovelvollinen on antanut käsityksensä mukaan oikean, tosiasioita vastaavan veroilmoituksen, veroilmoitus ei yleensä ole väärä eikä veronkorotusta tule automaattisesti liittää peiteltyyn osingonjakoon. Veronkorotus määrätään pääsääntöisesti sekä yhtiölle että osakkaalle.

Peiteltynä osingonjakona saatua etuutta verotetaan aina osakkaan ansiotulona.

Yksityishenkilön osakeyhtiöstä saama, kalenterivuoden päättyessä takaisin maksamatta oleva rahalaina luetaan henkilön pääomatuloksi silloin, kun verovelvollinen, hänen perheenjäsenensä tai he yhdessä omistavat suoraan tai välillisesti vähintään 10 % lainan antaneen yhtiön osakkeista tai kun heillä on vähintään 10 %:n osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

3.4. MENOJEN VÄHENTÄMISESTÄ

Elinkeinotoiminnassa tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot ovat lähtökohtaisesti vähennyskelpoisia. Eräiden menojen vähennyskelpoisuutta on kuitenkin rajoitettu. Tällaisina mainittakoon esimerkiksi:

Puolison sekä ennen verovuotta alle 14-vuotiaan perheenjäsenen palkat ja muut etuudet eivät ole vähennyskelpoisia kaikissa yritysmuodoissa; osakeyhtiössä tosin ovat.

Edustuskuluista on ennen vuotta 2014 saanut vähentää puolet niiden määrästä. Sen sijaan suhdetoiminta- ja liikeneuvottelukulut saa vähentää kokonaisuudessaan. Edustuskulun, suhdetoimintakulun ja liikeneuvottelukulun rajanveto on monasti hankala. Suhdetoiminta on yleistä markkinointia (esim. messut). Messuilla tapahtuva tarjoilu on siis kokonaan vähennyskelpoista. Suljetulle piirille tarkoitettu tilaisuus (esim. yrityksen vuosijuhlat) on puolestaan edustuskulua, josta vain puolet on vähennyskelpoista. Tavanomaiset neuvottelukulut (lounastarjoilu) eivät ole edustamista mutta liiallinen tarjoilu (kallis illallinen viineinen) saattaa mennä jo edustuskulujen puolelle.

Vuoden 2014 alusta alkaen edustuskulujen vähennysoikeus poistui kokonaan. Tällä havaittiin olevan merkittäviä negatiivisia seuraamuksia erityisesti ravintola-alalle. Niinpä edustuskulujen vähennyskeltvottomuus kesti vain vuoden 2014 ja palasi ennalleen eli puolikkaaseen vähennysoikeuteen 2015 alusta.

Sakot, pysäköintivirhemaksut yms. sanktioluonteiset maksut eivät ole vähennyskelpoisia.

Myynnin ja markkinoinnin yrittäjien jäsenmaksu on vähennyskelpoinen.

3.5. VEROVUOSI JA VEROILMOITUKSEN JÄTTÄMINEN

Veroilmoitus annetaan verovuodelta. Verovuosi on kalenterivuosi tai se tilikausi, joka päättyy kalenterivuoden aikana.

Liikkeen- ja ammatinharjoittajan elinkeinotoimen veroilmoitus, esitäytetty veroilmoitus ja mahdolliset liitelomakkeet tulee palauttaa esitäytetyssä lomakkeessa ilmoitettuun päivään mennessä. Elinkeinotoiminnan veroilmoitus on aina palautettava joko sähköisesti tai paperilomakkeella. Sen sijaan palkkaa ja muita henkilökohtaisia tuloja koskevan esitäytetyn veroilmoituksen liikkeen- ja ammatinharjoittajakin palauttaa vain, jos siihen on lisättävää tai korjattavaa. Veroilmoituksen jättöaikaan voi perustellusta pyynnöstä saada pidennystä. Pyyntö on esitettävä verotoimistolle hyvissä ajoin, viimeistään kuitenkin veroilmoituksen normaaliin jättöpäivään mennessä. Viimeinen palautuspäivä on merkitty esitäytetyn veroilmoituksen etusivulle.

Osakeyhtiöt, osuuskunnat, yhdistykset, laitokset, säätiöt yms. yhteisöt antavat veroilmoituksensa neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Jos viimeinen jättöpäivä osuu lauantaihin tai pyhäpäivään, veroilmoituksen saa antaa myös ensimmäisenä arkipäivänä. Yhteisön jäännösveron eräpäivä on verotuksen päättymiskuukautta seuraavan toisen kuukauden 3. päivä. Yhteisön veronpalautus maksetaan verotuksen päättymiskuukautta toiseksi seuraavan kuukauden 5. päivänä.

3.6. YHTEISÖN YLEISRADIOVERO

Yhteisön yleisradioveroa suorittavat liike- tai ammattitoimintaa tai maataloutta Suomessa harjoittavat osakeyhtiöt, jos niiden verovuoden verotettava tulo on vähintään 50 000 euroa.

Yhteisön yleisradioveron laskentaperuste on yhteisön verovuoden verotettava tulo. Yhteisön, jonka verovuoden verotettava tulo on vähintään 50 000 euroa, on suoritettava yleisradioveroa 140 euroa lisättynä 0,35 prosentilla verotettavan tulon 50 000 euroa ylittävältä osalta. Yhteisön yleisradioveron enimmäismäärä on 3 000 euroa. Vero on 3 000 euroa, jos yhteisön verovuoden verotettava tulo on 867 142 euroa tai suurempi. Jos yhteisön verovuoden verotettava tulo on vähemmän kuin 50 000 euroa, yhteisö ei maksa yleisradioveroa.

3.7. TULOREKISTERI

Tulorekisteri otettiin käyttöön 1.1.2019. Palkkatietojen erillisestä vuosi-ilmoittamisesta luovutaan ja työnantajat ilmoittavat palkkatiedot yhteen keskitettyyn tulorekisteriin eri viranomaisten tarpeita varten.

Sähköinen asiointi on tulorekisterin perusedellytys ja tiedot voidaan jatkossa ilmoittaa paperilomakkeella vain erityisestä syystä. Erityisenä syynä voitaisiin pitää esimerkiksi tilanteita, joissa luonnollisella henkilöllä, kuolinpesällä, satunnaisella työnantajalla tai ulkomaalaisella ei olisi mahdollisuutta tietojen sähköiseen antamiseen. Tietoja tulorekisteriin ei voi myöskään ilmoittaa puhelimitse vaan tiedot tulee ilmoittaa määrämukaisesti.

Jos yritys ei vielä ole digiajassa ja sähköisten asiointipalvelujen piirissä, on nyt hyvä hetki siirtyä käyttämään sähköisiä palveluita.

4. ARVONLISÄVEROTUS

Välityspalvelun myynti on verollista. Arvonlisäverolain mukaan arvonlisäveroa suoritetaan myös välityspalvelun myynnistä, kun myynti tapahtuu liiketoiminnan muodossa Suomessa. Arvonlisäveroa ovat velvolliset maksamaan liiketoiminnan muodossa harjoitettavasta edustustoiminnasta itsenäiset myynnin ammattilaiset, kun myyvät (ostavat) tavaran tai palvelun päämiehensä nimissä ja lukuun. Työsuhteessa oleva kauppavedustaja ei ole työsuhteessa saamansa palkan osalta arvonlisäverovelvollinen.

4.1. VEROVELVOLLISUUS

Kun itsenäisesti toimiva kauppaedustaja lähettää päämiehelle ordereita eli myy välityspalveluja ja saa tästä välitystoiminnasta provisioita tai muita myyntituloja tilikaudessa (=12 kk) yli 10 000 euron edestä, on hänen oltava arvonlisäverotuksen osalta verovelvollinen myyntitoiminnastaan verovirastossa pidettävässä YTJ-rekisterissä. Vähäinen liiketoiminta (liikevaihto alle 10 000 euroa tilikauden aikana) on jätetty arvonlisäverovelvollisuuden ulkopuolelle, mutta vähäisenkin liiketoiminnan osalta on mahdollista vapaaehtoisesti hakeutua verovelvolliseksi. **Alvillisen toiminnan alaraja nousee 15 000 euroon vuoden 2021 alusta alkaen.** Ennen myyntitoiminnan alkamista on itsenäisen myynnin ammattilaisen tehtävä aloittamisilmoitus verohallinnolle oman verovelvollisuuden selvittämiseksi. Ilmoitusmenettelystä saa lisätietoja internetistä osoitteesta www.ytj.fi

Vähäisen verollisen liiketoiminnan harjoittajan arvonlisäverotusta huojennetaan palauttamalla vuosittain jo valtiolle edellisenä vuonna tilitettyä arvonlisäveroa. Alarajahuojennus määräytyy AVL:n 3 §:n mukaisesti tilikaudelta lasketun liikevaihdon perusteella. Verohuojennus alenee asteittain liikevaihdon kasvaessa 10 000 eurosta ylöspäin. Alarajahuojennusta ei enää makseta, kun liikevaihto on yli 30 000 euroa.

4.2. VEROLLINEN MYYNTI JA HINNOITTELU

Kun itsenäinen ja verovelvollinen myynnin ammattilainen myy välityspalvelun Suomessa, on välityspalvelun myynti yleensä arvonlisäverollinen, ellei arvonlisäverolaissa ole toisin säädetty. Verovelvollisen kauppaedustajan on suoritettava valtiolle arvonlisäveroa päämieheltään saamasta provisiosta. Kauppaedustussopimuksessa on aina sovittava arvonlisäverosta ja sen lisäämisestä voimassa olevan arvonlisäverolain mukaisesti välityspalvelun verottomaan myyntihintaan (=arvonlisäveroklausuuli).

Arvonlisäverotus on välillistä verotusta, joten arvonlisävero ei tarkoitettu kauppaedustajan maksettavaksi. Itsenäinen myynnin ammattilainen perii arvonlisäveron veronsaajan eli valtion puolesta välityksen ostajalta eli päämieheltä. Välityspalvelua hinnoitellessaan myynnin ammattilainen lisää välityspalvelun verottomaan hintaan eli veron perusteeseen 24 prosentin suuruisen arvonlisäveron palvelun ostajan eli päämiehen suoritettavaksi. Provisioista suoritettava vero ei vähennä näin kauppaedustajan myyntikatetta, vaan välityspalkkion arvonlisävero tarkoitettu päämiehen maksettavaksi. Välityksen ostajalla eli päämiehellä on verovelvollisena oikeus vähentää välitysmyyjän provisiostaan tilittämä arvonlisävero. Veron perusteeseen ja näin välityspalvelun myyntihintaan lisätään kaikki hinnanlisät eli esimerkiksi kilometrikorvaukset, päivärahat ja muut kulukorvaukset, jotka liittyvät palvelun myyntiin ja laskutetaan päämieheltä. Välityksen verokanta on aina 24 %, vaikka välitettävän tavaran tai palvelun myynnin verokanta olisikin alennettu eli 14 tai 10 prosenttia taikka myynti olisi säädetty kokonaan verottomaksi.

Jos verottoman välityspalkkion eli provision määrä on esimerkiksi 800 euroa ja matkakustannusten määrä on 200 euroa, on välityksen myynnin veron peruste 1 000 euroa ja tästä palvelusta 24 %:n mukaan suoritettavan arvonlisäveron määrä tällöin 240 euroa. Päämies maksaa kauppaedustajalle välityksestä vastikkeena 1 240 euroa, mistä myyntilaskulla veloittavasta määrästä kauppaedustajan on ilmoitettava ja suoritettava valtiolle veroa 240 euroa. Päämies voi omassa arvonlisäverolaskelmassaan vähentää tämän palveluoston ja -hankinnan sisältämän vähennyskelpoisen arvonlisäveron määrän (240 euroa). Verottajalle tilitettävä arvonlisävero on verovelvollisten myyjien kannalta vain tyyppillinen läpikulkuerä.

4.3. VÄHENNETTÄVÄ VERO

Itsenäinen myynnin ammattilainen voi omassa alv-laskelmassaan ja veroilmoituksessaan vähentää Suomessa tapahtuvista ja täällä verotettavista myynneistä, lähinnä provisioista, suoritettavasta verosta omaa verollista liiketoimintaansa varten toisilta verovelvollisilta tapahtuviin hankintoihin sisältyvät arvonlisäverot.

Pääsäännön mukaan lähes kaikki verollisen liiketoiminnan kulut sisältävät arvonlisäveroa ja ovat vähennyskelpoisia arvonlisäverotuksessa. Kun välityspalvelun myyjä ostaa verolliseen liiketoimintaansa esim.

konttoritarvikkeita, puhelimia, henkilökuljetuspalveluja tai telepalveluja, on verovelvollisella yrittäjällä niiden hankintaan sisältyvän veron osalta vähennysoikeus. Vähennettävä vero verokaudelta ilmoitetaan veroilmoituksessa ja sen on perustuttava asianmukaiseen tositteeseen. Arvonlisäverolaissa on kuitenkin vähennysrajoituksia, jotka koskevat myös välitystoimintaa. Kauppaedustajan yksityis- tai henkilökuntakäyttöön tapahtuvien hankintojen, edustusmenojen, asunnon ja työpaikan välisten matkakulujen ja kulkuvälinemenojen osalta ei ole arvonlisäveron vähennysoikeutta. Kauppaedustajan pääasiallisen työvälineen eli henkilöauton hankintaan ja sen käyttökustannuksiin sisältyvä arvonlisävero ei ole vähennyskelpoinen arvonlisäverotuksessa, ellei autoa näytetä esimerkiksi ajopäiväkirjalla käytetyn yksinomaan verollisessa liiketoiminnassa. Yrityksen omistaman henkilöauton vähäinenkin käyttö mökkimatkoihin, työmatkoihin asunnon ja toimiston välillä, lounas- ja lomamatkoihin tai muihin yksityisajoihin estää vähennysoikeuden saamisen autokulujen osalta. Vähennysrajoitus koskee myös moottoripyöriä, matkailuperävaunuja, matkailuautoja ja huviveneitä. Paketti- ja kuorma-autot ovat normaalisti vähennysoikeuden piirissä, mutta niin sanottujen kaksikäyttöautojen osalta on laissa samanlainen vähennysrajoitus kuin henkilöautoilla. Auton rekisteriotteessa oleva merkintä ratkaisee sen, mikä auto on kyseessä.

4.4. KANSAINVÄLINEN VÄLITYSPALVELUTOIMINTA

Palvelujen myyntimaasäännösten mukaan välittäjän eli itsenäisen myynnin ammattilaisen toisille verovelvollisille eli päämiehille suorittamiin palveluihin sovelletaan Yhteisön alueella EY:n arvonlisäverodirektiivin 44 artiklan yleissääntöä, jonka mukaan palvelu verotetaan *ostajan sijoittautumisvaltiossa eli siinä EU-maassa, missä olevaan kiinteään toimipaikkaan palvelu on luovutettu*. Näin ollen palvelun myyntimaa Yhteisön alueella määräytyy yleisesti välityksen ostajan eli päämiehen kiinteän ostotoimipaikan tai kotipaikan perusteella.

Arvonlisäverolain palvelujen myynnin verotusmaata koskevan pääsäännön mukaan elinkeinonharjoittajalle suoritettu palvelu on myyty Suomessa, jos se luovutetaan ostajan täällä sijaitsevaan kiinteään toimipaikkaan. Siinä tapauksessa, että palvelua ei luovuteta kiinteään toimipaikkaan, palvelu on myyty Suomessa, jos ostajan kotipaikka on täällä. Tätä uutta yleissääntöä sovelletaan elinkeinonharjoittajille myytäviin tavarakuljetuspalveluihin ja niiden liitännäispalveluihin, irtaimiin esineisiin kohdistuviin palveluihin, immateriaalipalveluihin, radio- ja televisiolähetyspalveluihin, sähköisiin palveluihin, telepalveluihin ja välityspalveluihin. Ei-verovelvolliselle ja näin esim. kuluttajalle suoritettu välityspalvelu on myyty Suomessa, jos välitetty palvelu tai tavara on myyty täällä sijaitsevasta myyjän kiinteästä toimipaikasta taikka myyjän koti- ja liikepaikka on täällä.

Toisessa EU-maassa taikka Yhteisön ulkopuolella verovelvollisena toimivalta päämieheltä välityspalvelun myynnistä saatu provisio on arvonlisäveroton, jos välitys (orderi) luovutetaan päämiehen ulkomailla sijaitsevaan kiinteään toimipaikkaan taikka päämiehen kotipaikka on ulkomailla. Päämiehen sidosta ulkomaille osoittaa usein tilauksen lähetysosoite, päämiehen ostoliiketoimipaikan osoite tai provision maksu- ja lähtömaa. Välityspalvelu on tällöin myyty ulkomailla eikä sen myynnistä saatavasta provisiosta ole arvonlisäveroa suoritettava. Arvonlisäverotonta myyntiä koskevassa laskussa taikka muussa myyntitositteessa on tällöin oltava arvonlisäverolain laskutussäännösten mukaisesti ostajan käännettyä verovelvollisuutta osoittava merkintä, esim. ”reverse charge”, minkä perusteella ulkomailla toimiva päämies ilmoittaa, maksaa ja mahdollisesti vähentää provision hintaan itse lisäämänsä arvonlisäveron kotimaassaan. Laskutussäännösten mukaan on välitystä koskevassa myyntilaskussa oltava myös kauppaedustajan eli välityspalvelun myyjän oma nimi, osoite ja Y-tunnus. Verottomaan ulkomailla tapahtuvaan välitystoimintaan kohdistettavat kotimaassa syntyneet menot ovat itsenäisen myynnin ammattilaisen arvonlisäverolaskelmassa vähennyskelpoisia. Kauppaedustajan päämies eli välityksen ostaja on sängen harvoin ei-elinkeinonharjoittaja. Tällöin on Suomessa toimivan kauppaedustajan esim. kuluttajalta saamasta välityspalkkiosta arvonlisävero suoritettava.

Ulkomailla syntyvistä menoista on kauppaedustajalla oikeus hakea arvonlisäveropalautusta ns. hitaalla palautusmenettelyllä. Ulkomaalaispalautusta on haettava sähköisesti Uudenmaan verovirastosta.

4.5. ARVONLISÄVERON ILMOITUS- JA TILITYSMENETTELY

Verotilijärjestelmä

Jokaisella verovelvolliseksi rekisteröidyllä itsenäisellä myynnin ammattilaisella on verohallinnossa asiakaskohtainen verotili, jonne kootaan mm. arvonlisäverojen ilmoitus- ja maksutiedot ja muita verotuksen toimittamiseen ja verojen perintään tarvittavia tietoja. Verovelvolliset voivat seurata verotilin tilannetta verotiliotteen ja verkkopalvelun välityksellä. Verotilille merkitään mm. arvonlisäveroja koskevat velvoitteet ja hyvitykset.

Verovelvolliset saavat verokaudelta vähentämättä jääneen arvonlisäveron palautuksena jo tilikauden aikana. Ulkomailta arvonlisäverottomia provisioita saavilla myyntiedustajilla on tilitettävä arvonlisävero usein negatiivinen ja näin ns. nopean palautusmenettelyn kohteena. Verovelvollisen myyntiedustajan on aina pystyttävä näyttämään kirjanpidossa olevalla tositteella välityksen myynnin verottomuus.

Arvonlisäveron ilmoitus- ja tilitysjärjestelmässä on pienyrityksillä käytössään pidennetyt ilmoitus- ja maksukaudet. Pidennetty valvontajakso määräytyy liikevaihdon mukaan ja on joko kalenterivuoden tai neljänneskalenterivuoden pituinen. Pidennetyn verojen valvontajakson soveltaminen on vapaaehtoista, joten ilmoitus- ja maksuvelvollinen voi valita myös lyhyemmän arvonlisäveron tilitys- ja ilmoituskauden. Kauppaedustajan tilitoimisto huolehtii kirjanpidon lisäksi verotilimenettelyyn kuuluvista ilmoitusvelvoitteista. Itsenäisen myynnin ammattilaisen on huolehdittava siitä, että kirjapitäjä saa ajoissa tositteet ja muut tiedot kirjanpidon ja valvontailmoitusten laatimista varten. Verojärjestelmien monimutkaisuudesta ja ilmoitusvelvoitteista johtuen on suositeltavaa, että verovelvollisella kauppaedustajalla on oma itsenäinen tilitoimisto, joka huolehtii kauppaedustajan verotukseen ja kirjanpitoon liittyvistä velvoitteista.

Kun päämies toimii ulkomailla tapahtuvien palvelumyyntien osalta verovelvollisena ulkomailla ja välitys on myyty ostajan sidoksen mukaisesti arvonlisäverottomasti ulkomailla, on verovelvollisen myynnin ammattilaisen ilmoitettava verotilijärjestelmässä verottomat välityspalkkiot kausi-ilmoituksella ja sähköisellä yhteenvedoilmoituksella verovirastolle.

Arvonlisäverolain laskutussäännösten mukaan on verovelvollisen myyjän ja näin itsenäisen kauppaedustajan annettava asianmukainen lasku päämiehelleen. Kauppaedustajan puolesta voi kuitenkin päämies laatia laskun, jos myyntimies ja päämies ovat sopineet asiasta ja jos on olemassa järjestely, jonka mukaan kauppaedustaja hyväksyy päämiehen välityspalvelusta laatiman laskun.

Tietoa arvonlisäverotuksesta saa verohallinnon internet-sivuilla kohdasta syventävät vero-ohjeet sekä puhelimen avulla. Verohallinto ilmoittaa internet-sivuillaan lainmuutoksista ja verotusmenettelyssä tapahtuvista muutoksista.

5. LUOVUTUSVOITTOJEN JA LUOVUTUSTAPPIOIDEN VEROKOHTELU

5.1. LUOVUTUSVOITOT

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän omaisuuden myynnistä tai vaihtamisesta syntyvä voitto on veronalaista pääomatuloa. Pääomatulojen veroprosentti vuonna 2020 on 30 % ja yli 30 000 euron pääomatuloista veroprosentti on 34 %.

Luovutusvoittoa (tai -tappiota) voi syntyä niin kiinteistön kuin irtaimen omaisuuden luovutuksesta. Irtainta omaisuutta ovat esimerkiksi asunto- ja muiden osakeyhtiöiden osakkeet, sijoitusrahaston rahasto-osuudet ja

muut arvopaperit sekä irtaimet esineet. Myös pidempään omistetun tai perintönä saadun omaisuuden luovutuksesta syntyvä voitto on veronalaista tuloa.

Luovutusvoiton määrä lasketaan siten, että myyntihinnasta vähennetään verotuksessa poistamatta oleva todellinen hankintameno ja voiton hankkimisesta johtuneet menot, esimerkiksi omaisuuden myyntikulut.

Todellisen hankintamenon ja voiton hankkimisesta johtuneiden menojen sijasta luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saa vähentää myös ns. hankintameno-olettaman, joka on 20 prosenttia luovutushinnasta, ja kun luovutettu omaisuus on ollut luovuttajalla vähintään 10 vuotta, vähennys on 40 prosenttia luovutushinnasta. Hankintameno-olettama on 80 prosenttia luovutushinnasta silloin, kun kiinteistö luovutetaan pakkolunastusmenettelyssä tai siihen rinnastettavassa menettelyssä, tai kun luovutetaan kiinteää omaisuutta valtiolle, maakunnalle, kunnalle tai kuntayhtymälle.

Hankintameno-olettaman lisäksi ei saa vähentää muuta hankintamenoa eikä voiton hankkimisesta aiheutuneita menoja. Hankintameno-olettamaa käytetään etenkin kauan omistetun omaisuuden osalta, koska todellista hankintahintaa on näissä tapauksissa vaikea selvittää.

Omistusaika lasketaan yleensä hankintasopimuksen tekemisestä luovutussopimuksen tekemiseen. Vastikkeellisissa saannoissa ja luovutuksissa ratkaiseva ajankohta on yleensä lopullisen kauppakirjan allekirjoitushetki. Perintönä saadun omaisuuden omistusaika lasketaan perittävän kuolemasta.

Perintönä tai lahjana saadun omaisuuden luovutushinnasta vähennetään perintö- tai lahjaverotuksessa käytetty verotusarvo ja voiton hankkimisesta johtuneet menot. Vaihtoehtoisesti vähennetään ns. hankintameno-olettama. Hankintameno lasketaan lahjoittajan hankintamenosta, jos lahjansaaaja luovuttaa omaisuuden edelleen ennen kuin lahjoituksesta on kulunut yksi vuosi.

Jos luovutettu omaisuus on saatu osituksessa, omistusaika ja hankintameno lasketaan ositusta edeltäneen omistajanvaihdoksen mukaan.

Lahjanluonteinen eli alihintainen luovutus jaetaan vastikkeelliseen ja vastikkeettomaan osaan eli katsotaan osittain lahjaksi. Luovutus katsotaan lahjanluonteiseksi, kun vastike on alle kolme neljäsosaa omaisuuden käyvästä arvosta. Jako tehdään suoritetun vastikkeen ja omaisuudella luovutushetkellä olevan käyvän arvon suhteessa. Luovutusvoitto lasketaan tällöin siten, että saadusta luovutushinnasta vähennetään vain vastikkeellisesti luovutettua osuutta vastaava osa omaisuuden hankintamenosta.

Oman asunnon myynnistä tai vaihtamisesta saatu voitto on verovapaata tuloa, jos luovuttaja on omistanut luovutettavan huoneiston hallintaan oikeuttavat osakkeet tai osuudet taikka rakennuksen vähintään kaksi vuotta ja on omistusaikanaan käyttänyt huoneistoa tai rakennusta yhtäjaksoisesti vähintään kahden vuoden ajan omana tai perheensä vakituksena asuntona.

Omistusaika lasketaan yleensä lopullisen ostosopimuksen allekirjoituksesta luovutussopimuksen allekirjoitusajankohtaan. Jos asunto on saatu perintönä, omistusaika lasketaan perittävän kuolemasta. Jos asunto on saatu osituksessa, verovapauden edellyttämä omistusaika lasketaan ositusta edeltäneestä omistajanvaihdoksesta. Asumisaika lasketaan siitä, kun asunnon osituksessa saanut henkilö on näin laskettavana omistusaikana alkanut käyttää luovutettavaa asuntoa omana vakituksena asuntonaan.

Jos huoneistosta tai rakennuksesta on alle puolet ollut omana tai perheen vakituksena asuntona, luovutusvoitosta on verovapaata vain tätä käyttöä vastaava osa. Jos luovutetulla rakennuksella tai huoneistolla on ollut useampia omistajia, kunkin saaman voiton verovapaus ratkaistaan erikseen edellä mainittujen edellytysten perusteella.

Asumisoikeuden luovutuksesta saatu voitto on verovapaata tuloa samoin edellytyksin kuin oman asunnon luovutusvoitto.

Tavanomaisen, omassa tai perheen käytössä olleen kodinirtaimiston luovutusvoitot eivät ole verollisia, jos ne eivät ylitä 5 000 euroa vuodessa. Autoa tai arvokkaita taide-esineitä ei pidetä tavanomaisina kodintavaroina.

Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän saamat pienet luovutusvoitot ovat verovapaita ja vastaavasti luovutustappiot vähennyskeltottomia. Luovutusvoitto ei ole veronalaista, jos verovuonna saadut omaisuuden luovutushinnat ovat yhteensä enintään 1 000 euroa. Vastaavasti luovutustappio on vähennyskeltoton, jos verovuonna luovutetun omaisuuden yhteenlasketut hankintahinnat ovat enintään 1 000 euroa. Laskettaessa mainittujen rajojen täyttymistä ei oteta huomioon tavanomaisen koti-irtaimiston luovutuksia.

5.2. LUOVUTUSTAPPIOT

Vuodesta 2016 alkaen luovutustappiot voi vähentää kaikista pääomatuloista. Luovutustappio vähennetään ensisijaisesti luovutusvuonna saaduista luovutusvoitoista, sen jälkeen luovutusvuoden muista pääomatuloista. Jos luovutustappiota ei voida vähentää luovutusvuonna, siitä vahvistetaan luovutustappio, joka vähennetään seuraavan viiden vuoden aikana luovutusvoitoista ja muista pääomatuloista. Ennen vuotta 2016 syntyneet myyntitappiot vähennetään vain myyntivoitoista, ei kaikista pääomatuloista.

Vuonna 2010 tai sen jälkeen syntyneet luovutustappiot voidaan vähentää verovuonna ja seuraavana viitenä vuotena. Myyntitappio syntyy sinä kalenterivuonna, jonka aikana sitova kauppa tai muu sopimus on tehty.

Jos sinulla ei ole lainkaan pääomatuloja tai pääomatuloja on vähemmän kuin vähennettäviä myyntitappioita, vähennys siirtyy seuraaville viidelle vuodelle. Luovutustappion perusteella et voi saada alijäämähyvitystä ansiotulojen verotuksessa.

Oman asunnon ja koti-irtaimiston luovutustappioita ei voida pääsääntöisesti lainkaan vähentää. Oman vakituisen asunnon osalta tappio on vähennyskelpoinen vain, jos oman asunnon luovutusvoiton verovapauden edellytykset eivät täytyisi. Tavanomaisen koti-irtaimiston ja muun siihen rinnastettavan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetun omaisuuden, kuten yksityiskäytössä olleen auton, luovutustappio ei ole vähennyskelpoinen.

Luovutustappio on vähennyskeltoton myös, jos verovuonna luovutetun omaisuuden yhteenlasketut luovutushinnat ovat enintään 1 000 euroa ja hankintamenot yhteensä enintään 1 000 euroa. Luovutushintoja ja hankintamenoja laskettaessa ei huomioida niitä omaisuuden luovutuksia, joista saatu voitto on erikseen säädetty verovapaaksi eikä tavanomaisen koti-irtaimiston tai siihen rinnastettavan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetun omaisuuden luovutuksia.

6. MUUTOKSENHAKU VEROTUKSESSA

6.1. VEROILMOITUKSEN TÄYDENTÄMINEN

Esitetyt veroilmoituksen lisäykset tai korjaukset tulee ilmoittaa ilmoituksen määräpäivään mennessä. Mikäli verovelvollinen täydentää veroilmoitusta tänä aikana, voi aikaa vievien muutoksenhakukeinojen käyttö käydä tarpeettomaksi. Niin sähköisen veroilmoituksen kuin myös paperilomakkeiden täytyy olla perillä Verohallinnossa viimeistään veroilmoituksen määräpäivänä.

Veroilmoituksen määräpäivän noudattamatta jättäminen voi aiheuttaa myöhästymismaksun tai veronkorotuksen maksuvelvollisuuden.

6.2. MYÖHÄSTYMISMAKSU JA VERONKOROTUS

Myöhästysmaksua voi joutua maksamaan, jos veroilmoituksen määräpäivä on mennyt, mutta verotus ei ole vielä päättynyt ja ilmoittaa henkilöasiakkaan esitäytettyyn veroilmoitukseen tuloja oma-aloitteisesti, mutta myöhässä. Samaten myöhästymismaksua joutuu maksamaan, jos antaa elinkeinotoiminnan, maatalouden tai metsätalouden veroilmoituksen myöhässä tai täydentää tai korjaa annettua edellä mainittua veroilmoitusta oma-aloitteisesti, mutta myöhässä ja muutos lisää verotettavan tulon määrää. Verotuksen päättymispäivä ilmenee verotuspäätöksestä.

Myös yhtymän osakas voi joutua maksamaan myöhästymismaksua, jos yhtymän veroilmoitus on myöhässä tai yhtymä täydentää tai korjaa aiemmin antamaansa veroilmoitusta vahingokseen oma-aloitteisesti, mutta myöhässä. Verohallinto määrää myöhästymismaksun yleensä vain silloin, jos muutokset lisäävät verotettavan tulon määrää.

Myöhästymismaksu on 50 euroa henkilöasiakkailta sekä kuolinpesiltä ja 100 euroa yhtymiltä.

Veronkorotusta voi joutua maksamaan, jos veroilmoituksessa tai muissa vaadituissa tiedoissa on puutteita tai virheitä eikä niitä ole oma-aloitteisesti korjannut ennen verotuksen päättymistä. Samoin veronkorotusta voi joutua maksamaan, jos ei ole antanut elinkeinotoiminnan, maatalouden tai metsätalouden veroilmoitusta ennen verotuksen päättymistä tai jos Verohallinto oikaisee verotusta vahingoksi ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin vuoksi verotuksen päättymisen jälkeen.

Henkilöasiakkaan tuloverotuksessa veronkorotus on aina vähintään 75 euroa. Prosenttiperusteisella veronkorotuksella ei ole euromääräistä ylärajaa.

Veronkorotus on 0,5 –10 % lisäystä tulosta eli siitä tulosta, joka olisi laiminlyönnin vuoksi jäänyt verottamatta. Lisätty tulo voi olla seurausta esimerkiksi siitä, että on jättänyt ilmoittamatta tulon tai vaatinut veroilmoituksessa vähennystä aiheuttomasti. Jos veronkorotusta ei voida määrätä lisätyn tulon perusteella, veronkorotus määrätään lisääntyneen veron määrästä, jolloin se on 2 – 50 % lisätyn veron määrästä.

Veronkorotuksen määrään vaikuttavat muun muassa veroilmoituksen virheiden tai puutteiden suuruus eli lisätyn tulon tai lisääntyneen veron euromäärä ja laiminlyönnin toistuvuus.

Yleensä myöhästymismaksua tai veronkorotusta ei joudu maksamaan, jos ilmoittaa myöhässä vähennyksiä tai muita sellaisia tietoja, jotka pienentävät veroa tai verotettavaa tuloa. Verohallinto voi kuitenkin määrätä myöhästymismaksun tai veronkorotuksen, jos laiminlyö toistuvasti vähennyksen tai muun tiedon ilmoittamista tai osoittaa ilmeistä piittaamattomuutta verotuksen velvoitteita kohtaan.

Jos laiminlyönnille on pätevä syy tai se vaikuttaa verotukseen vain vähän, verohallinto ei määrää myöhästymismaksua tai veronkorotusta.

6.3. MUUTOKSENHAUSTA

Verotukseen voi hakea muutosta vielä verotuksen päättymisen jälkeenkin. Muutoksenhaun määräaikoihin on tullut muutoksia vuoden 2017 alusta lukien. Muutoksenhaku aika kannattaa tarkistaa aina verotuspäätöksen liitteenä olevasta muutoksenhakuohjeesta.

Muutoksenhaku tapahtuu aina kirjallisesti. Kirjelmässä on yksilöitävä, minkä vuoden verotuksesta ja mistä asiasta valitetaan. Selostus myyntiedustajan työn sisällöstä ja suorittamisesta voi olla usein aiheellinen. Vaatimus on perusteltava ja esitettävä selvästi. Lainkohtien mainitseminen ei ole välttämätöntä, sen sijaan tilanteeseen sopivista ennakkopäätöksistä on apua.

Muutoksenhausta huolimatta on määrätty verot maksettava.

6.4 OIKAISUVAATIMUS

Tuloverotuksen oikaisuvaatimuksen voi tehdä sähköisesti OmaVero-palvelussa. Verotukseen voi hakea muutosta myös verotuksen oikaisulautakunnalle osoitettavalla kirjallisella oikaisuvaatimuksella. Esimerkiksi huomioimatta jäänyt vähennys voidaan vaatia näin jälkikäteen hyväksyttäväksi.

Mikäli oikaisuvaatimuksessa ilmoittaa kokonaan uuden tiedon, esimerkiksi tulon tai vähennyksen, Verohallinto toimittaa verotuksen tältä osin ja tekee täydentävän verotuspäätöksen. Täydentävää verotuspäätöstä koskevaa menettelyä sovelletaan verovuodesta 2018 alkaen. Täydentävään verotuspäätökseen voit hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimuksen verotuksen oikaisulautakunnalle.

Verovuodesta 2017 alkaen oikaisuvaatimus on tehtävä kolmen vuoden kuluessa verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta. Jos vuoden viimeinen päivä on lauantai tai sunnuntai, määräpäivä on seuraava arkipäivä. Muutoksenhaku aika kannattaa aina tarkistaa verotuspäätöksen liitteessä olevasta muutoksenhakuohjeesta.

Vuoden 2016 tai aiempaan päätökseen oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään viiden vuoden kuluessa verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta. Hakemus arvonlisäveropäätöksen oikaisemiseksi on tehtävä kolmen vuoden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jota päätös koskee.

Oikaisuvaatimus on jätettävä mainitussa määräajassa Verohallintoon. Asiakirjat voi lähettää myös postitse siten, että ne ovat perillä viimeistään muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Siinä on ilmoitettava muutoksenhakijan nimi ja kotikunta, miten verotusta vaaditaan muutettavaksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Asiakirjat, joihin muutoksenhakija vetoaa, on liitettävä mukaan, jollei niitä ole aikaisemmin toimitettu veroviranomaiselle.

Vero on maksettava määräajassa oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta. Verohallinto voi kuitenkin hakemuksesta kieltää veron ulosoton tai määrätä sen keskeytettäväksi.

6.5 VEROVALITUS

Verotuksen oikaisulautakunnan antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä kirjallisesti.

Valitusaika on viisi vuotta sitä seuraavan vuoden alusta, jona verovelvollisen verotus on päättynyt.

Verovuodesta 2017 alkaen määräaika valituksen tekemiselle on 60 päivää oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika kannattaa aina tarkistaa saamasi päätöksen liitteessä olevasta valitusosoituksesta.

Verovalitusasiat ovat maksullisia 1.1.2016 alkaen. Maksu on 260 euroa. Korkeimman hallinto-oikeuden maksu on 510 euroa. Maksu määrätään vain, jos valitus hylätään kokonaan. Jos verovalitus hyväksytään osittainkaan, maksua ei määrätä. Ennakkoratkaisuasioissa maksu määrätään lopputuloksesta riippumatta kuitenkin aina. Maksun määrää ja perii aina tuomioistuin.

Valitus, joka on tullut vireille hallinto-oikeudessa 1.1.2016 tai sen jälkeen, on maksullisuuden piirissä. Tämä koskee siis myös vanhoja verovuosia ja verokausia. Jos valitus on jätetty viimeistään 31.12.2015, maksut menevät vanhan sääntelyn mukaan eli hallinto-oikeudessa käsittely on maksutonta.

6.6 VALITUS KORKEIMPAAN HALLINTO-OIKEUTEEN

Hallinto-oikeuden päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus antaa siihen luvan. Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa siitä, kun on saanut tiedon hallinto-oikeuden tekemästä päätöksestä.

Oikeudenkäyntimaksu on 510 euroa, mutta sitä ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Mikäli valitus johtaa myönteiseen tulokseen, on mahdollista, että valtio velvoitetaan korvaamaan myös vaaditut oikeudenkäyntikulut. Tämän vuoksi myös oikeudenkäyntikuluja voi vaatia korvattavaksi.

6.7 MAKSUJÄRJESTELY JA VAPAUTUS VERON MAKSUSTA

Veron maksuun voi hakea lisää aikaa tilapäisten maksuvaikeuksien vuoksi. Verojen maksamiseen ei myönnetä lisää aikaa automaattisesti. Maksuajalta peritään viivästyskorkoa, jonka määrä tarkistetaan vuosittain.

Verohallinto ei tee maksujärjestelyä, jos hakijalla on veroja ulosotossa perittävänä, vaan verovelvollisen tulee ottaa yhteys ulosottoviranomaiseen sopiakseen mahdollisista toimenpiteistä. Maksujärjestelyn edellytyksenä on lisäksi muun muassa, että kaikki veroilmoitukset on annettu Verohallinnolle ja Verohallinnon kanssa aiemmin tehdyn maksujärjestelyn verot on maksettu.

Haettaessa muutosta verotukseen voi maksujärjestelyn sijasta hakea täytäntöönpanon keskeyttämistä.

Veron maksamisesta voi myös poikkeuksellisissa tilanteissa hakemuksesta vapautua, jos verovelvollisen veronmaksukyky on erityisistä syistä olennaisesti alentunut esimerkiksi työttömyyden, sairauden tai elatusvelvollisuuden johdosta tai jos veron periminen on muusta erityisestä syystä kohtuutonta. Käytännössä vapautusta myönnetään vain erittäin poikkeuksellisissa tapauksissa. Verosta vapauttamista haetaan kirjallisesti siihen tarkoitettulla lomakkeella tai vapaamuotoisella hakemuksella.

6.8. ENNAKKORATKAISUN HAKEMINEN

Useista verokysymyksistä voi saada Verohallinnolta etukäteen sitovan päätöksen siitä, millaisia veroseuraamuksia yksittäisessä asiassa aiheutuu. Ennakkoratkaisua haetaan lisäksi keskusverolautakunnalta asioissa, jotka ovat merkittäviä lain tulkinnan kannalta tai joiden käsittelyyn muutoin on erityisen painava syy. Verohallinnon antamat tuloverotuksen ennakkoratkaisut on myös säädetty valituskelpoisiksi.

Ennakkoratkaisu annetaan määräajaksi. Se annetaan kuitenkin enintään verovuodelle, joka päättyy viimeistään ennakkoratkaisun antamista seuraavan kalenterivuoden aikana. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkoratkaisua haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Hakemus on tehtävä ennen sen ajan päättymistä, jonka kuluessa veroilmoitus on määrätty annettavaksi.

Verohallinnon on verovelvollisen tai yhtymän vaatimuksesta noudatettava lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua verotusta toimitettaessa.

Verovelvollinen saa hakea muutosta Verohallinnon antamaan ennakkoratkaisuun hallinto-oikeudelta. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Keskusverolautakunnan päätöksestä voi valittaa suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä Verohallinnossa, hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisut maksavat 980-2520 euroa, laajaa selvitystyötä vaativassa asiassa 4200 euroa. Muu Verohallinnon antama ennakkoratkaisu maksaa 145- 1260 euroa, laajaa selvittelytyötä vaativassa asiassa 2520 euroa. Käsittelymaksu asiassa, jossa ei ratkaisua anneta, on 120 euroa.

7. OIKEUSTAPAUKSIA

1. Autonmyyjän vapaan autoedun arvo vahvistettiin hänen vaatimuksensa mukaisesti kuukausikohtaisesti lasketun arvon mukaan, kun asunnon ja työpaikan välisten ja muiden verolautakunnan automyyjää kuulematta arvioimien yksityisajojen määrästä ei ollut luotettavaa selvitystä. (KHO 1979 II 575)
2. Työnantaja oli maksanut työntekijöille päivärahoja ja matkakorvauksia, joiden määrät eivät olleet epäsuhteessa maksettuihin rahapalkkoihin. Säännönmukaisessa verotuksessa nuo korvaukset katsottiin työntekijälle verottomiksi matkakustannusten korvauksiksi. Työnantajan verotarkastuksessa kävi kuitenkin ilmi, ettei työntekijä ollut esittänyt työnantajalleen matkalaskuja tai muitakaan selvityksiä, joiden perusteella työnantaja olisi ollut oikeutettu maksamaan verottomia korvauksia. Asiassa oli siten perusteet jälkiverotukselle. (KHO 30.8.1995 T:3245)
3. Auton käyttöedun haltija oli käyttänyt työnantajan autoa muiden yksityisajojensa lisäksi myös asunnon ja työpaikan välisiin matkoihin. Auton käyttöedun arvon tuloksi lukemisesta huolimatta työmatkakustannuksina vähennettiin julkisen kulkuneuvon käytön mukaan laskettu määrä. (KHO 1979 II 577)
4. Vaikka työsuhteen edellytyksenä oli oman auton lähes päivittäinen käyttö työtehtävien suorittamiseen, mistä aiheutuneet kustannukset työnantaja oli korvannut, ei omaa autoa katsottu halvimmaksi kulkuneuvoksi, vaan asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset vähennettiin julkisen kulkuneuvon käytöstä aiheutuvien kustannusten mukaan. (KHO 1979 II 561, ään. 3-2)
5. Verovelvollinen S oli määrätty työskentelemään A:n kaupungissa vuoden 1990 kesäkuun alusta vuoden 1992 heinäkuun loppuun. S:n puoliso ja täysi-ikäinen tytär asuivat 170 kilometrin päässä sijaitsevassa perheen kodissa B:n kaupungissa. S oli matkustanut säännöllisesti kaksi kertaa viikossa A:n kaupungista kotiinsa B:n kaupunkiin. Hänellä oli oikeus vähentää tuloistaan nämä A:n ja B:n välisistä matkoista aiheutuneet kustannukset halvimman kulkuneuvon käytön mukaan. (KHO 26.8.1998 T:1429)
6. Helsingissä sijaitsevan asennustoimintaa harjoittavan yhtiön palveluksessa olevat asentajat kävivät yhtiön pakettiautoilla asennustöissä pääkaupunkiseudulla. Pakettiautoja käytettiin yhtiön asennustoiminnassa myös siten, että työviikon alkaessa asentaja tuli omalla autollaan yhtiön toimistolle, josta hän lähti työkohteeseen yhtiön autolla. Työviikon aikana asentaja ajoi pakettiautolla asennuskohteista suoraan asunnolleen työpäivän päätyttyä ja lähti seuraavana aamuna suoraan asennuskohteeseen. Viikonlopuksi asentaja ajoi pakettiautolla asennuskohteesta asunnolleen vain siinä tapauksessa, että hän meni maanantaiaamuna suoraan asennuskohteeseen käymättä toimistolla. Autoja ei käytetty asentajan asunnon ja yhtiön toimiston välisiin matkoihin. (KHO 1.2.2002/220)

7. Myyntineuvottelija oli, oltuaan muovialalla neljässä eri maassa toimineen yhtiön palveluksessa runsaat neljä vuotta, aloittanut työn ohessa suoritettavan ja työnantajan kustantaman MBA-koulutusohjelman. Aikaisemmalta koulutukseltaan hän oli ylioppilasmerkonomi. MBA-koulutus johtui hänen yhtiössä suorittamiensa työtehtävien kehittymisestä ja muuttumisesta myyntitiimin ja ryhmänvetäjäksi. Koulutus oli siten tarpeellinen ensi sijassa yhtiön edun vuoksi. Yhtiön maksamista noin 120 000 markan koulutuskustannuksista ei syntynyt työntekijälle palkanluonteista etua. (KHO 25.1.2002/163)
8. Kun muotivaatteiden vähittäiskauppaa harjoittava työnantaja hankki ja asetti palveluksessaan olevien myyjien käyttöön työasut, työntekijöille työasujen käytöstä muodostuu sellainen rahanarvoinen etuus, josta työnantaja oli velvollinen suorittamaan ennakonpidätyksen. Työntekijöiden näin saaman etuuden arvoa ei oltu vahvistettava asun hankkimisesta työnantajalle aiheutuvien kustannusten suuruiseksi, vaan tuon etuuden raha-arvo oli vahvistettava työntekijöiden säästyneitä elantokustannuksia vastaavaksi. (KHO 14.9.1995 T:3627)
9. Työnantajan henkilökunnalleen antama joululahja käsitti muun muassa tilauskortin, joka oikeutti tilaamaan yhden aikakauslehden vuosikerran 16 aikakauslehden joukosta. Tilauskorttia oli pidettävä rahaan verrattavana suoritukseksi, joka työnantajalta saatuna oli veronalaista palkkatuloa ja josta työnantaja oli siten velvollinen toimittamaan ennakonpidätyksen. (KHO 20.5.1997 T:1232, ään. 4-1)
10. Laskentapäällikkö oli työstä erotessaan saanut korvauksen, joka työnantajan ilmoituksen mukaan oli määräytynyt siten, että kultakin työssäolovuodelta oli suoritettu yhden kuukauden palkka. Korvaus katsottiin kertasuorituksiksi, joka oli kertynyt työssäolovuosilta ja johon voitiin soveltaa tulontasausta. (KHO 15.3.1978 T:1172, ään. 5-2)
11. Valkealassa asunut varatoimitusjohtaja, oli työskennellyt pysyvästi ja säännöllisesti yhtiönsä Helsingin toimipisteessä 2-3 päivänä viikossa ja Kouvolan toimipisteessä 2-3 päivänä viikossa. Katsottiin, että hänellä oli varsinainen työntekopaikka sekä Helsingissä että Kouvossa, ja että yhtiön hänelle maksamat päivärahat ja kilometrikorvaukset olivat veronalaista tuloa. Hänellä oli kuitenkin oikeus vähentää tuloistaan Valkealan ja Kouvolan sekä Valkealan ja Helsingin välisistä matkoista aiheutuneet työmatkakustannukset. (KHO 31.10.1991 T:3970)
12. Vanhemmat omistivat asuntona käytettävän yksiön eri paikkakunnalta kuin heidän varsinainen asuntonsa oli. Asunto-osaketta olivat käyttäneet asuntonaan yli kahden vuoden ajan perheen alaikäiset lapset opiskellessaan lukiossa. Perheen kotipaikalla lukio-opiskelu ei ollut mahdollista. Koska lapset näissä olosuhteissa olivat vähintään kahden vuoden ajan asuneet huoneistossa ennen täysi-ikäiseksi tuloaan, katsottiin, että huoneistoa oli käytetty tuloverolain 48 § 1 momentin 1 kohdan tarkoittamalla tavalla perheen vakituksena asuntona, jonka luovutuksesta saatu voitto oli verovapaata tuloa. (KHO 4.9.2001/2050, ään. 4-1)
13. A oli joutunut sairautensa vuoksi jättämään entisen työnsä ja aloittamaan kouluttautumisen uuteen ammattiin. Tähän opiskeluun hän oli saanut kuntoutustukea, jota oli verotettu hänen ansiotulonaan. Kun otettiin huomioon, että kuntoutusrahan säännösten tarkoituksena oli ollut turvata A:n toimeentulo opiskelun aikana, jolloin hän oli estynyt tekemään työtään ja kuntoutuksen tavoitteena oli työelämään paluun mahdollistaminen, korkein hallinto-oikeus katsoi, että etteivät A:lle näissä oloissa asunnon ja opiskelupaikan väliset matkakustannukset olleet hänen vähennyskelpotonta elantomenoaan. A:lla oli siten oikeus vähentää kodin ja opiskelupaikan välistä matkoista aiheutuneet kulut ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina. (KHO 10.5.1999/1055)
14. Jos A myi vuosina 1990 ja 1991 hankkimansa työsuhteoptiot tappiolla tai antoi työsuhteoptionsa raueta arvottomina, hän sai vähentää luovutustappion tai menetyksen palkkatulonhankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneena menona. (KHO 24.4.1997 T:985)
15. Työnantaja oli tuomittu maksamaan korvausta verovelvolliselle laittomasta työsuhteen irtisanomisesta kahdeksan kuukauden palkkaa vastaavan määrän. Koska lainvastaisesta irtisanomisesta tuomittu korvaus ei määräydy yksinomaan työsuhteen keston perusteella, ei verovelvollisen saama korvausta, sen määrä huomioon ottaen voitu katsoa kertyneen kahdelta tai useammalta vuodelta. Tulontasausta ei siten voitu suorittaa. (KHO 25.10.1994 T:5061, ään. 4-1)

16. Käräjäoikeus oli tuominnut lehden vastaavan päätoimittajan rikoslain 27 luvun 3a§:n nojalla yksityiselämän loukkaamisesta maksamaan sakkoa 47 360 markkaa. Jos työnantaja maksoi työntekijänsä maksettavaksi tuomitun sakon, maksu katsottiin palkanluontoiseksi tuloksi. (KHO 14.3.2000 T:550)

17. Ennakonpidätys oli toimitettava yhtiön provisioedustajalle, jonka itse oli maksettava myyntikulunsa, suoritetusta provisiosta. (KHO 1980 II 612)

18. Verovelvollinen työskenteli konsulenttina elintarvikealalla toimivan X Oy:n palveluksessa. Verovelvollisen työstä suurin osa tapahtui hänen asuinpaikkansa A:n kaupungin ulkopuolella olevissa vähittäismyymälöissä siten, että hän esitteli samassa myymälässä päivän ajan X Oy:n tuotteita. Päivittäiset matkat verovelvollinen teki omalla autollaan. Verovelvollisen antaman selvityksen mukaan hän säilytti ja huolsi työvälineitään kotonaan. Hän säilytti myös kotonaan maistatustarvikkeita sekä kirjanpitoon liittyviä asiakirjoja. Verovelvollisen katsottiin työskentelevän alalla, jossa erityistä työntekemispaiikkaa alalle tunnusomaisen työn lyhytaikaisuuden vuoksi joudutaan vaihtamaan. Verovelvollisella ei näin ollen ollut oikeutta verovapaisiin päivärahoihin, vaan ainoastaan verovapaisiin ateriakorvauksiin. (KHO 29.1.1993 T:302, ään. 3-2)

19. Verovelvollinen oli työnantajansa omistamalla autolla joutunut liikenneonnettomuuteen, minkä johdosta hänet oli veloitettu korvaamaan työnantajalleen auton vaurioitumisesta aiheutunut vahinko. Verovelvollisella oli oikeus palkkatuloistaan sen hankkimisesta aiheutuneena menona vähentää suorittamansa korvaus 2 363 markkaa. (KHO 28.1.1982 T:369)

20. Henkilöt olivat tehneet A Oy:n kanssa työsopimuksen, jonka mukaan he olivat sitoutuneet olemaan tietyn ajan sopimuksen päättymisestä lukien työskentelemättä A Oy:n päämiehenä olleen yrityksen hyväksi, ja jos he rikkoivat tämän sitoumuksensa suorittamaan A Oy:lle vahingonkorvausta, jonka B Oy puolestaan hyvitti heille. Keskusverolautakunnassa katsottiin, että hyvitetty määrä oli henkilöiden veronalaista tuloa, mutta että vahingonkorvaus oli heidän tuloistaan vähennettävissä. Verohallitus valituksessaan vaati lausuttavaksi, ettei vahingonkorvausta saatu vähentää, mutta valitus hylättiin. (KHO 1984 II 572)

21. Henkilö A siirtyi työskentelemään työkomennukselle Iso-Britanniaan. A:n työskentely arvioitiin kestävän siellä 1-2 vuotta. A oli ulkomaan työskentelynsä aikana viettänyt lomapäiviä Ruotsissa tavaten siellä opiskelevaa avovaimoaan. Tämän lisäksi A oli viettänyt lomapäiviä Tanskassa. A:n ulkomaan työskentelyn aikana Ruotsissa tai Tanskassa viettämät lomapäivät eivät olleet TVL 77.2 §:n mukaista Suomessa oleskelua eikä niitä siten tullut ottaa huomioon TVL 77.2: §:n mukaisena Suomessa oleskeluna arvioitaessa kuuden kuukauden säännön soveltumista ulkomaantyötuloon. (KVL 21.6.2000 N:75, äänestys 4-4)

22. Yhtiö oli hankkinut käyttöomaisuudekseen asemyyntiautoksi varustetun matkailuauton, jotka käytettiin yhtiön elinkeinotoiminnassa ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden myynti- ja esittelyautona eri puolella Suomea järjestettävissä ampumakilpailuissa. Auto oli rekisteröity vuonna 1996 M1 luokan henkilöautoksi, joka kuului rakenteensa vuoksi ajoneuvoryhmään matkailuautot. Auto oli ajoneuvoverosta vapaa matkailuautona. Autoa ei rekisteröinnistä huolimatta pidetty investointivarauksen käyttökohteen ulkopuolelle jäävänä henkilöautona. Yhtiö sai käyttää siirtymävarausta auton hankintamenon kattamiseen. (KHO 9.5.1997 T:1135)

23. Yksityisliike oli tilikauden aikana muutettu kommandiittiyhtiöksi siten, että liikkeenharjoittaja oli sijoittanut yhtiöön kirjanpitoarvosta yksityisliikkeen varoineen ja velkoineen ja ryhtynyt vastuunalaiseksi yhtiömieheksi. Liikkeen tulosta verotettiin näin ollen koko tilikauden kommandiittiyhtiönä. Siihen nähden, että yksityisen elinkeinonharjoittajan itselleen ja puolisolleen maksamat palkat ja päivärahat eivät olleet vähennyskelpoisia tulonhankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneita menoja, kommandiittiyhtiön tuloon oli palautettava vastuunalaiselle yhtiömiehelle ja hänen puolisolleen ajalta ennen yhtiön perustamista maksetut palkat ja sitä ennen tehdyistä matkoista yhtiömiehelle maksetut päivärahat. (KHO 24.4.1984 T:1653)

24. Yksityisen liikkeenharjoittajan korkotulon lähdeverosta laissa tarkoitettuja talletuksia ei luettu liikkeen nettovarallisuuteen yritystulon pääomatulo-osuutta laskettaessa. (KHO 20.5.1997 T:1231)

25. Ns. puolitetävän kommandiittiyhtiön kirjanpitoon kirjatun mukaisesti oli vastuunalaiselle yhtiömiehelle maksettu päivärahoja työmatkan kestoajasta riippuen 153 markkaa ja 69,50 markkaa. Kyseiset päivärahat olivat kokonaisuudessaan vähennyskelpoisia riippumatta siitä, ettei yhtiömiehelle oltu maksettu lainkaan

rahapalkkaa. Vähennysoikeus ei siten määräytynyt elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 12 kohdan nojalla (ns. yrittäjäpäivärahat). (KHO 21.5.1996 T:1510)

26. Kommandiittiyhtiön tilikauteen sisältyi osittain myös vastuunalaisen yhtiömiehen yksityisesti harjoittama elinkeinotoiminnanjakso. Kommandiittiyhtiön perustamisen jälkeen yhtiö ei voinut vähentää vastuunalaisen yhtiömiehen tekemistä työmatkoista aiheutuneita kirjanpitoon merkitsemättömiä elantokustannusten lisäyksiä. Sen sijaan yksityisen toiminnan ajalta työmatkat olivat ns. yrittäjäpäivärahojen mukaisesti vähennyskelpoisia riippumatta siitä, että verotus koko tilikaudelta muulta osin toimitettiin tilikauden päättyessä ollutta yritysmuotoa koskevien säännösten mukaan. (KHO 19.9.1996 T:2932)

27. Myyntiedustajan koti, josta hän lähti päivittäin myyntipiirinsä esittelypaikoille ja jossa hän säilytti edustamiaan työnantajansa tuotteita, oli hänen varsinainen työpaikkansa ja myyntiesittelypaikat hänen erityisiä työntekemisaikkojaan. Hän ei työskennellyt tuloverolain 71 §:n 2 momentissa tarkoitettulla erityisalalla. Verovuosi 1998. (KHO 18.11.2003/2882)

28. Työnantajan kustantaessa työsuhteeseen kiinteästi asennetun hands free -laitteiston, laitteistosta ja sen asennuksesta aiheutuneet kustannukset ovat vapaan autoedun arvoa määrättäessä verohallituksen luontoisetujen laskentaperusteista antaman päätöksen 20 §:ssä tarkoitettuja auton lisävarusteita eivätkä autopuhelimen lisävarusteita. Verovuosi 2003. (KHO 2003/2755)

29. A toimi alalla, jolla erityistä työntekemisaikkoa joudutaan usein vaihtamaan alalle tunnusomaisen työn lyhytaikaisuuden vuoksi. Hänellä ei ollut varsinaista työpaikkaa vuonna 1999. Näin ollen A:lla oli oikeus vähentää päivittäisistä asunnon ja erityisen työntekemisaikojen välisistä matkoista aiheutuneet todelliset kustannukset tuloverolain 72 §:n 2 momentin mukaisesti. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi veroasiamiehen kaupungin työehtosopimuksen määräyksiin matkakustannusten korvauksista ja työmaiden sosiaalituloista perustuneen valituksen siitä, että sosiaalitulo olisi tullut katsoa rakennustyöntekijän varsinaiseksi työpaikaksi. Verovuosi 1999. (KHO 31.03.2004/733)

30. A harjoitti kioskiliikeyritystä toiminimellä. Lisäksi hän oli vastuunalaisena yhtiömiehenä isännöintiä ja kiinteistöhoitoa harjoittavassa kommandiittiyhtiössä. Kioskiliikeyrityksen elinkeinotoiminnan tulos oli tappiollista verovuosina 1998-2000. A:lle kommandiittiyhtiön osakkaana jaettu tulo-osuus katsottiin A:n harjoittaman kioskiliikeyrityksen kanssa saman elinkeinotulolähteen tuloksi niin, että kioskiliikeyrityksen tappiot voitiin vähentää A:lle vuosittain jaetusta kommandiittiyhtiön elinkeinotoiminnan tulo-osuudesta. Verovuodet 1998-2001. (KHO 2005:66, 27.10.2005/2727)

31. Olkiluodon ydinvoimalan rakentamiseen alihankkijana osallistunut yhtiö lähetti työntekijänsä A:n tekemään asennustyötä tälle työmaalle kolmen vuoden ajaksi. Tämän ajan A:n perhe ja vakituinen asunto säilyivät Turussa. A:lla oli mahdollisuus yöpyä Olkiluodossa työnantajan vuokraamassa kerrostaloasunnossa, jossa majoittui 3-5 komennusmiestä kerrallaan. Katsottiin, että A:n työskentelyä Olkiluodon rakennustyömaalla ei voitu pitää, kun otettiin huomioon työn pitkäkestoisuus ja muut työn järjestelyyn liittyvät seikat, työskentelynä erityisellä työntekemisaikalla, vaan Olkiluodon ydinvoimalatyömaa oli A:n varsinainen työpaikka eivätkä työnantajan hänelle maksamat päivärahat olleet hänen verovapaata tuloaan. Ennakkoratkaisu vuosille 2005-2008. (7.10.2005/2536 KHO:2005:64)

32. A asui Espoossa ja työskenteli ammattimuusikkona Helsingin kaupunginorkesterissa. Matkaa asunnosta työpaikalle ei voitu tehdä vaihtamatta julkista kulkuneuvoa ja osa matkasta oli käveltävä. A:n työpäivä Helsingin kaupunginorkesterissa oli konserttipäivinä kaksiosainen siten, että päivällä olivat harjoitukset ja illalla konsertti. A:n instrumentit olivat erilaisia lyömäsoittimia, joita A:n oli kuljetettava edestakaisin asunnon ja työpaikan välillä päivittäin. Tätä edellyttivät muun muassa henkilökohtainen soitinhuolto ja palkkatyön edellyttämä säännöllinen kotiharjoittelu. Instrumentit oli pakattu neljään eri laukkuun ja kuljetuslaatikkoon, joiden yhteispaino oli noin 30-40 kilogrammaa. Suurin kuljetuslaatikko oli ulkomitoiltaan 100 x 30 x 40 senttimetriä. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että laskettaessa asunnon ja työpaikan välisiä matkakustannuksia A:n halvimpana kulkuneuvona oli pidettävä omaa autoa, kun otettiin huomioon A:n henkilökohtaisina työvälineinä pidettävien soitinten kuljettamiseen tarvittavien laatikoiden määrä, koko ja paino sekä instrumenttien kuljettaminen edellä selostetuissa olosuhteissa päivittäin asunnon ja työpaikan välillä. Tämän vuoksi A:lla oli oikeus vähentää asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset oman auton käytön mukaan laskettuna. Verovuodet 1997-2000. (14.06.2006/1543)

33. Työnantajan luottamuksensuoja ulottui myös työntekijään. KHO oli ennakkoperintäasiassa katsonut, että työnantaja oli ateriakorvauksia maksaessaan toiminut tulkinnanvaraisessa asiassa vilpittömässä mielessä viranomaisen hyväksymän käytännön mukaisesti. Vaikka ateriakorvaukset eivät täyttäneet verovapauden edellytyksiä, maksuunpanot oli kumottu. Työntekijää oli jälkiverotettu ateriakorvauksista. Hallinto-oikeus katsoi, että työnantajalle myönnetty luottamuksensuoja ulottui myös työntekijään, koska ei erityisistä syistä muuta johtunut. Jälkiverotukset kumottiin, vaikka niiden edellytykset sinänsä täyttyivät. (Turun hallinto-oikeus 29.6.2007 T: 07/0425/3)

34. Konsernin varatoimitusjohtaja A työskenteli keskimäärin 1-2 päivänä viikossa konsernin Suomessa sijaitsevassa toimipaikassa, missä hänellä oli oma työhuone ja sihteeri. Suomessa A hoiti mm. vastuualueensa toiminnan kokonaissuunnittelua sekä yhteiskuntasuhteita ja asiakastapaamisia. Noin kolmena päivänä viikossa A työskenteli konsernin Ruotsin toimipaikassa mm. osallistuen konsernitason johtoryhmien kokouksiin. Ruotsin toimipaikassa hänellä oli oma työhuone. A:n vakituinen asunto oli Suomessa. B taas toimi johtajana yksikössä, joka hoiti konserniyhtiöiden kirjanpito- ja laskentaprosesseja. B työskenteli keskimäärin 1-2 päivänä viikossa Suomen toimipaikassa, missä hänellä oli oma työhuone. B:n tehtäviin Suomessa kuului mm. yksikön toiminnan raportointi johdolle. B:n työtehtävät edellyttivät työskentelyä konsernin Ruotsin toimipisteessä keskimäärin noin kolmena päivänä viikossa. Ruotsissa hänellä oli työpiste avokonttorissa. B:n vakituinen asunto oli Suomessa. Kun otettiin huomioon A:n ja B:n vakituisen asunon sijaintipaikka sekä muut työskentelyolosuhteet kokonaisuutena, hakijoiden varsinaisen työpaikan katsottiin olevan Suomessa ja toissijaisen työpaikan Ruotsissa. Kun A ja B matkustivat työtehtäviensä hoitamiseksi Ruotsiin, kysymyksessä oli matka TVL 71 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toissijaiseen työpaikkaan, jolloin työnantajalta saatu matkustamiskustannusten ja kohtuullisten majoittumiskustannusten korvaus ei ollut heidän veronalaista tuloaan. Ennakkoratkaisu vuosille 2006 ja 2007. (21.6.2006 KVL 48/2006)

35. A oli verovuodelta 2002 antamassaan veroilmoituksessa vaatinut ansiotulostaan vähennettäväksi asunnon ja työpaikan välisinä matkakustannuksina 2 538,40 euroa vähennettynä 500 euron omavastuusuudella. Vaatimuksen perusteena olivat A:n verovuoden aikana asunnoltaan Y Oy:n turkistarhalle päivittäin omalla autollaan tekemät matkat. A oli verovuonna ollut X Oyj:n palveluksessa. A oli palkkatyönsä ohella osallistunut kyseiseen turkistarhaukseen, jota oli harjoittanut Y Oy. A oli omistanut kokonaan Y Oy:n osakekannan. Y ei ollut maksanut verovuonna A:lle palkkaa. Y Oy oli maksanut A:lle osinkoa, joka oli verotettu kokonaan pääomatulona. Toimitetussa verotuksessa kysymyksessä olevat matkakustannukset oli vähennetty A:n ansiotulosta, joka oli muodostunut yksinomaan X Oyj:ltä saadusta palkkatulosta. Vähennyksen perusteena olivat A:n päivittäiset matkat asunnoltaan Y Oy:n turkistarhalle, jota A oli ilmoituksensa mukaan hoitanut. A, joka ei ollut työ- tai vastaavassa palvelusuhteessa Y Oy:öön, ei ole saanut työskentelystään yhtiön hyväksi palkkaa tai muuta vastaavaa ansiotuloa vaan ainoastaan osinkotuloa. Tämän vuoksi korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei näistä matkoista aiheutuneita kustannuksia voitu pitää tuloverolain 93 §:n 1 momentissa tarkoitettuina ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina vaan osinkotulon hankkimisesta johtuneina menoina. Näistä matkoista aiheutuneita kustannuksia ei myöskään voitu vähentää A:n muualta saamasta ansiotulosta. Koska kysymys oli tuloverolain 5 luvun mukaisesti ansiotulosta tehtävästä vähennyksestä, vähennystä ei voitu tehdä A:n Y Oy:stä saamasta osinkotulosta. Verovuosi 2002. (16.9.2008/2239 KHO:2008:69)

36. A oli hakenut ennakkoratkaisua siitä, onko hänellä oikeus kotitalousvähennykseen vuotuisesta nuohousmaksusta, lämmityskattilan öljypolttimon huollosta, lämmityskattilan puhdistuksesta, lämmityskattilan hyötysuhdemittauksesta ja ilmanvaihtolaitteiden puhdistuksesta, mittauksesta, säätämisestä sekä huollosta. Tulisijojen ja hormien nuohoustyön teettäminen on kiinteistön omistajan tai haltijan lakisääteinen velvollisuus. Työ on teetettävä säädetyin määräajoin ja sen sisällöstä on säädetty asetuksessa. Viranomaisen päättää siitä, miten nuohous alueella järjestetään. Tähän nähden ja ottaen huomioon kotitalousvähennyksen tarkoituksen korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei palkkion maksamista lakisääteiseen nuohoukseen kuuluvien tehtävien suorittamisesta voitu pitää tuloverolain 127 a §:ssä tarkoitettua työstä maksettuna määränä, jonka perusteella olisi oikeus kotitalousvähennykseen. Hakemuksessa mainitut lämmityskattilan öljypolttimon huolto, lämmityskattilan puhdistus, lämmityskattilan hyötysuhdemittaus ja ilmanvaihtolaitteiden puhdistus, mittaus, säätäminen sekä huolto ovat tehtäviä, joita nuohoojat myös hoitavat. Hakemuksen mukaan näiden töiden teettämiseen ei kuitenkaan ole kotitalouksien osalta lakisääteistä velvollisuutta samalla tavoin kuin nuohouksen osalta, vaikkakin toimenpiteet suositellaan suoritettavaksi tietyin määräajoin. Tehtäviä voi suorittaa muukin henkilö kuin nuohooja. Kotitalouden omaan harkintaan siten jää, teettääkö se ja kenellä näitä töitä. Tuloverolain 127 a §:n

säännöksen soveltamispiiriin kuuluu tavanomainen kunnossapitotyö. Tähän nähden säännöstä ei voida tulkita siten, että kiinteistöön kohdistuvat tyypillisesti määräajoin suoritettavat huoltotoimenpiteet olisi tarkoitettu jättää vähennyksen ulkopuolelle. Näillä perusteilla korkein hallinto-oikeus katsoi, että nämä työt oikeuttivat kotitalousvähennykseen. Ennakkoratkaisu vuosille 2007 ja 2008. (KHO 6.8.2008/1803)

37. A:lla oli oikeus kotitalousvähennyksen tekemiseen maalämpöjärjestelmän toimitukseen liittyvästä työkorvauksesta, johon sisältyi palkkakustannukset, toimittajan kiinteitä ja muuttuvia kustannuksia sekä porauksessa käytettävistä laitteista aiheutuvia kustannuksia. Ennakkoratkaisu verovuosille 2008 ja 2009. (12.8.2009/1897 KHO:2009:73)

38. Irtisanottu työntekijä A ja hänen työnantajansa olivat tehneet sopimuksen, jonka mukaan A:lle suoritettiin työsuhteen päättymisestä johtuvana korvauksena 6 kuukauden bruttopalkkaa vastaava määrä 16 800 euroa ja lisäksi aineettomana korvauksena 16 800 euroa. Aineettoman vahingon korvaustakin pidettiin veronalaisen palkkatulon sijaan saatuna tulona eikä verovapaana vahingonkorvauksena. Verovuosi 2006. (26.11.2009/2797 KHO:2009:96)

39. A Oyj:n tarkoituksena oli tarjota B:lle ja yhtiön muille avainhenkilöille mahdollisuus merkitä yhtiön osakkeita. Merkittävien osakkeiden määrä määräytyisi avainhenkilölle kullekin mittausajanjaksolle asetettujen tavoitteiden toteutumisen perusteella. Mittausjaksot päättyisivät 31.12.2008, 31.12.2009 ja 31.12.2010. Osakkeita olisi mahdollisuus merkitä aina mittausjakson päätyttyä. Järjestelyssä olisi mahdollista käyttää uusien osakkeiden ohella myös jo olemassa olevia osakkeita. Mittausjaksojen päättyessä vuosina 2008-2010 käytettävä osakkeiden merkintähinta määrättiin osakeantipäätöksessä, jonka yhtiö teki vuonna 2008. Merkintähinta oli tätä osakeantipäätöstä edeltäneen kalenterikuukauden ajalta laskettu keskimääräinen hinta. Kun kysymyksessä olevan järjestelyn tarkoituksena oli, että yrityksen avainhenkilöt voivat hyötyä yhtiön osakkeiden arvonnoususta merkitsemällä yhtiön osakkeita tulevaisuudessa merkintähetken käypää hintaa alempaan hintaan, järjestelyä oli pidettävä työsuhteeseen perustuvana tuloverolain 66 §:n 3 momentissa tarkoitettuna työsuhdeoptiona eikä saman lainkohdan 1 momentissa tarkoitettuna oikeutena. B:n merkityksessä A Oyj:n osakkeita hänelle katsottiin syntyvän veronalainen etu, jos osakkeiden käypä arvo merkintähetkellä ylittää käytetyn merkintähinnan. B:n ansiotulona verotettavaksi eduksi katsottiin osakkeen käypä arvo sillä hetkellä, kun hän merkitsee osakkeet vähennettynä hänen osakkeesta maksamallaan hinnalla. Etuus verotetaan sen verovuoden tulona, jona B merkitsee osakkeet. Etuuden verotuksellisen käsittelyn kannalta ei ole merkitystä sillä, käytetäänkö järjestelyssä uusien osakkeiden sijasta jo olemassa olevia osakkeita. Ennakkoratkaisu vuosille 2008-2009. (26.1.2009/163 KHO:2009:8)

40. A oli ollut vuodesta 1991 lähtien avoimen yhtiön toisena vastuunalaisena yhtiömiehenä. Hän lahjoitti vuonna 1999 yhtiömiesosuutensa pojalleen ja tyttärensä puolisolle. Lahjoitettaessa A:n yksityistili oli negatiivinen 65 241 markkaa, millä määrällä A:n yksityisotot hänen yhtiömiesaikanaan olivat ylittäneet A:n yksityissijoitusten ja voitto-osuuksien yhteismäärän. A:n pääomatulona voitiin verottaa yhtiömiesosuuden luovutuksesta saatuna voittona 65 241 markkaa. Verovuosi 1999. (2.9.2010/2024 KHO:2010:54)

41. Ottaen huomioon A Oy:n toiminnan luonne verovuoden 1999 jälkeen ja sen ajanjakson pituus, jolloin B Oy:n ja C Oy:n sekä A Oy:n toiminnallinen yhteys oli katkenneena, A Oy:n verovuonna 2005 myymien B Oy:n ja C Oy:n osakkeiden ei katsottu säilyttäneen käyttöomaisuusluonnetta, vaan ne olivat A Oy:n liiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta. (26.8.2010/1914 KHO:2010:50)

42. A, jota oli verotettu tuloverolain mukaan, oli vuokrannut osan omistamastaan asuinkiinteistöstä. Veroilmoituksellaan hän ei ollut vaatinut rakennuksesta poistoa eikä myöskään ilmoittanut, että hän ei vaadi poistoa. Koska vuokrattavan rakennuksen hankintameno on tulonhankkimismeno ja kun tuloverolaissa ei ole säädetty aikaa, jonka kuluessa poistovaatimus on esitettävä ja ottaen myös huomioon, että A ei ollut kirjanpitovelvollinen vuokraustoiminnastaan, on poistovaatimus voitu esittää verotuksen päättymisen jälkeen. Verovuodet 2000-2004. (18.1.2010/46 KHO:2010:2)

43. Verovelvollinen oli asunut 156 neliömetrin suuruudessa liikehuoneistossa väestötietojärjestelmän mukaan 21.1.2002 - 31.8.2004 välisen ajan käyttäen huoneistoa tuona aikana vakituksena asuntonaan. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön kaikki huoneistot olivat teollisuus- tai liikehuoneistoja. Verovelvollinen ei ollut väittänytkaan muuttaneensa huoneistoa asuinhuoneistoksi. Näin ollen kysymys ei ollut tilanteesta,

jossa huoneiston käyttötarkoitus olisi tosiasiallisesti muutettu yhtiöjärjestyksestä poikkeavaksi. Korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei muun huoneiston kuin asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavien osakkeiden luovutus voi sisältyä luovutusvoiton verovapauden piiriin sillä perusteella, että verovelvollinen ilmoittaa väestötietojärjestelmään merkittyjen tietojen mukaisesti asuneensa tällaisessa muuhun kuin asumiseen tarkoitettussa huoneistossa säädetyn määräajan. Verovuosi 2004. (28.9.2011/2729 KHO:2011:82)

44. Konsernin varatoimitusjohtaja A työskenteli keskimäärin 1-2 päivänä viikossa konsernin Suomessa sijaitsevassa toimipaikassa, missä hänellä oli oma työhuone ja sihteerit. Suomessa A hoiti mm. vastuualueensa toiminnan kokonaissuunnittelua sekä yhteiskuntasuhteita ja asiakastapaamisia. Noin kolmena päivänä viikossa A työskenteli konsernin Ruotsin toimipaikassa mm. osallistuen konsernitason johtoryhmien kokouksiin. Ruotsin toimipaikassa hänellä oli oma työhuone. A:n vakituinen asunto oli Suomessa.

B toimi johtajana yksikössä, joka hoiti konserniyhtiöiden kirjanpito- ja laskentaprosesseja. B työskenteli keskimäärin 1-2 päivänä viikossa Suomen toimipaikassa, missä hänellä oli oma työhuone. B:n tehtäviin Suomessa kuului mm. yksikön toiminnan raportointi johdolle. B:n työtehtävät edellyttivät työskentelyä konsernin Ruotsin toimipisteessä keskimäärin noin kolmena päivänä viikossa. Ruotsissa hänellä oli työpiste avokonttorissa. B:n vakituinen asunto oli Suomessa.

Kun otettiin huomioon A:n ja B:n vakituisten asunnon sijaintipaikka sekä muut työskentelyolosuhteet kokonaisuutena, hakijoiden varsinaisen työpaikan katsottiin olevan Suomessa ja toissijaisen työpaikan Ruotsissa. Kun A ja B matkustivat työtehtäviensä hoitamiseksi Ruotsiin, kysymyksessä oli matka TVL 71 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toissijaiseen työpaikkaan, jolloin työnantajalta saatu matkustamiskustannusten ja kohtuullisten majoittumiskustannusten korvaus ei ollut heidän veronalaista tuloaan. Ennakkoratkaisu vuosille 2006 ja 2007. (KVL 2006/48)

45. A työskenteli henkilöstövuokraustoimintaa harjoittavan X Oy:n palveluksessa työnantajansa asiakasyrityksissä tarjoilijana ja baarimestarina. X Oy:llä oli toimitilat Jyväskylässä, jossa myös A asui. Yhtiö ei itse harjoittanut ravintolatoimintaa, eikä A työskennellyt sen toimitiloissa, vaan hän työskenteli vuokratyöntekijänä työvoimaa käyttävien asiakasyritysten (käyttäjäyritysten) toimitiloissa Jyväskylän alueella.

X Oy solmi Y Oy:n kanssa tilaussopimuksen, jossa sovittiin, että Y Oy osti X Oy:ltä ravintolaansa tarjoilijoiden palveluita. A työskenteli sopimuksessa tarkoitettuna vuokratyöntekijänä ajalla 1.2. - 20.4.2010 tarjoilijana Nilsiässä sijaitsevassa Y Oy:n ravintolassa. Työskentely kesti siten vähemmän kuin tuloverolain 72 a §:n 1 momentissa säädetty kaksi vuotta. Työpaikka sijaitsi yli 100 kilometrin päässä A:n kodista ja A yöpyi työskentelyn ajan omalla kustannuksellaan hiihtokeskuksen alueella. Työvoiman vuokrausyritys X Oy:n ja käyttäjäyrityksen välisen sopimuksen mukaan A:n työtehtävät määritteli tarkemmin käyttäjäyritys. Palkan työskentelyn ajalta maksoi A:lle vuokrausyritys, joka huolehti myös työnantajavelvoitteista.

A oli pyytänyt keskusverolautakunnalta ennakkoratkaisua seuraavaan kysymykseen: Jos A:n työnantaja maksaa hänelle päivärahaa ja matkakustannusten korvauksia verovuodelta 2010, katsotaanko hänen työskennelleen tuloverolain 72 §:n 2 momentin tarkoittamalla työmatkalla ja voiko A:n työnantaja maksaa hänelle verovapaita matkakustannusten korvauksia?

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että A:n työskennellessä Nilsiässä vuokrattuna työntekijänä hänen tuloverolain 72 b §:ssä tarkoitettuna varsinaisena työpaikkanaan oli edellä todetuissa olosuhteissa pidettävä Y Oy:n toimitiloja Nilsiässä. Tämän vuoksi A:n ei voitu katsoa työskennelleen Nilsiässä tuloverolain 72 §:n tarkoittamalla työmatkalla eikä hänelle voitu maksaa tuolta ajalta tuloverolain 71 §:n 1 momentissa tarkoitettuja verovapaita matkakustannusten korvauksia. Äänestys 4-1. Ennakkoratkaisu verovuodelle 2010. (6.3.2012/477 KHO:2012:17)

46. A:n työnantaja B Oy irtisanoi A:n yhtiön palveluksesta. B Oy:n emoyhtiö C Oy maksoi vapaaehtoisesti yritystukea tytäryhtiönsä B Oy:n taloudellisiin ja tuotannollisiin perustein irtisanomille työntekijöille. A teki yritystukihakemuksen perustamalleen toiminimelle. A:lle myönnettiin tukea uudelle yritystoiminnalle 20

000 euroa ja tuki maksettiin A:n yrityksen pankkitilille. Tuesta ei toimitettu ennakonpidätystä. A käytti tuen yrityksensä perustamis- ja muihin kustannuksiin, ja yrityksen kirjanpidossa tuki kirjattiin saatuihin avustuksiin ja tukiin. A:n saamaa yritystukea ei pidetty A:n perustaman yrityksen elinkeinotoiminnan tulona vaan työsuhteen perusteella saatuna palkkatulona tai siihen rinnastettavana tulona. A:n työnantajansa B Oy:n emoyhtiöltä C Oy:ltä saaman suorituksen verotukseen ei vaikuttanut se, mihin tarkoitukseen tulo käytettiin, tai se, oliko työnantaja muutoin asettanut etuuden maksamiselle joitakin ehtoja. Verovuosi 2009. Äänestys 4-1. (11.10.2012/2719 KHO:2012:90)

47. A:lla oli ollut tuloverolain 95 a §:ssä tarkoitettu työasunto 1.1.-30.9.2008 ja hänen puolisoillaan B:llä 1.10.-31.12.2008. Verotuksessa A:lle ei myönnetty hänen vaatimaansa työasuntovähennystä. B:lle, jolle oli vahvistettu suurempi puhdas ansiotulo, myönnettiin hänen vaatimansa työasuntovähennys.

Hallinto-oikeus katsoi, ettei tuloverolain 95 a §:n 5 momentin puolisoita koskeva rajoitus koskenut tilannetta, jossa puolisoilla oli verovuonna ollut tuloverolain 95 a §:ssä tarkoitettu työasunto eri aikoina. Sen vuoksi myös A:lla oli oikeus työasuntovähennykseen. Korkein hallinto-oikeus ei muuttanut hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta. Verovuosi 2008. Äänestys 3-2. (KHO 7.12.2012 T:3386 eli vuosikirjassa KHO:2012:109)

48. A:n työnantaja suunnitteli ryhmäsairauskuluvarakuutuksen ottamista kaikille työntekijöilleen täydentämään lakisääteistä ennaltaehkäisevää ja yleislääkäritasoisia työterveyshuoltoa. Vakuutus kattaisi työnantajan valitseman työterveyshuollon palveluntarjoajan palveluksessa olevan lääkärin antaman sairauden tai vamman hoidon kustannuksia. Kuluja korvattaisiin enintään 10 000 euroa samaa sairautta tai vammaa kohden ja sairaalan hoitopäivämaksuista enintään 400 euroa hoitopäivää kohti. Vakuutukseen sisältyisi omavastuuosuus, joka olisi 30 euroa lääkärikäyntiä kohden ja 30 prosenttia leikkaustoimenpiteiden kustannuksista. Vakuutus ei kattaisi muun muassa hammashoitoa, kosmeettista hoitoa, raskauteen liittyviä tutkimuksia, fysikaalista hoitoa eikä lääkekuuluja. Keskimääräinen työntekijäkohtainen vakuutusmaksu olisi 441,75 euroa vuodessa.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei A:lle synny veronalaista ansiotuloa hänen työnantajansa maksamien vakuutusmaksujen osalta. Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu verovuodelle 2012. (6.9.2013/2732 KHO:2013:141)

49. Silmälääkäri A oli tehnyt omistamansa B Oy:n palveluksessa asuinpaikkakunnaltaan kuudessa muussa kunnassa sijaitseviin C Oy:n optikkoliikeketjun liikkeisiin matkoja yhteensä 138 työpäivänä. B Oy:llä oli yhteistyösopimus optikkoliikeketjun kanssa siitä, että silmälääkäri tuotti lääkäripalvelut potilaille, päätti itsenäisesti palkkioista ja toimitutti laskutuksen optikkoliikkeiden kautta. Optikkoliikeketju antoi B Oy:n silmälääkärin käyttöön vastaanottotilat tarvittavine laitteineen ja avustavine henkilökuntineen, huolehti potilasasiakirjoista sekä maksun perinnästä ja tilityksestä B Oy:lle.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että optikkoliikeketjun eri paikkakunnilla olevia liiketiloja oli pidettävä B Oy:n vakituksina toimipaikkoina. A:n asuinpaikkakunnalla sijaitsevia vastaanottotiloja oli pidettävä A:n ensisijaisina varsinaisina työpaikkoina ja muita mainittuja vastaanottotiloja A:n toissijaisina työpaikkoina. Kun näihin toissijaisiin työpaikkoihin tehdyistä matkoista A:lle maksettavat matkustamiskustannusten korvaukset olivat näin ollen A:n verovapaata tuloa, B Oy:n ei ollut toimitettava ennakonpidätystä maksamistaan korvauksista. Ennakkoratkaisu oli voimassa 31.12.2011 saakka. (26.8.2013/2624 KHO:2013:137)

50. Kommandiittiyhtiö oli maksanut vastuunalaiselle yhtiömiehelleen A:lle kilometrikorvauksia kodin ja työpaikan välisistä matkoista verovuosina 2007 ja 2008. Verotuksessa katsottiin, ettei kilometrikorvauksia voitu pitää tuloverolain 71 ja 72 §:n nojalla verovapaina matkakustannusten korvauksina, vaan korvauksia oli pidettävä A:n ansiotulona.

Hallinto-oikeus hylkäsi A:n valituksen, jossa vaadittiin kilometrikorvausten katsomista verovapaaksi sillä perusteella, että matkat oli tehty erityiseen työtekemispaikkaan. Hallinto-oikeus katsoi kuitenkin, että kun A ei ollut nostanut kommandiittiyhtiöstä lainkaan rahapalkkaa eikä hänen asuntonsa ja varsinaisen työpaikkansa välisistä matkoista maksettua etuutta ollut kommandiittiyhtiön kirjanpidossa käsitelty palkkamenona toimittamalla siitä ennakonpidätys, etuutta oli pidettävä voitonjakoeränä, joka ei ollut A:n veronalaista tuloa.

Korkein hallinto-oikeus katsoi Veronsaajien oikeudenvilvontayksikön valituksesta, että ratkaisevaa oli, oliko suorituksia käsitelty yhtiön kirjanpidossa palkansaajalle maksettuina suorituksina. Kilometrikorvaukset oli tässä tapauksessa vähennetty yhtiön menona kirjanpidossa ja verotuksessa. Ne oli myös käsitelty palkkakirjanpidossa ja ilmoitettu työnantajan vuosi-ilmoituksessa. Yhtiön A:lle maksamia suorituksia oli pidettävä palkkana eikä voitonjakona. Korkein hallinto-oikeus kumosi hallinto-oikeuden päätöksen sekä saattoi voimaan verotuksen oikaisulautakunnan päätökset ja toimitetut verotukset valituksenalaisilta osin.

Verovuodet 2007 ja 2008. (29.4.2013/1479 KHO:2013:84)

51. Puolisot olivat 29.4.2009 myyneet itse rakentamansa omakotitalon, jota he olivat ennen luovutusta käyttäneet omana asuntonaan noin kolmen ja puolen vuoden ajan. Aikaisemmin he olivat 29.6.2004 ja 22.11.1999 myyneet itse rakentamansa omakotitalot. Omakotitalot sijaitsivat samalla asuinalueella.

Puolisot eivät olleet työskennelleet rakennusosalalla tai osallistuneet rakennusalan elinkeinotoiminnan harjoittamiseen. Pelkästään sillä perusteella, että he olivat luovuttaneet kolmannen itse rakentamansa tai rakennuttamansa omakotitalon käytettyään sitä ennen luovutusta yhtäjaksoisesti yli kahden vuoden ajan omana asuntonaan, toimintaa ei pidetty elinkeinotoimintana. Kun asiassa ei ilmennyt muitakaan perusteita, joiden perusteella toimintaa olisi pidettävä elinkeinotoimintana, oman asunnon luovutuksesta saatuun voittoon sovellettiin tuloverolain säännöksiä. Luovutusvoitto ei tuloverolain 48 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla ollut puolisojen veronalaista tuloa. Verovuosi 2009 (31.12.2014/4129 KHO:2014:200)

52. A, joka oli koulutukseltaan kauppatieteiden maisteri, oli useita vuosia ollut pääomasijoitustoimintaa harjoittavan B Oy:n toimitusjohtajana. Sitä ennen hän oli työskennellyt yli 20 vuotta johtotehtävissä eri yrityksissä.

A oli työnantajansa aloitteesta sopinut osallistumisesta 3 - 6 vuotta kestäväan Aalto-yliopiston Doctor of Business Administration (DBA) -koulutusohjelmaan. Sopimuksen mukaan työnantaja maksoi koulutuksesta aiheutuneet kustannukset, hakemusmaksun 1 500 euroa ja vuosimaksun 29 000 euroa lisättynä arvonlisäverolla. Yhtiön maksuvelvollisuus koulutuksen kustannuksista päättyisi, jos A irtisanoutuisi työstään yhtiöstä riippumattomista syistä. Tällöin A olisi velvollinen korvaamaan yhtiön maksamat koulutusohjelman kustannukset kahden irtisanoutumista edeltävän koulutusvuoden ajalta.

Kun otettiin huomioon työnantajayrityksen toimiala, A:n asema yrityksessä ja koulutuksen sisällöstä annettu selvitys sekä A:n ja työnantajan välisen koulutussopimuksen ehdot, työnantajayrityksen katsottiin hankkineen koulutuksen liiketoimintaansa varten. A:lle ei syntynyt työnantajan maksamien koulutuskustannusten osalta hänen tuloverotuksessaan verotettavaa palkkaluonteista etuutta siitä, että B Oy maksoi kyseisen koulutuksen. Veronsaajien oikeudenvilvontayksikön valitus hylättiin. Ennakkoratkaisu verovuosille 2013 ja 2014. (4.11.2014/3391 KHO:2014:161)

53. Valtiotieteiden tohtori A oli suorittanut Executive MBA -opinnot ulkomaisessa oppilaitoksessa syyskuun 2008 ja elokuun 2010 välisenä aikana. Tästä koulutuksesta hänelle oli verovuonna 2008 aiheutunut yhteensä 42 556 euron menot. Näitä ei verotuksessa hyväksytty hänen vähennyskelpoisiksi tulonhankkimismenoikseen. Verovuonna 2008 A oli työskennellyt yritysten johtotehtävissä. Lisäksi A oli lokakuun 2009 ja maaliskuun 2010 välisenä aikana suorittanut toisessa ulkomaisessa oppilaitoksessa Executive Leadership -koulutuksen.

Perus- ja jatkokoulutuksesta ja muusta ammatillisen koulutuksen tai pätevyuden hankkimisesta aiheutuneita menoja ei ole henkilöverotuksessa pidetty tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneina vähennyskelpoisina menoina vaan vähennyskeltottomina elantomenoina. Executive MBA -tutkinnon suorittamisessa on kysymys A:n kaupallisen alan jatkokoulutuksesta tai jatkokoulutukseen liittyvästä lisäkoulutuksesta, joka on parantanut A:n asemaa työmarkkinoilla. Tällaisesta koulutuksesta aiheutuneet menot eivät ole A:n verotuksessa vähennyskelpoisia. Verovuosi 2008 (30.5.2014/1704 KHO:2014:88)

54. Ravintolatoimintaa harjoittavan yhtiön A Oy:n osakkaina olivat puoliset, joista toinen omisti yhtiön 180 osakkeen osakekannasta 100 osaketta ja toinen 80 osaketta. A Oy aikoi järjestää yhtiön ravintolassa pitkään työskennelleelle ravintolapäällikkö B:lle suunnatun osakeannin, jossa B sai merkitä 20 A Oy:n osaketta hintaan, joka vastasi noin 57 prosenttia osakkeiden käyvästä arvosta. B ei ollut sukua puolisoille. B:n mukaan yli 60-vuotiaiden puolisoiden tarkoituksena oli vähitellen pienentää omaa työpanostaan yhtiössä ja osakeannilla sitouttaa B ravintolayhtiön toimintaan. Kun otettiin huomioon, että puolisoiden omistusosuudet A Oy:ssä eivät tulleet osakeannissa merkittävästi muuttumaan ja he jäivät edelleen yhtiön pääosakkain, B:lle tulevaa etua ei pidetty lahjaverotuksen alaisena lahjanaan työsuhteeseen perustuvana ansiotulona. Ennakkoratkaisu. Äänestys 3-2. (10.1.2014/37 KHO:2014:5)

55. Verovelvollinen oli vuokrannut työskentelypaikkakunnaltaan asunnon, jonka osoitteen hän oli ilmoittanut väestötietojärjestelmään vakinaiseksi osoitteekseen. Verovelvollisen aviopuoliso asui toisella paikkakunnalla, jossa puoliset omistivat yhdessä asunnon. Kun otettiin huomioon verovelvollisen esittämä selvitys syistä, joiden vuoksi hän oli ilmoittanut väestötietojärjestelmään asuvansa vakinaisesti työskentelypaikkakunnalla, korkein hallinto-oikeus katsoi, että verovelvollisen tuloverolain 93 §:n 1 momentissa tarkoitettuna asuntona ja tuloverolain 95 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna vakituksena asuntona oli pidettävä väestötietojärjestelmän merkinnästä huolimatta verovelvollisen vaatimuksen mukaisesti asuntoa, jossa myös hänen aviopuolisonsa asui. Työskentelypaikkakunnalla oleva asunto oli työasunto, jonka perusteella verovelvollisella oli oikeus työasuntovähennykseen. Verovelvollisella oli oikeus vähentää työskentelypaikkakunnan ja puolison kanssa yhteisen asuinpaikkakunnan välisten viikonloppumatkojen kustannukset verotuksessa. Ennakkoperintä 2014. (24.8.2015/2230 KHO:2015:121)

56. Verovelvollinen oli työskennellyt kolmessa eri valtiossa, joiden kanssa Suomella ei ollut verosopimusta, peräkkäin siten, että ulkomailla työskentely oli kestänyt yhteensä yli kuusi kuukautta. Verovelvollinen oli työskentelyvaltioiden vaihtamisen yhteydessä oleskellut muun muassa Suomessa. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että tuloverolain 77 §:ssä tarkoitettuna ulkomaantyöskentelyn yhtäjaksoisuutta arvioitaessa ei ollut merkitystä, sillä seikalla, että verovelvollinen ei palannut Suomessa oleskelun jälkeen samaan työskentelyvaltioon kuin missä hän oli työskennellyt ennen Suomeen tuloaan. Verovuodet 2009 ja 2010. (24.8.2015/2229 KHO:2015:120)

57. A ja B ostivat kesällä 2008 vanhan kansakoulurakennuksen, jonka hallintaoikeuden he saivat samana kesänä. Rakennuksessa sijainneessa asunnossa tehtiin korjaustöitä. Asunto oli tyhjänä, kunnes A ja B muuttivat sinne vuonna 2011 vakituisesti asumaan. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että verovelvolliset olivat käyttäneet asuntoa korjaustöiden suorittamisaikana vuonna 2010 siten kuin kotitalousvähennystä koskevassa tuloverolain 127 a §:n 1 momentissa tarkoitetaan. Verovuosi 2010. (18.5.2015/1286 KHO:2015:74)

58. A oli vuonna 1949 saanut lahjaksi puolet kahdesta tilasta. Nämä kaksi tilaa olivat yhdessä muodostaneet asemakaavan mukaisen tontin. A oli vuosina 1949 - 1965 asunut tontilla sijaitsevassa huvilarakennuksessa. Vuonna 1965 tontti vuokrattiin 50 vuodeksi asunto-osakeyhtiölle. Asunto-osakeyhtiö purki tontilla sijainneen huvilarakennuksen ja rakennutti tilalle kolmen huoneiston rivitalon, jonka yhdessä huoneistossa A oli asunut vuosina 1973 - 1995. Vuonna 2010 A oli myynyt osuutensa eli puolet kiinteistöstä tuolle asunto-osakeyhtiölle. Kysymyksessä olevaan kiinteistön murto-osan luovutukseen ei voitu soveltaa tuloverolain 48 §:n 1 momentin oman asunnon luovutusvoiton verovapautta, vaan myynnistä kertynyt luovutusvoitto oli A:n veronalaista pääomatulona. Verovuosi 2010. Äänestys 3 - 2. (7.1.2015/1 KHO:2015:1)

59. Korvaus aineettomasta vahingosta perusteettomasti irtisanotulle verotettiin ansiotulona. Hovioikeus oli velvoittanut työnantajan suorittamaan irtisanomalleen työntekijälle korvauksena työsuhteen

perusteettomasta päättämisestä aiheutuneesta aineettomasta vahingosta kolmen kuukauden palkkaa vastaavat 9 918 euroa.

Koska työsopimuksen perusteettomasta päättämisestä työsopimuslain 12 luvun 2 §:n nojalla tuomittu korvaus liittyi työsuhteeseen ja koska työsuhteen perusteella saatu palkkatulo sekä siihen rinnastettavat tulot ovat tuloverolain 61 §:n 2 momentin mukaan veronalaista ansiotuloa, korkein hallinto-oikeus katsoi, toisin kuin hallinto-oikeus, että irtisanotun työntekijän saama korvaus oli hänen veronalaista ansiotuloaan. Asiassa ei ollut merkitystä, sillä seikalla, että korvaus oli hovioikeuden tuomion mukaan kokonaisuudessaan korvausta aineettomasta vahingosta. (KHO 10.12.2015 T:3649).

60. A työskenteli vakituisessa työpaikassa Etelä-Karjalassa sijaitsevassa X:n kaupungissa, jossa hänellä oli myös vuokra-asunto. A:lla oli kaksi yhteishuoltajuudessa olevaa alaikäistä lasta, jotka asuivat vakinaisesti ja olivat kirjoilla äitinsä luona. A oli jäänyt asumaan entiseen Pohjois-Savossa sijaitsevassa Y:n kaupungissa olevaan omakotitaloon, jossa hän vietti vapaa-aikansa lastensa kanssa. Sopimuksen mukaan lapset olivat isänsä luona 7-8 yötä kuukaudessa.

A:lla oli työskentely- ja perhesuhteistaan johtuen käytössään kaksi asuntoa. Asiassa oli kysymys siitä, voidaanko A:n Y:n kaupungissa sijaitsevaa asuntoa pitää tuloverolain 93 §:n 1 momentissa tarkoitettuna asuntona, josta työpaikkaan ja takaisin aiheutuvat matkakustannukset ovat lainkohdassa tarkemmin säädettyin edellytyksin ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina vähennyskelpoisia.

Asiassa oli otettava huomioon, millaisessa käytössä Y:n kaupungissa sijaitseva asunto oli. Kysymys oli asunnosta, jossa A osan ajastaan asui perheensä kanssa. Se seikka, että A:n lapset asuivat suurimman osan ajasta äitinsä luona ja olivat siellä kirjoilla, ei ollut ratkaiseva. Näin ollen A:n Y:n kaupungissa sijaitsevaa asuntoa oli näissä oloissa pidettävä hänen tuloverolain 93 §:n 1 momentissa tarkoitettuna asuntonaan ja matkakustannukset tästä asunnosta työpaikkaan kaupunkiin X olivat lainkohdassa säädettyin edellytyksin ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina vähennyskelpoisia. (28.11.2016/5020 KHO:2016:188)

61. A työskenteli tulosyksikön päällikkönä B Oy:ssä, jolla oli toimipaikat C:n ja D:n kaupungissa. Näiden toimipaikkojen lisäksi A työskenteli E:n kaupungissa sijaitsevassa kodissaan etätyötä tehden. Työsopimuksen perusteella A:lla oli oikeus tehdä etätyötä kotonaan kaksi päivää viikossa.

A:n toimenkuvassa tapahtuneen muutoksen myötä A:n tarkoitus oli jatkossa työskennellä pääosin kotoaan käsin. Hänen tarkoituksena oli käydä B Oy:n C:n kaupungin toimipisteessä enintään yhtenä päivänä viikossa. B Oy ei edellyttänyt A:lta käyntejä yhtiön toimipisteissä. A:lla ei ollut B Oy:n C:n kaupungissa sijaitsevassa toimipisteessä työpistettä eikä tavaroiden säilytyspaikkaa.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että tuloverolakia säädettyä lähtökohtana on ollut, että työnantajan toimipiste muodostaa työntekijän varsinaisen työpaikan. Vaikka tuloverolain varsinaista työpaikkaa koskevia säännöksiä on sittemmin muutettu, lakiin tehdyt muutokset eivät olleet muuttaneet lain lähtökohtaa muutoin kuin, että työntekijällä voi olla vain yksi työnantajan toimipisteeseen muodostuva varsinainen työpaikka. Koska A työskentelisi jatkossa työnantajansa C:n kaupungissa sijaitsevassa toimipisteessä viikoittain, kyseistä toimipistettä oli pidettävä hänen varsinaisena työpaikkanaan ja A:n kodin sekä kyseisen toimipisteen välisiä matkoja A:n asunnon ja varsinaisen työpaikan välisinä matkoina. Ennakkoratkaisu verovuosille 2015 ja 2016. (22.11.2017 / 6039 KHO: 2017:178)

62. A oli alun perin käyttänyt hiihtokeskuksen lähellä sijaitsevaa, vuonna 2005 valmistunutta vapaa-ajan asuntoaan yksinomaan itse. Vuonna 2011 A oli tehnyt ammattimaisen välittäjän kanssa sopimuksen vapaa-ajan asunnon välittämiseksi lyhytaikaisilla vuokrasopimuksilla. Tämän jälkeen asunto oli vuokrattavissa vuokranvälittäjän varausjärjestelmän kautta. Myös A:n oli käytettävä varausjärjestelmää, kun

hän varasi asunnon omaan käyttöönsä. Vuonna 2012 A oli käyttänyt vapaa-ajan asuntoa itse 70 vuorokautta ja asunto oli ollut vuokrattuna 105 vuorokautta. Muun ajan vuodesta 2012 asunto oli ollut tyhjiillään.

Asiassa oli korkeimmassa hallinto-oikeudessa kysymys siitä, olivatko vapaa-ajan asuntoon kohdistuvat kulut ja poistot A:n verotuksessa vähennyskelpoisia niiden päivien osalta, jolloin asunto oli ollut tyhjiillään.

Korkein hallinto-oikeus totesi, ettei kulujen ja poistojen vähennyskelpoisuutta arvioitaessa merkitystä ole sillä, että A oli alun perin hankkinut vapaa-ajan asunnon omaa käyttöönsä varten, vaan että vähennyskelpoisuutta oli arvioitava sen perusteella, mihin tarkoitukseen asuntoa oli verovuonna 2012 käytetty. Kun otettiin huomioon asiassa asunnon käytöstä ja vuokraustoiminnan järjestämisestä esitetty selvitys kokonaisuudessaan, korkein hallinto-oikeus katsoi, että vapaa-ajan asuntoa oli verovuonna 2012 käytetty pääasiassa tulonhankkimistoiminnassa. Tämän vuoksi A:n asunnosta saamien vuokratulojen vähennykseksi ei ollut luettava vain vuokralle annettuja päiviä vastaavaa osaa asuntoon kohdistuvista kuluista ja poistoista, vaan kuluista ja poistoista vähennyskelpoisia oli myös se osa, joka vastasi päiviä, jolloin asunto oli verovuoden aikana ollut tyhjiillään. Verovuosi 2012. (18.8.2017/3934 KHO:2017:131)

63. A:n kuolinpesä ja A:n leski B omistivat erään huoneiston hallintaan oikeuttaneet osakkeet puoliksi kumpikin. A:n rintaperillinen C sai osakkeet osituksessa ja perinnönjaossa siten, että 74,44 prosentin osalta osakkeet vastasivat hänen netto-osuuttaan A:n kuolinpesässä ja 25,56 prosentin osalta hän maksoi vastiketta pesän ulkopuolisin varoin. Asiassa oli kysymys siitä, miten C:n omistusaika oli ensin mainitun 74,44 prosentin osuuden osalta laskettava oman asunnon luovutusvoiton verovapautta koskevaa tuloverolain 48 §:n 1 momentin 1 kohdan säännöstä sovellettaessa.

C:n ei voitu katsoa saavan mainittua osuutta osakkeista yksin perinnönjaon perusteella, vaan osakkeista puolet siirtyi ensin osituksessa A:n perillisille ja vasta tämän jälkeen perillisten kesken toimitettavassa perinnönjaossa C:lle. Kun kuitenkin otettiin huomioon tuloverolain 46 §:n 2 momentista ilmenevä periaate, jonka mukaan osituksen toimittaminen ei vaikuta omistusaajan laskemiseen, sekä oikeuskäytännössä vakiintunut periaate, jonka mukaan perinnöksi saadun omaisuuden omistusaika luetaan perinnönjättäjän kuolinajankohdasta, C:n omistusaika koko kysymyksessä olleen 74,44 prosentin osuuden osalta oli luettava A:n kuolinpäivästä. Ennakkoratkaisu vuosille 2015 ja 2016. (12.5.2017/2294 KHO:2017:80)

64. Maatalousyhtymän osakas X oli vaatinut henkilökohtaisessa verotuksessaan vähennettäväksi asunnon ja maatalousyhtymän maatilán välisistä matkoista aiheutuneet kustannukset. Maatalousyhtymä ei ollut maksanut X:lle palkkaa, ja hänen yhtymästä saamansa tulo-osuus oli verotettu kokonaisuudessaan hänen pääomatulonaan.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että kustannuksia ei tullut vähentää maatalousyhtymän maatalouden tulosta laskettaessa vaan oikeus niiden vähentämiseen oli ratkaistava yhtymän osakkaan henkilökohtaista verotusta toimitettaessa. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä ilmenevillä perusteilla katsottiin, että X:llä oli oikeus vähentää kustannukset tuloverolain 93 §:n 1 momentin nojalla sen estämättä, ettei hän ollut saanut yhtymästä palkkatuloa eikä hänen yhtymästä saamaansa tulo-osuutta ollut jaettu osaksikaan ansiotuloksi. (5.5.2017/2104 KHO:2017:69)

65. B Oy oli aiemmin ottanut koko noin 400 henkilön henkilökunnalleen X-ryhmäsairauskuluvarakuutuksen täydentämään lakisääteistä työterveyshuoltoa. Vakuutus kattoi tiettyjen palveluntarjoajien toimipisteissä annetun sairauksien ja tapaturmien hoidon kustannuksia. Vakuutus ei kattanut lääkkeitä tai fysioterapiaa, ja vakuutuksen käyttämisen edellytyksenä oli työterveyshuollon lähete. B Oy oli suunnitellut ottavansa seitsemän henkilöä käsittävälle johtoryhmälleen X-ryhmäsairauskuluvarakuutusta laajemman Y-

ryhmäsairauskuluvakuutuksen. Tämä vakuutus kattaisi sairauksien ja tapaturmien hoidon lisäksi lääkekulut, fysioterapian sekä psyko- ja muiden terapioiden kuluja. Vakuutettu voisi hakeutua erikseen määriteltyyn erikoislääkärihoitoon ilman lähetettä työterveyshuollosta.

B Oy:n johtoryhmän jäsen A oli pyytänyt keskusverolautakunnalta ennakkoratkaisua siitä, muodostuuko hänelle Y-ryhmäsairauskuluvakuutuksen perusteella veronalaista etua ja mikä olisi veronalaisen edun määrä. Keskusverolautakunta oli katsonut, että B Oy:n Y-ryhmäsairauskuluvakuutuksesta A:n osalta suorittama vakuutusmaksu oli kokonaan A:n verotettavaa tuloa.

Asiassa oli korkeimmassa hallinto-oikeudessa kyse vain A:n Y-ryhmäsairauskuluvakuutuksen perusteella saaman veronalaisen edun määrästä. Korkein hallinto-oikeus totesi, että suunnitellun laajemman vakuutuksen perusteella A saisi edelleen samat edut kuin koko muu B Oy:n henkilökunta ja sen lisäksi Y-ryhmäsairauskuluvakuutukseen sisältyvät muut edut. Näin ollen A:n veronalaiseksi tuloksi ei ollut katsottava sitä osaa häntä koskevasta Y-ryhmäsairauskuluvakuutuksen vakuutusmaksusta, joka vastaa sen vakuutusmaksun määrää, joka A:han kohdistuisi, jos B Oy järjestäisi hänelle saman tavanomaisen ja kohtuullisen työterveyshuollon, jonka se oli järjestänyt koko muulle henkilökunnalle. Tämän vuoksi A:n veronalaista ansiotuloa oli vain se osa häntä koskevasta ryhmäsairauskuluvakuutuksen vakuutusmaksusta, joka ylitti tavanomaisen ja kohtuullisen tason mukaisen vakuutusturvan A:ta koskevan vakuutusmaksun määrän. Ennakkoratkaisu verovuosille 2016 ja 2017. (19.4.2017/1768 KHO:2017:60)

66. A-konsernissa oli kolme toimialaa, joihin liittynyttä liiketoimintaa harjoitettiin hallinnollisen emoyhtiön A Oyj:n tytäryhtiöissä ja niiden alaisissa alakonserneissa. Ennakkoratkaisuhakemuksen mukaan tytäryhtiöiden B Oy:n ja C Oy:n oli tarkoitus sulautua emoyhtiö A Oyj:öön.

B Oy antoi henkilöstölleen henkilökunta-alennuksen yhtiön omaan toimialaan liittyneistä tuotteista. Sulautumisen jälkeen B Oy:n harjoittaman toimialan henkilökunta saisi edelleen aiempaa vastaavan henkilökunta-alennuksen kyseisen toimialan tuotteista. Muu A Oyj:n henkilökunta ei tulisi saamaan tätä henkilökunta-alennusta. Ennakkoratkaisuhakemuksessa kysyttiin, oliko henkilökuntaetu tuloverolain 69 §:n nojalla verovapaa, kun A Oyj:ssä sovellettiin erillistä henkilökunta-alennusta taloudellisesti, hallinnollisesti ja toiminnallisesti muusta A Oyj:ssä harjoitettavasta liiketoiminnasta erillisen liiketoiminta-alueen henkilökunnalle.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että rajaus etuuden myöntämisen suhteen oli objektiivisesti perusteltu. Etu koski koko liiketoiminta-alueen henkilöstöä toimenkuvasta riippumatta. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että tässä tilanteessa kysymyksessä oli tuloverolain 69 §:ssä tarkoitettu verovapaa etuus siitä huolimatta, että työnantaja ei antanut samaa etuutta koko yhtiön henkilökunnalle. Ennakkoratkaisu verovuosille 2016 ja 2017. Äänestys 3 - 2. (31.3.2017/1486 KHO:2017:50)

67. A:n työnantaja B Oy oli vuonna 2012 ottanut yhteistoimintaneuvotteluihin liittyen ryhmäeläkevakuutuksen, johon A oli liitetty. B Oy oli vuosina 2012 ja 2013 maksanut vakuutusyhtiölle A:n osalta ryhmäeläkevakuutuksen maksuja 9 000 euroa kumpanakin vuonna. B Oy:ssä toimitetun verotarkastuksen perusteella vakuutusmaksujen määrät oli luettu A:n verovuosien 2012 ja 2013 ansiotuloihin. A ei saanut uutta veronalaista tuloa, kun vakuutusyhtiö vuosina 2016 ja 2017 maksoi hänelle ryhmäeläkevakuutuksen perusteella eläkettä hänen verotuksessaan veronalaisena tulona jo huomioon otetun 18 000 euron määrään saakka. Ennakkoratkaisu verovuosille 2016 - 2017. (13.3.2018/1095 KHO:2018:37)

68. B Oy oli syksyllä 2012 käydyissä yhteistoimintaneuvotteluissa tarjonnut tuotannollisista ja taloudellisista syistä mahdollisesti irtisanottavalle henkilöstölleen 18 000 euron tukipaketin työntekijää kohden.

Tukivaihtoehtoina olivat olleet 1) 18 000 euron suuruinen talletus lisäeläkerahastoon (henkilöt, joilla mahdollisuus siirtyä eläkkeelle työttömyyspäivärahan jälkeen, iältään 58 vuotta ja 1 kuukausi työsuhteen päättyessä) ja 2) 18 000 euron rahakorvaus, joka voidaan käyttää esimerkiksi pidennettynä irtisanomisaikana tai kouluttautumiseen (kaikki muut mahdollisesti irtisanottavat). B Oy oli joulukuussa 2012 irtisanonut kaikkiaan 27 työntekijäänsä mukaan lukien A:n. B Oy oli ottanut 18:lle vuonna 1955 tai aikaisemmin syntyneelle irtisanottavalle työntekijälle mukaan lukien A:lle ryhmäeläkevakuutuksen. B Oy oli vuosina 2012 ja 2013 maksanut A:han kohdistuvia vakuutusmaksuja 9 000 euroa kumpanakin vuonna.

B Oy:n A:lle tarjoamaa ryhmäeläkevakuutusta ja yhtiön vakuutuksen perusteella suorittamia vakuutusmaksuja oli edellä selostetuissa olosuhteissa pidettävä irtisanomistilanteessa maksettuna työsuhteeseen liittyvänä korvauksena, joka oli A:n tuloverolain 61 §:n 2 momentissa tarkoitettua palkan luontoista veronalaista ansiotuloa. B Oy:n maksamat vakuutusmaksut eivät siten koskeneet tuloverolain 96 a §:n 2 momentissa tarkoitettua kollektiivista lisäeläketurvaa. Verovuodet 2012 ja 2013. Äänestys 4-1. (13.3.2018/1091 KHO:2018:36)

69. B Oy:ssä toimitetussa verotarkastuksessa oli todettu, että yhtiön sisäisen ohjeen mukaan eläkkeelle jäännin kohdalla yhtiö oli muistanut 60 vuotta täyttäneitä B-mitalin saaneita henkilöitä joko taulutelevisiolla, kannettavalla tietokoneella tai polkupyörällä. Muut eläkkeelle jääneet olivat ohjeen mukaan saaneet kristallivaasin. B Oy:n hallituksen puheenjohtaja A oli jäänyt eläkkeelle vuonna 2011. A oli tällöin saanut B Oy:ltä merkkipäivälahjana 12 920 euron arvoisen Rolex-merkkisen rannekellon pitkäaikaisesta hallitustyöskentelystään. A:n verovuoden 2011 verotusta oli oikaistu hänen vahingokseen, ja hänen veronalaisiin tuloihinsa oli luettu lahjana saadun rannekellon arvo kokonaisuudessaan.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei A:n saama rannekello ollut tavanomainen ja kohtuullinen merkkipäivälahja. Yhtiön eläkkeelle lähdön vuoksi antamissa lahjoissa oli kuitenkin kyse yhtiön koko henkilökunnan saatavilla olleesta edusta. Asiassa ei ollut väitetty, etteivät muun henkilökunnan saamat lahjat olleet tavanomaisia ja kohtuullisia. Tämän vuoksi A:n veronalaiseksi tuloksi ei ollut tullut lukea sitä osaa hänen saamansa lahjan arvosta, joka vastasi sen lahjan arvoa, jonka hän olisi saanut, jos B Oy olisi antanut hänelle lahjan, joka olisi vastannut yhtiön muille eläkkeelle lähteneille työntekijöille antamia tavanomaisia ja kohtuullisia lahjoja. Korkein hallinto-oikeus ei ottanut välittömästi tutkittavakseen sitä, mikä olisi ollut A:n eläkkeelle lähtemisen vuoksi saaman kohtuullisen ja tavanomaisen lahjan arvo, vaan kumosi hallinto-oikeuden ja oikaisulautakunnan päätökset sekä verovelvollisen vahingoksi toimitetun veronoikaisun ja palautti asian Verohallinnolle uudelleen käsiteltäväksi.

Verovuosi 2011. Äänestys 3 - 2. (26.9.2018/4351 KHO:2018:131)

70. A oli hankkinut eri aikoina ja eri hankintahinnoilla B Oy:n osakkeita. A:n omistamia B Oy:n osakkeita oli sittemmin yhdistelty. Kun A verovuonna 2014 sai B Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääomanpalautuksia, yhdisteltyjen osakkeiden hankintameno oli pääomanpalautuksista kertyvien luovutusvoittojen määriä laskettaessa määritettävä osake-eräkohtaisesti. Verovuosi 2014. (15.5.2019/2203 KHO:2019:66)

71. B-suvun jäsenet omistivat B Oy:n ja C Oy:n. B Oy ja C Oy omistivat holdingyhtiö D Oy:n, jolle B Oy vuonna 2008 suuntasi osakeannin. Kun D Oy oli merkinnyt B Oy:n osakkeita, D Oy:n osakkeita tarjottiin merkittäväksi kolmelle B Oy:n avainhenkilölle mukaan lukien yhtiön talousjohtajana elokuussa 2009 aloittanut A.

A merkitsi D Oy:n osakkeita marraskuussa 2009. A rahoitti osakkeiden merkintähinnan maksamisen C Oy:n antamalla velalla, jonka vakuudeksi A panttasi merkitsemänsä D Oy:n osakkeet. Lainan koroksi sovittiin 360 päivän euribor lisätynä 1 prosentin marginaalilla. Lainaehtojen mukaan korkoa perittiin kerran vuodessa 30.9. Jos A ei jonain vuonna olisi saanut osakesijoituksesta tuottoa niin paljon, että se olisi riittänyt koron

maksuun, A:lla oli oikeus vaatia korkoa lisättäväksi tuottoa ylittävältä osalta lainan pääomaan. C Oy:n, A:n ja muiden B Oy:n avainhenkilöiden välisen osakassopimuksen mukaan avainhenkilöillä ei ollut oikeutta luovuttaa osakkeitaan ilman C Oy:n suostumusta. Jos avainhenkilön työsuhde B Oy:ssä päättyi, hänen oli myytävä D Oy:n osakkeensa C Oy:lle.

A oli eronnut B Oy:n palveluksesta marraskuussa 2010, ja hän myi vuonna 2011 osakkeet C Oy:lle kauppahinnasta, joka ei ylittänyt osakkeiden käypää arvoa kaupantekohetkellä. A:n tällöin saamaa luovutusvoittoa oli verotettava luovutusvoittoa koskevien tuloverolain säännösten mukaisesti. (21.2.2019/648 KHO:2019:26)

72. A Oyj aikoi tarjota avainhenkilöilleen osakepalkkiojärjestelmän, jonka hallinnoinnin A Oyj ulkoisti B Oy:lle. B Oy oli perustanut C Holding Oy:n A Oyj:n osakkeiden hankkimista varten. Osapuolet olivat solmineet kolmikantaisen hallinnointisopimuksen sekä siihen liittyvän rahoitussopimuksen. Rahoitussopimuksen perusteella A Oyj myönsi C Holding Oy:lle limiittilainan, jolla C Holding Oy hankki pörssistä omistukseensa A Oyj:n osakkeita annettavaksi A Oyj:n palveluksessa työskenteleville avainhenkilöille. Limiittilainan lainapääomaa oli tarkoitus kuitata osakkeiden hankintamenon määrällä sitä mukaa kuin C Holding Oy luovuttaisi A Oyj:n osakkeita tämän avainhenkilöille.

Asiassa oli kysymys siitä, oliko A Oyj:llä oikeus vähentää osakkeiden hankintamenoa vastaavat C Holding Oy:lle suoritettut maksut täysmääräisesti vai vain elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 §:n 3 momentissa säädettyjen rajoitusten puitteissa. Asiassa sovellettavina pääsääntöinä olivat elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 7 §:n säännös ja sitä täsmentävä saman lain 8 §:n 1 momentin 4 kohdan säännös, jonka mukaan vähennyskelpoisia menoja ovat muun muassa elinkeinotoiminnassa työskennelleiden henkilöiden palkat. Koska A Oyj ei järjestelyssä hankkinut omia osakkeitaan, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 16 §:n 9 kohdan omista osakkeista suoritettun määrän vähennyskieltoa koskeva säännös eikä siten myöskään mainitusta säännöksestä poikkeuksen tekevä saman lain 18 §:n 3 momentin säännös tullut asiassa sovellettavaksi. A Oyj:llä oli oikeus vähentää osakkeiden hankintamenoa vastaavat määrät täysimääräisesti. Äänestys 3-2. (8.3.2019/825 KHO:2019:36)

73. A oli saanut elantonsa B Oy:stä, jonka osakekannan hän oli omistanut kokonaisuudessaan. B Oy:n jouduttua vuonna 2013 konkurssiin A:n maksettavaksi oli pantti- ja takaussitoumusten perusteella tullut B Oy:n velkoja. A ja hänen puolisonsa olivat myyneet asuntonsa hallintaan oikeuttavat osakkeet pantti- ja takausvastuidensa kattamiseksi. A oli veroilmoituksessaan ilmoittanut antamansa pantin ja takaussitoumusten perusteella suorittamansa määrät verotettavien ansiotulojensa vähennyksiksi.

A ei ollut itse harjoittanut sitä elinkeino- tai ansiotoimintaa, jota hänen sitoutumisensa vastuuseen sittemmin konkurssiin joutuneen B Oy:n veloista oli tarkoitus edistää. A:n pantti- ja takaussitoumusten perusteella suorittamia yhtiön velkojen pääomien maksuja ei tämän vuoksi ollut pidettävä A:n omaan tulonhankkimistoimintaan liittyvinä menoina eikä siten hänen tuloverotuksessaan tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneina menoina. A ei voinut vähentää näitä maksuja veronalaisista tuloistaan. Verovuosi 2013. (23.1.2019/160 KHO:2019:6)

74. A:n työnantaja B Oy oli vuonna 2010 ottanut toimihenkilöilleen ryhmäeläkevakuutuksen, johon A oli liitetty. B Oy oli vuosina 2010 ja 2011 maksanut vakuutusyhtiölle A:n osalta ryhmäeläkevakuutuksen vakuutusmaksuja 195 960 euroa kumpanakin vuonna. B Oy:ssä toimitetun verotarkastuksen perusteella vakuutusta oli pidetty A:n osalta työnantajan maksamana vapaaehtoisena yksilöllisenä eläkevakuutuksena ja vakuutusmaksujen määrät oli verovapaan osuuden 8 500 euron ylittäviltä osin lainvoimaisesti luettu A:n verovuosien 2010 ja 2011 ansiotuloihin. Kun vakuutusyhtiö vuosina 2018 ja 2019 maksoi A:lle ryhmäeläkevakuutuksen perusteella eläkettä, A:n ei katsottu saavan uutta veronalaista tuloa siltä osin kuin hänelle maksettava määrä oli jo otettu huomioon hänen veronalaisena tulonaan. Ennakkoratkaisu verovuosille 2018 - 2019. (18.11.2020/4246 KHO:2020:120)

